לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים
על המשמר
יום ה', ט' בשבט תשמ"ח, 28 בינואר 1988 / שנת מ"ח מס' 13559 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

לרנר בבואו: מאושר להצטרף לקהילה המדעית בישראל

„הצטרפתי היום למשפחתי, לארצי ולקהילה המדעית בישראל. זה יום גדול, הרגע המאושר בחיי. אינני איש צעיר, אולם אני מוכן לעבוד קשה ולתרום לכלכלת ישראל ולאושרם של היהודים בישראל ובתפוצות", אמר פרופ' לרנר שהגיע אמש מווינה לשדה התעופה בן גוריון. הקהילייה המדעית, חבריו ותלמידיו שבמשך השנים הגיעו לישראל, מסורבים ואסירי ציון לשעבר, באו להקביל את פניו במסיבת עתונאים שנערכה בשדה התעופה לוד.
(עתי"ם)

חילוקי דעות בפגישת שר־החוץ האמריקני עם הנשיא המצרי

שולץ הציע „אוטונומיה מואצת" — מובארק הבהיר כי הדרך היחידה היא ועידה בי"ל

רעיון „האוטונומיה המואצת" – הוא הרעיון שהביא עמו מזכיר הממשלה רובינשטיין ● האמריקנים מתייחסים בזהירות ליוזמת מובארק ומכנים אותה „רעיונית בלבד" ● סניורה ואבו־רחמה קראו להצבת כוח בי"ל בשטחים שיגן על הפלשתינים ● בעמאן החלו השיחות בין אש"ף לירדן ● יו"ר ועידת הנשיאים: חוסיין דחה הזמנת שולץ לקיים שיחות עם שמיר בעת פיסגת רייגן־גורבאצ'וב ● סגן שר־החוץ האמריקני לשיחות בישראל

הפגישה – מובארק ושולץ בשיחתם אתמול (צילום: איי.פי)

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב, דפנה ורדי כתבתנו בבריטניה ואורי הורביץ כתבנו לענייני המזה"ת

חילוקי דעות נתגלעו אתמול בפגישת שר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ עם נשיא מצרים חוסני מובארק. מובארק שהביא עמו „תוכנית" ליוזמת שלום אשר האמריקנים התעקשו לכנותה „רעיונות בלבד", דבק בעמדתו שהדרך היחידה להתקדמות בתהליך השלום במזה"ת היא באמצעות ועידה בינלאומית בעלת סמכויות אכיפה ובחסות המעצמות.
מובארק דחה כל רעיון אחר בטיעון שחוסיין מלך ירדן לא
(סוף בעמוד 4)

ריגן ל„אל־אהרם": אין להשלים עם הסטטוס־קוו בשטחים

קהיר.— הנשיא רייגן הכריז, בראיון העומד להתפרסם ביום חמישי ב„אל אהרם", כי אין להשלים עם הסטטוס־קוו בשטחים הכבושים.

הוא אמר: „אנו חייבים לפעול יחדיו עם אלה שבאזור, כדי להעניק לפלשתינים סיבה לתקווה, לא ליאוש. יש לשפר את התנאים בשטחים, ויש צורך חיוני בתזוזה ממשית לקראת הסדר מדיני של הסיכסוך הערבי־הישראלי". רייגן הוסיף כי זה יהיה קשה, אם כל הצדדים לסיכסוך לא יגלו ריאליזם וגמישות גדולים יותר. רייגן לא הביע בראיון התנגדות לוועידה בינלאומית על המזה"ת, רעיון שבו תומכות מצרים ומדינות ערביות מתונות אחרות. אך הוא הדגיש כי ועידה כזו חייבת להוביל למו"מ דו־צדדי „ולא לשמש מכשיר כדי להימנע משיחות דו־צדדיות".

הראיון הוענק לעורך „אל אהרם", איברהים נאפה, הנילווה אל הנשיא מובארק בביקורו הנוכחי בוושינגטון, ותוכנו הובא לידיעת סוכנות רויטר. (רויטר־עתי"ם)

ח"כ אלוני: לפלשתינים זכות למרוד ● עמ' 4
איטליה רוצה לארח הוועידה הבי"ל ● עמ' 2
ההוצאה הממוצעת למשפחה: 2200 ש"ח ● עמ' 19
בתיה"ח יושבתו כליל ביום ראשון ● עמ' 19

הסיבה לדחייה בהצבת מילואים בשטחים: צה"ל חשש מתופעה נרחבת של סרבנות

רק עתה, עם השגת שקט יחסי, יוחלפו יחידות הסדיר במילואים ● ביצוע גירושים נוספים יידחה כדי למנוע תסיסה מחודשת ● הפרקליט הצבאי: מקרים חריגים של מכות ייחקרו ● נבון לרבין בקבינט: השימוש במכות כמדיניות — הכרזה אומללה

מאת כתבנו הצבאי, חנה אישי־הורביץ ודליה שחורי כתבות „על המשמר"

גורמים בשטחים העריכו אתמול כי ההחלטה העקרונית לגרש עוד כמה מתושבי השטחים תידחה באופן מעשי מתוך החשש, על סמך הנסיון הקודם, שהחדשות על הגירושים תלהיט שוב את השטחים הרגועים באופן יחסי בימים אלה.
(סוף בעמוד 4)

הוחלט לפעול במהירות נגד 3 השופטים

כתבי־אישום יוגשו בימים הקרובים ● העונש המירבי על „הפרת־אמונים" – 3 שנים ● שר־המשפטים: יש לטהר המערכת מכל רבב ● „יום עצוב" בהיכל המשפט בת"א

מאת בצלאל עמיקם, זהבה מזוז ויצחק שור, כתבי „על המשמר" ומאת כתבי עתי"ם

הפרקליטות החליטה להחיש את הגשת כתבי האישום נגד שופטי התעבורה בן־שחר חריפאי ואשר ארבל, ושופט בית־משפט השלום בתל־אביב אהרון כהן ולהגישם כבר בשבוע הבא לקראת העמדתם לדין פלילי.

ההחלטה להביא את השלושה ל„שיפוט מהיר", נובעת מההכרה שיש לסיים את החקירה והמשפט במהירות לאור התמורה הרבה שבהעלאת חשדות נגד שופטים.

למחות כל רבב

במערכת המשפטית הגיעו לכלל דיעה כי מאחר שמדובר במערכת פתוחה, וגלויה המטפלת מדי יום
(המשך בעמוד 2)

קובלנות נגד 3 שופטים יוגשו לבית־הדין המשמעתי
שמות השלושה עדיין חסויים בצו ביה"מש

לבית־הדין המשמעתי של השופטים, בראשותו של נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר, יוגשו 3 קובלנות נגד שלושה שופטים באזור תל־אביב על התנהגות שאינה הולמת שופט. 3 השופטים נגדם יוגשו כתבי־אישום יישפטו בבית המשפט המחוזי בירושלים. נשיא בית המשפט, השופט יהודה וייס יצטרך להחליט אם יהיה זה הרכב הפלילי הרגיל של בית המשפט או הרכב אחר.
שמותיהם של שלושת השופטים, שנגדם יוגשו קובלנות, עדיין חסויים בצו בית משפט. (עתי"ם)

משה עמירב בראיון ל„חותם":

בצמרת הליכוד מכנים את שמיר אוטיסט פוליטי

מאת אהוד דור, כתב „על המשמר"

(צילום: בועז לניר)

„שמיר הוא איש קטן וחסר כושר החלטה. יצר השלטון אצל הסובבים אותו, והרצון להישרדות פוליטית אצלם, גובר על האחריות הלאומית המחייבת אותם להגיד לו לך הביתה" — דברים אלה אומר משה עמירב, שגורש מ„חרות" לאחר שהועמד לדין בשל דעותיו בראיון ל„חותם" המתפרסם מחר. בהמשך הראיון אומר עמירב: „בצמרת הליכוד, טוענים בשיחות פרטיות, ששמיר הוא אוטיסט מבחינה פוליטית. יש חברי כנסת של הליכוד שמכנים אותו „הגולם הלאומי", אבל ממשיכים לתמוך בו וגם ימשיכו לתמוך בו בבחירות, מכיוון שהוא מבטיח להם את הכיסא."

זעזוע במערכת המשפט

פירסום שמות שלושת השופטים החשודים בהפרת אמונים, סיים גל של חצאי־פירסומים שהציף את התקשורת בשבוע האחרון. החשדות הנרמזים בפירסומים אינם מצביעים על שחיתות בסדר גודל חמור, אך הם מצביעים על תופעה אחרת, אולי מדאיגה יותר, והיא התערערות הנורמות והקווים האדומים במערכת המשפט.

מערכת המשפט נחשבת תמיד כמעוז החזק ביותר של טוהר המידות. השופטים זוכים עד היום להערכה הציבורית הרחבה ביותר, ודימוים בציבור הוא היציב ביותר. רמה כזו של הערכה ויוקרה מחזקת את מערכת המשפט, ומעניקה ביטחון לאלה המקיימים אותה, אבל יש בה גם סכנה – היא עלולה לתת לשופט תחושה שהוא מוגן מפני כל ביקורת וכי מה שלא יעשה יזכה לגיבוי וחיסיון. מבחינה זו יש אולי ברכה באירועים האחרונים במערכת. הם מוכיחים לאנשי המשפט שגם על מעשיהם יש פיקוח ציבורי ובטווח ארוך יגרמו לחיזוק הנורמות ודפוסי הפעולה של השופטים. חיי הציבור בישראל ידעו זעזועים רבים [illegible] של מערכות שונות, כמו הצבא, שירותי הביטחון, וודאי ראשי הפוליטיקה והכלכלה. הזעזועים האלה התגלו, בסופו של חשבון, כזעזועים חיוביים. כל מערכת ציבורית מתקיימת על־ידי בני אדם, העומדים בפני פיתויים ונתונים לחולשות, ורק מערכת בקרה ופיקוח אמיצה, הנסמכת על־ידי תקשורת חופשית, יכולה לפקח עליהם ולמנוע התאבנות המערכת.

אחת התופעות שנלוו לאירועים בבתי־המשפט היתה צו איסור הפירסום שהוטל על שמות השופטים גם לאחר שהנושא כבר נפוץ ברמזים ומפה לאוזן. צו איסור הפירסום הזה הוא חלק מגל ללא תקדים של איסורי פירסום, הניתנים כמעט באופן אוטומטי. נכון, שהשופטים בהם מדובר הם בחזקת חשודים בלבד, ובהחלט ייתכן שייצאו נקיים מכל רבב. אבל ברגע שהחלה החקירה נגדם והגיעה לשלב מתקדם, צריכה מערכת החקירה והמשפט להבין שאין ברירה אלא להסיר את החיסיון משמם. איסור הפירסום יצר גל שמועות, הכפיש את כל מערכת המשפט, ובסופו של דבר הוסר, לאחר שכבר גרם לנזק. יש מקום לצו איסור פירסום במקרים מיוחדים, או בשלבים ראשוניים מאוד של חקירה. אין להשתמש בו [illegible]

על המשמר

אזמל/זה מה שיש

אומנות הניסוח

מי שהביע, לפני שבועיים, משאלה שלפיה יפסק ההרג בפלשתינים, „זכה" שתתמלא, אבל אבוי לתוצאה! את ההרג החליפה שבירת עצמותיהם של מאות גברים ונשים, נערים וזקנים באלות שבירי חיילי צה"ל.
הזוועה המחליאה הזו, שאני מקווה שביום מן הימים שר הביטחון, יצחק רבין, יתן עליה את הדין, מזכירה לי בדיחה: „אמור מה משאלתך — ואמלאנה", הבטיח קדוש עושה נסים לצעיר מלא חיים. „זין שמגיע עד הרצפה" — ביקש הצעיר בשקיקה. הקדוש הפך אותו לקיטע.
המסקנה: משאלות יש לנסח בזהירות!

„אקסודוס" של הפלשתינים

בשבוע הבא מתכוון אש"ף להשיט אל חופי ישראל את הספינה „אל־עודה" (בעברית: „השיבה") לפלשתין [illegible]. על סיפון הספינה יפליגו 40 מבכירי המגורשים מהשטחים. בין

מגורש בלבנון. גם הוא יגיע לספינה

המועמדים לשייט: שיך אל־סאאת, יו"ר המועצה הלאומית הפלשתינית, הארכיהגמון אליה חורי מאש"ף, ראש עיריית ירושלים לשעבר, רוחי אל־חטיב, יו"ר התאחדות הנשים הפלשתיניות, נדים אלזורו, מנהל אוניברסיטת ביר־זית לשעבר, ד"ר חנא נאצר, ואחרים מסוגם. הרכב יצוגי ומרשים.
ממשלה חכמה, שמחפשת מנהיגים אותנטיים של תושבי השטחים כדי לשבת עימם למו"מ על השלום, הייתה אומרת לעצמה: רגע, משלחת השלום זה בדיוק מה שיש בספינה. נפתיע אותם, ניתן להם לרדת לחוף, נציע להם שיחות שלום. הממשלה שלנו, וזה מה שיש, תבחר בוודאי באחת משלוש הדרכים: לעצור אותם בלב ים; לגרש אותם שנית כשיגיעו לנמל; או להעמיד אותם לדין ולהשליך אותם לכלא.
אלה בדיוק הדרכים שבהם אפשר להפוך את הספינה ל„שיבת פלשתין 1988", משהו שיראה בעיני העולם כמו „יציאת אירופה תש"ז", הידועה בשמה „אקסודוס".
עודד ליפשיץ

מדף/סיפורת־תרגום

רטט בתולין אלבני

איסמעיל קאדרה: „גנרל צבא המתים"; ספרית הפועלים; 1988; 231 עמודים.

סופר אלבני? רטט בתולין עבר בי... לרגע נטיתי לחוש, שגם [illegible] של דפי הספר חוטרי שונה ומיוחד. לא להתביישו אשר [illegible] אנציקלופדי לידיים ולעיין בערך אלבניה. בילדותי שימש [illegible] „אלבני", מושג מרוחק, סתום, בלתי־נתפס, שם־גנאי לדלות ולפחיתות: „אפילו אלבני מסוגל לעשות, מה שאינו עולה [illegible]
עלילת הספר מתפתחת מתוך מצב גרעין, בו מגיעה מדינת [illegible] להסדר עם אלבניה, לפיו תוכל לחפור באדמתה, לאיתור הללי מתקופת מלחמת העולם השנייה. מבצע החפירות מתחיל והכותב מתפרש וחודר אל מגוון הזוויות, החדות והקהות, של החיים האנושיים (בעיקר) והמרירים: הלחצים מבית של משפחות החללים על חברי המשלחת העתידים לצאת למשימה הלאומית [illegible] החשדנות ההדדית שבין האלבנים (הכפריים, החופרים) לבין נציגי המדינה האחראים לתכנון המבצע. נוסיף לכך עימותים בין קבוצות־חפירה המגיעות מארצות אחרות לאלבניה למען אותה מטרה, המריבות על זיהוי החללים (על־פי אורך השלד, [illegible]) ועוד לא אמרנו את כל שיפעת המצבים.
כך, כאילו באקראי, כאילו מתוך כתיבה שוטפת לתומה, [illegible] לחזיק, טווה המחבר מארג סבוך של יחסים בין־אישיים, [illegible] לאומיים, כאשר הממד האירוני (במעמדים האנושיים [illegible]) משתרבב ומאהיל על הסיטואציה בכללותה.
אבי [illegible]

„המשמר"

ציורמצב

חוכמת זקנים/מדיניות

אימרתו הבאה של הפילוסוף הבריטי ברטראנד ראסל אינה זקוקה להקדמות, וגם לא לפתיחה בינלאומית: „בעולמנו הסבוך לא תיתכן יוזמה פוריה שאין מאחוריה ממשלה, אך למרבה הצער תיתכן ממשלה שאין מאחוריה יוזמה."
דוביק דוונטל

רעל/כלא ציון

שיפסיקו את המיתקפה

יש לעצור מייד את המיתקפה. כמו שהצלחנו לתקוע את שארית הפליטה האתיופית לעוד 40 שנה במדבר, אין ספק שנצליח גם כאן. ביגון, יפה, לרנר — כל בוקר נוחת כאן אסיר חדש וכלא ציון מתמלא אסירים. הטכניון מתפוצץ, מכון

ביגון שהתקיף

וייצמן כורע תחת נטל המוחות ובוועדת הפרסים כבר מכינים קריטריונים חדשים.
ממשלת־ישראל חייבת לעצור את ההתקפה הרוסית מהר, חזק ובאופן אלגנטי. יש לחטוף איש ק.ג.ב. בלונדון ולשתול אותו בוועדת השיחרורים, שישפיע מבפנים. אי־אפשר להשלים עם השיטה הרוסית החדשה. מחר עוד עלולים להגיע לכאן חצי מיליון עולים וכל האשליות של הד"ר אלדד יתממשו. יו"ש תסופח לאלתר, למחרת תפרח שממת הנגב, שלא לדבר על עלייה חוזרת של מאות אלפי נושרים.
אם לא נפעל עכשיו אם נמשיך את הקיפאון המדיני — מחר יהיה מאוחר. העם היהודי כולו יתייצב בנתב"ג ואנחנו נפשוט את הרגל. היכן נשים אותם? איפה הם יעבדו? האם שוב נפתח מעברה ומחנות עולים? וכל זה תוך כדי המהומות בעזה ושנת בחירות?
יש להתקשר מייד לגורבצ'וב ולבקש אותו לשתף פעולה. אולי אפילו נסכים לוועידה בין־לאומית אם יקפיא את הגלסנוסט מחדש. יש לשלוח מייד את נתן שצ'רנסקי ואידה נודל להסביר את מצבנו במוסקווה — שיפסיקו את המיתקפה מיד.
איתי לנדסברג

בשטח/קונגרס איידס

קונדום לנסיכה

עדיין לא נראית באופק תרופה למחלת האיידס, ויש להניח שהמצב יהיה יותר גרוע לפני שיתחיל להיות טוב יותר בנושא זה — זה היה סיכום יומו הראשון של הכינוס המתקיים בימים אלה בבריטניה בהשתתפות שרי בריאות, ונציגי מאה וחמישים מדינות לדיונים בנושא שיתוף פעולה בינלאומי במלחמה במגיפת האיידס. אם למסקנות מרעישות הם לא הגיעו, לפחות הצדיקו הנציגים את הדרך הארוכה שעשו לבריטניה ופגשו את נציגת בית המלוכה, פרינסס רויאל — הנסיכה אן. עם סיום הרצאתה של הנסיכה, הידועה בפעולותיה ההומניטריות, היה מי שדאג לבריאותה והגיש לה שי — קונדום. אן, אשר ביקרה רק לאחרונה בכמה מארצות אפריקה אולי העריכה את הדאגה לשלומה, אך, לא כל כך את הרמז העומד מאחורי השי.

הנסיכה אן – חיישר מאפריקה לקונגרס האיידס

בסוף השבוע, עוד לפני פתיחת הכינוס, החליטו כמה אלפי בריטים לוודא שהדיונים לא יתרכזו רק ברטוריקה והצהרות יפות, והפגינו על מנת להוסיף לסדר היום של הכינוס גם דיונים בנושא סיוע לאלה שכבר נושאים את הנגיף, ובעיקר בשינוי הגישה בציבור, הפסקת האפלייה נגדם, והקצבת משאבים נוספים, הן למחקר והן לטיפול בחולים.
דפנה ורדי / לונדון

תמונת־מצב/סרטן הרחם

מפחיד יותר מאיידס

הספרות הרפואית יודעת לספר, שנזירות ויהודיות מחוסנות מפני סרטן צוואר הרחם. הקביעה הזו רווחה עוד לפני שהרופאים ידעו בבירור מה שהם יודעים היום: שסרטן צוואר הרחם, שלא כסרטן אחר, מועבר ביחסי מין באמצעות נגיף או חיידק, ומתפרץ כעבור כ־15 שנה מיום ההידבקות. הנזירות היו מחוסנות מסיבה ברורה, והיהודיות משום שהן ובני זוגן היו מונוגמיים לחלוטין.
בינתיים למדנו גם אנחנו, היהודיות, שאפשר ליהנות לא רק עם פרטנר אחד, לפחות בכמה שנות החסד שלפני הנישואין. ראש היחידה לאונקולוגיה גניקולוגית בבית החולים סורוקה, פרופ' מארק גלזרמן, יחד עם רופאים אחרים, ראו את תוצאות הפריצות הזו בשטח. יותר ויותר מקרים של סרטן צוואר הרחם. ממש עלייה מרהימה. בנגב עשו סקר יסודי, ומצאו שבשנים האחרונות מתגלים באיזור מדי שנה 40 מקרים חדשים של גידולים ממאירים באברי המין של האשה.
מערכת הבריאות, מונעת בידי אותה קביעה נושנה בדבר חוסננו המוסרי והבריאותי, לא ערוכה למצב כזה. המחלה נגלית כאן, לרוב, רק בשלביה הקריטיים והקטלניים. בארה"ב, למשל, מגלים את רוב המקרים בשלב שהם ניתנים עדיין לריפוי פשוט ומוחלט.
פרופ' גלזרמן דוחה את הטענה הידועה של החרדים שחוקי הנידה, הם הם ששמרו על נשות ישראל. לא ריבוי יחסי מין גורם למחלה, הוא אומר, אלא ריבוי פרטנרים. לשאלה אם צריך לחזור למונוגמיה, הוא עונה: לא בגלל זה. סרטן צוואר הרחם ניתן לריפוי מלא אם רק תהיה היערכות נכונה לאתרו אצל נשים מבעוד מועד.
אז מי אשם? הגברים כמובן. הם אומנם לא נדבקים במחלה, אבל הם הנשאים. אז בינתיים, חברותי, נעזוב בצד את האיידס. איידס זו כמעט תמיד מחלה של גברים. יש לנו עכשיו משהו הרבה יותר ממשי לפחד ממנו. והפעם הכל עלינו ועל ראשנו. שידאגו הם לעצמם. לנו יש הדאגות שלנו.
שלי יחימוביץ'

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

החיים בעזה שבים למסלולם אך המוכים ממשיכים לזרום לבתי"ח

עוצר חלקי עדיין מוטל במחנות הפליטים ברצועה ■ תושבים מתלוננים על מעצרים ברוטליים, שימוש בכוח מופרז במעצרים, ופגיעות ברכוש ■ שקט יחסי בגדה

מאת כתב „על המשמר" ועתי"ם

החיים ברצועת עזה שבים אט אט למסלולם, חרף החזרת העוצר המלא על חלקים משני מחנות הפליטים הגדולים באזור.

במחנה הפליטים של רפיח הוסר בבוקר העוצר מהרובעים „יבנה" ו„אל בתאני", אך הוטל עוצר על רובע „אשרוף", בעקבות הפרת סדר שהייתה במקום ביום ג', יתר הישובים ברצועת עזה משוחררים לחלוטין מעוצר.

כוחות הבטחון ממשיכים בביצוע מעצרים של מסיתים וחברי ארגונים עויינים. תושבים מתלוננים על שימוש מופרז בכח כלפי העצורים ופגיעה גם ברכושם ובבני משפחותיהם. לבית החולים „שיפא" בעזה ממשיכים להגיע תושבים המתלוננים שחיילים היכו אותם.

במחנה הפליטים ג'בליה, בחלקו הנתון בעוצר, יצאו תושבים אחדים מהבתים וטענו שסברו כי העוצר בוטל. הם הוחזרו בכח לבתיהם, על־ידי חיילי צה"ל, שהגיעו במהירות למקום.

בדרום דיר אל בלאח סגר צה"ל בית ספר תיכון לבנות. זאת לאחר שתלמידות בית הספר „סקינה" יצאו בהפגנה וחסמו את הכביש הראשי לכיוון מחנות הפליטים ורפיח. כח צה"ל פיזר את המפגינות בכח ובית ספרן נסגר, ללא הודעה על תקופת הסגירה.

45 אלף יצאו לעבודה

בבוקר יצאו כ־45 אלף מתושבי הרצועה למקומות העבודה שלהם בישראל. רק מהרבעים שבעוצר במחנות הפליטים ג'בליה ורפיח, לא הייתה תנועת יוצאים לעבודה. חיי המסחר ברפיח ובחאן יונס התנהלו כרגיל, אך ברחובות הראשיים בעזה עדיין נאלצו חיילים להקפיד על אבטחת המסחר.

פתחו בכוח

שקט יחסי שרר אתמול בשעות הבוקר ברחבי הגדה. פועלי השטחים יצאו לעבודה בישראל ומרבית קווי התחבורה פעלו כסידרם. בג'נין וברמאללה היו בשעות הבוקר נסיונות לשביתת מסחר, אולם כוחות הבטחון פתחו את החנויות בכח. ביתר ערי הגדה נמסר על פתיחת חנויות וחיי מסחר תקינים.

מעצרים

כוחות הבטחון ערכו אתמול מבצע מעצרים בכפר שעיר שבדרום הר חברון.

על הכפר שעיר מוטל סגר זה כמה ימים, בעקבות ההתפרעויות שהיו במקום. כאמור, החליטו הלילה כוחות הבטחון לבצע מספר מעצרים בתוך הכפר, בתקווה שעל ידי כך יצליחו להניח ידם על מארגני ההתפרעויות.

בימים האחרונים ניכרת עלייה במספר העובדים מהשטחים המגיעים לעבודתם בעיריית חולון — מסר יוסף צרקה, סגן ראש העירייה.

הוא הוסיף כי אחוז ההעדרות הגיע לעיתים עד 80 אחוז, אולם העירייה הצליחה לשמור על ניקיון העיר ע"י שיבוץ עובדים בשתי משמרות.

נער ערבי בן 13 מהכפר הערבי חוטא נעצר על־ידי המשטרה לאחר שקצין הבטחון של האוניברסיטה העברית בהר הצופים תפס אותו מידה אבנים בשטח הקמפוס בהר הצופים.

חבש: אש"ף בעניינים

ג'ורג' חבש מנהיג החזית העממית אמר, כי אש"ף ממלא תפקיד ראשי בהמהומות בשטחים.

חבש, השמיע דברים אלה בראיון שפורסם ב„פראוודה".

חבש לא טען כי המהומות אורגנו על־ידי אש"ף, אך טען, כי הן קשורות ישירות להחזרת אחדות אש"ף, שהושגה בחודש אפריל 1987 בכנס שנערך באלג'יר.

המשכים

הוחלט לפעול במהירות

(סוף מעמוד ראשון)

ביומו במאות אנשים העומדים לדין, מן הראוי שימחה כל רבב שדבק בה. שר־המשפטים אברהם שריר הדגיש אתמול כי המערכת כולה פעלה במהירות וביעילות וזאת כדי לשמור על נקיון הכפיים שלה. מערכת השפיטה חייבת להיות נקיה ולשמור על היוקרה הרבה ממנה היא נהנית.

הפרת־אמונים — 3 שנים

גליונות האישום נגד השופטים מתמקדים בעבירה של הפרת־אמונים שהיא פחותה בהרבה מעבירות שוחד ונטילת שלמונים. יחד עם זאת נחושים גורמים משפטיים בכירים כי יש למצות את הדין ולהוכיח זאת בראיות מוכחות. המדובר בבעיה מוסרית מובהקת שאסור שתיהפך לנוהג. העונש המקסימלי הקבוע בחוק לעבירות מסוג זה, הוא שלוש שנות מאסר. כפי הנראה ייערך משפטם של השלושה בבית המשפט המחוזי בירושלים. ובדין ישבו שלושה שופטים.

יום עצוב למערכת

פקידים ופרקליטים בכירים בבית המשפט בת"א הביעו את צערם העמוק ממה שקרה: אחרים הביעו זעזוע. „יש בפרשה דברים שנבעו מטיפשות, ויש גם צעדים מזעזעים", אמר פרקליט מחוז תל אביב, אהרון שדה, לכתב עתי"ם. אחד מעורכי הדין אמר כי היה זה „עוד יום עצוב למערכת המשפט. חשדות היו זמן רב אבל כשראיתי שחור על גבי לבן בעיתון הזדעזעתי. באופן אישי מקרה זה לא ישפיע על הופעתי בבית המשפט ואני מקווה שלא ישפיע גם על השופטים". עו"ד אחר, המופיע מזה שנים במשפטי תעבורה, הביע צערו וכאבו על הפרשה ועל האשמות נגד השופטים. הוא ציין, כי לדעתו המערכת לא נפגעה. „יכול לחיות שהתקלות הללו נבעו בשל עומס המערכת", אמר.

פינה את לשכתו

שופט התעבורה בן־שחר חריפאי, שיצא אתמול לחופשה, בעקבות החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש להגיש נגדו ונגד שניים מעמיתיו כתבי אישום, הגיע אתמול השכם בבוקר ללישכתו שבקומה השנייה של בית־המשפט ברחובות. לדברי עובדי בית־המשפט נראה השופט עצוב, למרות שנהג בחביבות כדרכו תמיד. הוא סידר את לישכתו ולאחר מכן פנה לעבר ביתו. השופט בן־שחר חריפאי מתגורר בנס ציונה. לכתבים שהתקשרו לביתו ענה בחביבות אך סרב להגיב על העניין וביקש שלא יתקשרו.

במסדרונות בית־המשפט ברחובות כעסו אתמול על העיתונות שעשתה לדיבריהם „חגיגות" על השופט האהוב ביותר בבית־המשפט ברחובות. אחת הפקידות אמרה: „אתם הרי כתבתם שהוא לא לקח שוחד, לא בקבלת שוחד מאשימים אותו, מה שהוא עשה אם עשה נעשה בתום לב ואולי בלי לשים לב למשמעות הדבר שעשה".

זימון לוועדת החוקה

ח"כ מ. וירשובסקי (ר"צ) קרא אתמול ליו"ר ועדת החוקה א. קולס להזמין לישיבת הוועדה את שר המשפטים ואת היועץ המשפטי כדי שאלה ידווחו באורח מפורט על פרשת השופטים. החובה לדון בנושא נוצרה נוכח ההחלטה שכבר נתקבלה לחקור את השופטים ואין מדובר במקרה בודד. וירשובסקי אומר, כי מערכת המשפט בישראל היא אחת מזרועות המימשל האחרונות, אשר זוכות לכבוד מצד הציבור וכדי שלא לפגוע במעמדה חייבת הוועדה לגלות אומץ ולהתמודד עם התופעה.

הנשיא: צדק צדק תרדוף

„אני מקווה ומתפלל, שיתברר לנו כי האשמות נגד השופטים אינן מבוססות. הדבר החשוב ביותר בחברה שלנו זה נקיון הכפיים של המערכת המשפטית" — אמר אתמול נשיא המדינה חיים הרצוג.

כבואו להשבעת השופטים, הזכיר הנשיא את הנאמר בתורת ישראל: צדק צדק תרדוף וירשת את הארץ. „זאת אומרת", המשיך הנשיא, „שאם אין צדק ואם מערכת המשפט לא תהיה נקיה לגמרי, הרי שאנו מערערים את כל בסיס הקיום שלנו בארץ". עם זאת הטעים, כי לפי החוק כל אדם הוא בחזקת זכאי עד אשר הוא נמצא אשם. (עתי"ם)

עין בעין — פנחס ענברי

טרמפיסט בדרך לשכם

אספתי אותו בדרכי לשכם בראשית השבוע. שריונר צעיר — מדיו מגוהצים למשעי ונודף ממנו ריח של נשק משומן היטב. לאחר רבע שעה פתח את סגור ליבו וכמעט מבלי שהתערבתי גולל באוזני את תלאותיו של חייל צעיר בשכם בימים אלה. הוא בצבא רק ארבעה וחצי חודשים, מחצית הזמן הוא עושה „חוק וסדר" בשטחים. החטיבה לא הספיקה לסיים את הטירונות וכבר „הקפיצו" אותם לשכם. „עם הרמטכ"ל הזה (וכאן פלט כינוי שאין הנייר סובלו) לעולם לא נלמד את הערבים לקח. רק עכשיו השתחררתי משבועיים כלא, אחרי ששלושה חבר'ה, ואני בהם, גמרנו במכות על ערבי בשכם. בעתונות בכלל לא מספרים מה קורה בשטחים. ערבי תקע סכין בחבר שלנו, ואנחנו החלטנו להראות לערבים מה זה. עשו לנו משפט מהיר. עמדתי לקבל עונש גדול יותר מכיוון שהשופט שאל אותי אם הייתי חוזר על מעשי ואני אמרתי: בטח. אבל ריחמו עלי. האשימו אותי שירדתי מכות על הערבי למרות שהפקודה היתה להשתמש באלות רק כדי לבלום. אל תדאג, אמר השיריונר אמיץ הלב, כהנא מרכר, אנחנו עושים.

ועדת האתיקה נזפה בח"כ כהן שתקפה מובארק עוד בכנסת

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ועדת האתיקה של הכנסת, בראשותו של ויקטור שם־טוב, נזפה בגאולה כהן על התנהגותה התוקפנית כלפי אורחו של חבר הכנסת דראוושה, ד"ר מובארק עווד, יו"ר המרכז ללימודי אי־אלימות.

דבריה הגסים העליבו את האורח ופגעו בדמוקרטיה אמר דראוושה. במכתב תגובה לוועדת האתיקה, טענה גאולה כהן, כי היא שאלה בשקט ובנימוס את עווד, האם יש לדעתו מדינה אחת בעולם שהיתה מאשרת לבקר בפרלמנט שלה לאדם השוהה בארץ באורח בלתי ליגאלי. הוועדה קבעה כי התנהגותה של גאולה כהן איננה הולמת מעמד של חבר פרלמנט, פוגעת בח"כ דראוושה, במעמד הכנסת ובהכנסת האורחים שלה.

ח"כי אגודת ישראל: חוק ההסמכה המוצע 'יגרום... חילול שבת'

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ אגודת ישראל אברהם שפירא ומנחם פורוש, פנו אתמול לראש הממשלה, שר החוץ, שר הדתות, השר פרץ ושר האנרגיה, והביעו התנגדות להצעת החוק שהכין זבולון המר, אשר מסמיך רשויות מקומיות לחוקק חוקי עזר הכופים את השבת על הציבור.

ח"כי האגודה טוענים, כי ועדת השרים, בראשותו של השר משה שחל, גיבשה נוסח חוק אשר מהווה בסיס להרחבת חילולי השבת. לפי הנוסח של שחל והמר, יכולה רשות מקומית לחלק עיר לאיזורים ולהתיר חילול שבת באיזור אחד, שעה שהיא אוסרת חילול שבת באיזור שני. לעומת זאת, טען שר הדתות כי רוב העם תומך בחוק ההסמכה בענין השבת, וכי בדברי ההסבר להצעת החוק, מפורשת כוונת החוק לשמור על הסטטוס־קוו בענין השבת ולחזור לשמירת המצב שהיה לפני פסיקת השופטת פרוקצ'יה.

ח"כ מתי פלד: מנהיגי הליכוד עוד יתחרטו שנלחמו בעמירב

„יבוא יום ומנהיגי הליכוד עוד יתגעגעו אל משה עמירב ואל ההצעות שהציע, ויתחרטו על ציד המכשפות שניהלו נגדו", אומר ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום.

„ראשי הליכוד נלחמו בעמירב, משום שהזכיר להם את מה שביקשו לשכוח: כי גורלו של שלטון הכיבוש בגדה המערבית וברצועת עזה נחרץ, וכי הסטטוס קוו ששרר לפני ה־9 בדצמבר 87' לא יחזור עוד לעולם. על אפם וחמתם של ראשי הליכוד, ושל תאומם הרוחני יצחק רבין, השלום הישראלי־פלשתיני בוא יבוא. מתנגדי השלום יכולים לרדוף את „היונים", הם יכולים לשפוך נהרות של דם יהודי ופלשתיני, אך אין ביכולתם למנוע את התוצאה הזאת".

„המשמר" — עתון יומי — על המשמר
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Chc.na Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בר־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. טל' 3–233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלם שהוכה בידי חיילים: הם היו מאד אלימים

דובר צה"ל: המכים זוהו וייענשו

מאת עזרא אבירן, כתב „על המשמר"

חיילים ישראלים תקפו אתמול צוות ישראלי העובד בשביל רשת הטלוויזיה האמריקאית סי.בי.אס ברצועת עזה, לאחר שצלם חיילים שהיכו צעיר פלשתיני. דובר צה"ל אמר כי החיילים שהיו מעורבים בתקרית זוהו וייענשו בחומרה, וכי צה"ל התנצל בפני סי.בי.אס. הצלם משה בן־דוד אמר כי 10 חיילים של גולני היכו אותו ואת טכנאי־הקול עידו סלע, בעטו בהם וניפצו חלק מציודם, כאשר ניסו לצלם את הצעיר הפלשתיני בשעה שנלקח לבסיס של היחידה. בן־דוד אמר: „הם היו אלימים מאד מאד. הם היכו אותנו בידיהם, משכו בשיער שלנו, חנקו את טכנאי־הקול, שברו את מכשיר ההקלטה שלו וניתקו את הכבלים המחברים בין הציוד שלנו".

קצין של יחידת דובר צה"ל ליווה מאוחר יותר את הצוות של סי.בי.אס חזרה למקום, שם זיהו אחרים מהחיילים שתקפו אותם. החיילים הודו במעשה, אמר דובר צה"ל.

„המפקד של היחידה הבטיח לטפל בפרשה בכל החומרה, וקצין של יחידת דובר צה"ל הירצה בפני החיילים על חשיבותם של כלי התקשורת וכללי ההתנהגות". אמר.

רומא הזדרזה להציע אירוח הוועידה הבינ"ל ערפאת כבר [illegible]

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — הוועידה הבינלאומית על המזה"ת עשויה להתקיים ברומא אחרי שישראל תסכים לכינוסה. מועצת עיריית רומא פנתה רשמית לערפאת והציעה שבירת איטליה תארח הוועידה. ערפאת נענה להצעה.

„אנו מעריכים ההצעה אמר מנהיג אש"ף — הננו מוכנים לקבלה אם גם הצדדים האחרים מסכימים. איטליה היא ארץ ידידותית. ואנו מעדיפים את רומא על פני וושינגטון או ניו־יורק".

היומון הסוציאליסטי „אוונטי" יצא עם כותרת גדולה בעמוד הראשון „ברומא הוועידה הבינלאומית למזה"ת". רה"מ שמיר יגיע לביקור ברומא באמצע פברואר, חוסיין יגיע בסוף החודש. „שר החוץ" של אש"ף פארוק קדומי [illegible] פברואר ונשיא מצרים [illegible] מובארק גם הוא במועד [illegible] בתחילת פברואר יתעכב [illegible] בדרכו מארצות הברית, [illegible] שהוזמן ע"י המיפלגה הקומוניסטית האיטלקית להשתתף [illegible] פומביים על ההתרחשויות בשטחים לדיונים ההם הוזמן גם נציג אש"ף.

● אדם שהואשם ברצח [illegible] בת 8, שנמצאה חנוקה למחרת [illegible] כפרית ב־1951, נעצר [illegible] במדינת נאברסקה. הוא [illegible] לפנסילבניה באיחור של 37 שנה כדי לעמוד למשפט — [illegible] מקורות משטרה.

הננו מודיעים בצער על פטירתה בשיבה טובה של

שרה בן שלום

ההלוויה היום בשעה 15.00 בבית העלמין של הקיבוץ

המשפחה
וקיבוץ סער

אנו מודיעים בצער על פטירתו של

מרדכי פוזנר

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי ט' בשבט תשמ"ח 28.1.88 בשעה 11.00 לפני הצהריים בבית העלמין הדרום, מול חולון–בת־ים

התהלוכה תצא בשעה 10.00 לפני הצהריים מבית המנוח רחוב מרים החשמונאית 27, תל־אביב

נא להמנע מביקורי תנחומים

המשפחה

בצער רב הננו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר

משה קטן

על מועד ההלוויה נא להתקשר למזכירות, טל' 06-375111

המשפחה
וקיבוץ מענית

לשרון ואורן עומרי
לעדנה, אברהם וכל המשפחה
אתכם בצערכם על מותו ללא עת של

איתן עומרי

חניכי ועובדי מוסד „עתידים"

שר החוץ הרומני הגיע לישראל; יעלה בשיחותיו נושא הוועידה הבינ"ל

עתון מזרח ירושלמי: פקידים בכירים של רומניה מקיימים שיחות בבירות המזה"ת על גיבוש נוסחה לכינוס ועידה בינ"ל

שר החוץ של רומניה, יואן טוטו, בא אתמול בערב לביקור של יומיים בישראל ונתקבל ע"י מ"מ רה"מ ושר החוץ שמעון פרס.

„זהו ביקור חשוב. זו הפעם הראשונה ששר חוץ של מדינה מזרח אירופית מבקר בישראל באורח רשמי, והוא מגיע בתקופה של רגישות גבוהה ביותר", אמר פרס בשיחה עם כתב עתי"ם גמל בן גוריון.

„ישראל מצפה לשמוע ממנו מה עמדתה של רומניה בכל הנוגע למצב באיזורנו, ודרכה גם מה חושבת בריה"מ", אמר מ"מ ראש הממשלה.

השיחות שינהל פה האורח יסובו גם על העניינים הבילטראליים. האורח לא היה מוכן לומר דבר, אך הבטיח לשוחח עם העתונאים היום. פקידים במשרד החוץ אמרו שבין הנושאים שיועלו בשיחות שיקיים האורח תהיה תמיכתו של צ'אושסקו, נשיא רומניה, ברעיון הוועידה הבינלאומית כדרך לקדם את תהליך השלום במזרח התיכון.

טוטו יקיים שיחות עבודה עם שמעון פרס, היום בבוקר ולאחר שיניח זר ביד ושם, יוועד עם ראש הממשלה יצחק שמיר.

אחרי הצהריים יתקבל אצל נשיא המדינה חיים הרצוג, וביום ו' בבוקר יוועד עם שר המסחר והתעשייה אריאל שרון.

לפני צאתו לפנות ערב יקיים שיחות עם שר הבטחון יצחק רבין, עם יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת ח"כ אבא אבן.

יש לציין שראשי ממשלת ישראל, שרי החוץ ושרים אחרים היו אורחים רשמיים ברומניה, אך זו הפעם הראשונה שישראל זוכה לביקור בדרג כה גבוה.

פקידים בכירים של רומניה מקיימים באחרונה שיחות בבירות המזה"ת (דמשק, תל־אביב, קהיר ותוניס), במטרה לגבש נוסחת הבנה באשר לכינוס הוועידה הבינ"ל בהשתתפות הצדדים הנוגעים בדבר ואש"ף, ולהתוות הנקודות העיקריות לגבי פתרון כולל באזור — יודע לספר העתון „ביאדר אל סיאסי" המופיע בירושלים. לדברי העתון, ממשלת ירדן כועסת על שלא שותפה במגעים אלה.

פרס סובלנות, תרומת חברת י.ב.מ, הוענק היום בטקס חגיגי לאתי פולק עורכת תוכניות בכירה בקול ישראל.
בתמונה: מנכ"ל חברת י.ב.מ יהושע מאור, מעניק את פרס הסובלנות
(תצלום: אסף שילה)

54 ח"כים נדחקו לנאום על התקציב; רבים תקפו את האוצר

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

54 נואמים — כמעט מחצית חברי הכנסת — נרשמו לדיון על תקציב המדינה. הנואמים שייצגו קשת מגוונת של דיעות, לא נמנעו לעיתים מזומנות לגלוש מהדיון בבעיות הכלכליות והפיננסיות המעיקות על מדינת ישראל וניצלו את הבמה להכרזות מדיניות. שר האוצר משה נסים נעדר מהמליאה בשל חולשה, ואת מקומו תפס סגנו עדי אמוראי.

הביקורת שהוטחה בתקציב באה הן מחוגי האופוזיציה והן מחוגי הקואליציה. היו שהגדירו את התקציב כ„תקציב לא ציוני", והיו שניגחו את הממשלה על הפרת הבטחותיה.

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) דרש לבטל את תקציב ההסברה של משרד החוץ, משום ש„הכל על הכסף". ההסברה היא בלתי אפשרית. כל עוד הנהלת משרד החוץ מתווכחת בחו"ל עם ראש הממשלה. „וכל עוד ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת החוץ והבטחון תוקף בחריפות את ישראל בתקשורת העולמית, ומציג את ראש הממשלה כסרבן שלום".

א. סרטני (מפ"ם) תקפה את שר האוצר על כך שהבעיות החברתיות אינן חודרות מבעד לשריונו והוא מקפיא את המשק היצרני.

„במקום פתרון להבראת החקלאות, שהיא מן המתקדמות בעולם — מקצצים בסובסידיות למוצרי יסוד — קיצוץ שיביא לעלייה במחירי המוצרים וליצירת משק פרוע, חסר תכנון ופיקוח", אמרה.

אמירה ציטטה את שר החינוך, שהודיע על הפחתת שעות לימוד בשיעור של 10 אחוז בבתי הספר היסודיים ו־20 אחוז בחטיבות הביניים. מגמה זו נמשכת — אמרה ח"כ סרטני — דבר שיביא לדור של צעירים אנאלפבתיים.

מדיניות לסוחרים

אורה נמיר סבורה כי זהו תקציב מעוות. המוסד לביטוח לאומי מאבד את עצמאותו ומסתפח כמחלקה לאוצר, זו ממשלה שמייצגת עצמאים וסוחרים ומדיניותו של ניסים היא מדיניות לסוחרים ולא של ייצור, עבודה ומשק. יש לערוך בדק בית יסודי בתפיסת החברה בישראל, אמרה.

ח"כ עדנה סולודר אמרה כי מגזר החקלאות הוא לא ענף נוסף במשק, אלא ענף מרכזי המהווה ערובה לקיומנו בארץ. כי העמדת תקציבים לפיתוח ומחקר בענף החקלאי יהיה צעד הרה אסון בעיקר להתיישבות הצעירה בערבה ובבקעה וברמת הגולן שעיקר פרנסתם היא על החקלאות.

אהרון נחמיאס הרגיש כי מערכת הבריאות הולכת ומדרדרת, סבל רב נגרם לחולים ולקשישים, מחסור חמור במכשור ובתרופות. התרופה שלו: „מה שיציל את המשבר במערכת הבריאות הוא חוק בריאות ממלכתי".

מים עומדים

גרשון שפט (התחיה): „התקציב לא מיטיב עם העם, אבל הוא גם לא מיטיב עם עתיד העם. זהו תקציב של מים עומדים".

אמנון רובינשטיין (שינוי־תנועת המרכז): הנסיון בהורדת שעורי המס הוא חיובי ויש להמשיך ולהוריד לא רק את שעורי המס הישיר אלא גם את המיסים העקיפים.

בדיון על תקציב המדינה תבע ח"כ מאיר שטרית (ליכוד) לבטל את כל הסובסידיות ואת כל קיצבאות הילדים. בכך תחסוך הממשלה מאות מליוני שקלים, שאותם צריך ליעד למטרות חינוך ולאורחים הזקוקים להטבות נוספות. יש לסבסד את הנצרך ולא את המצרך.

סיעת המערך בהסתדרות

חברי סיעת המערך במועצת ההסתדרות (חברים וסגנים)

מוזמנים בזה, לישיבת סיעת המערך במועצת ההסתדרות, שתתקיים מחר, יום שישי ל' בשבט תשמ"ח 29.1.88, בשעה 9.30 בבוקר, בבית הוועד הפועל של ההסתדרות, רח' ארלוזורוב 93, באולם הישיבות קומה 7.

על סדר־היום:
א. אישור הצעות ההחלטה כל הוועדה המכינה למועצת ההסתדרות הק"ו
ב. שונות

הנהלת הסיעה

ח"כ צבן תובע הפסקת ביקורי שרים בדרא"פ

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חבר הכנסת יאיר צבן (מפ"ם) פנה אתמול לראש הממשלה וביקש להורות על הפסקת ביקוריהם של שרים בדרום אפריקה. המכתב נשלח נוכח ביקורו המתוכנן של השר שרון בדרום אפריקה, לפי הזמנה של בעל הון יהודי. ביקורים אלה, כותב צבן, שמים ללעג ולקלס את החלטות הממשלה, אשר התיימרו ליצור רושם כאילו היא מתכוונת להוריד פרופיל ביחסים עם ארץ זו. אין זה מקרה שאלה הרצים לדרום אפריקה נמנים דווקא עם מחנה הטרנספר והאפרטהייד של ישראל, אמר צבן.

● 180 משפחות היו בשנה האחרונה בטיפולה של התחנה לייעוץ לחיי נישואין וטיפול במשפחה המופעלת בעכו.

● למרות המהומות בשטחים וההדים שלהם ברחבי העולם, הגיעו 250 סטודנטים מארה"ב, מקנדה, מאמריקה הלטינית ומאנגליה ללמוד ביחידה לסטודנטים מחו"ל באוניברסיטת תל־אביב.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל — הוועד הפועל
האיגוד הארצי של של עובדי הדפוס, הכריכה והקרטונז'

הודעה על קיום בחירות לוועידה ה־3 של האיגוד הארצי של עובדי הדפוס, הכריכה והקרטונז'
(תעשיית מוצרי נייר ואריזה)

ולמועצות האגודות המקצועיות המקומיות

מרכז אגוד עובדי הדפוס הכריכה והקרטונז' בישיבתו מיום שני ו' בשבט תשמ"ח 25.1.88 החליט על קיום בחירות לוועידה ה־3 של איגוד הארצי של עובדי הדפוס הכריכה והקרטונז' ולמועצות האגודות המקצועיות המקומיות, ולאחר אישור האגף לאיגוד מקצועי מיום 27.1.88.

הבחירות יתקיימו ביום שלישי י"ג בתמוז תשמ"ח 28 ביוני 1988

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

אן פולארד נמצאה מחוסרת הכרה בתאה

מאת ורד לוי, כתבת „על המשמר", ועתי"ם

מצבה הבריאותי של אן פולארד, הנמצאת בכלא בארה"ב, קשה ביותר, וגם בעלה, ג'ונתן פולארד, מוחזק בכלא בתנאים קשים — אמרה קרול פולארד, אחותו של ג'ונתן, במסיבת עתונאים ב„בית סוקולוב" בתל־אביב.

„מצבה של אן קשה ביותר. המחלה שלה ניתנת לשליטה ע"י תרופות מתאימות, אך אלה לא ניתנו לה. רק אתמול היא נמצאה מחוסרת הכרה ומדממת בחדרה. היא כל הזמן מדממת מפלג גופה התחתון אולם איש לא עושה דבר למענה. כשמצאו אותה אתמול בחדרה שקלו אותה, וכשהסתבר שמשקלה נותר יציב — כ־35 ק"ג — הגיעו למסקנה ש„הכל בסדר"".

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אמש בת"א העניק יוסי פרנקל יו"ר האיגוד של העורכים והעיתונאים של כתבי העת בישראל, מגן הוקרה לקארול פולארד.

אגודת הסטודנטים בת"א מוחה על הדיכוי בשטחים

אגודת הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב החליטה לגנות את מדיניות הדיכוי שמנהלת הממשלה בשטחים.

ההחלטה התקבלה בתום דיון רווי מתח וסוער, שבו התפרצו אנשי הימין בצעקות רמות, וניסו במשך יותר משעתיים למנוע את ההצבעה. משנוכחו אנשי הימין כי הם נמצאים במיעוט, הם עזבו בזעם את אולם הישיבות וההחלטה התקבלה ברוב גדול.

את נוסח ההחלטה קרא ערן לב, סגן נשיא מועצת אגודת הסטודנטים, אשר אמר כי חשוב לקבל החלטה זאת ברוב גדול כדי לנפץ את השקרים שהפיצו אנשי הליכוד, כאילו נוטים הסטודנטים ימינה. בהחלטה נאמר: „מועצת אגודת הסטודנטים החדשה, כמייצגת הסטודנטים באוניברסיטת תל־אביב, מביעה דאגתה נוכח הידרדרות מצב הביטחון וזכויות האדם בשטחים וקוראת לממשלת ישראל: להימנע מצעדי דיכוי בשטחים, להיכנס ללא דיחוי למו"מ בהשתתפות כל הצדדים המעורבים בסכסוך, כדי לשים קץ לקיפאון המדיני".

ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום שיגר מיברק ברכה לאגודת הסטודנטים בתל־אביב ובירך אותה, על הצלחתה לבלום את מתקפת הימין ולאחד את הכוחות השפויים". (שעי"ה)

ההסתדרות הכללית של העובדים באי"י
הועד־הפועל
מועצת ההסתדרות ק"ו (106)
ג' בשבט תשמ"ח - 2.2.88

מועד המועצה וסדר היום

מועצת ההסתדרות הק"ו (106) תתקיים ביום שלישי י"ד בשבט תשמ"ח 2.2.88 באולם הקונגרסים שבגני התערוכה, שד' רוקח בתל־אביב.

סדר־היום:
1. מערכת הבריאות הציבורית־שוויונית וקופת־חולים הכללית
2. שינויים ותיקונים בחוקה
3. שונות

לוח־הזמנים:
09.30-08.30 הרשמה וחלוקת תיקים
10.30-09.30 הצעות לסדר היום, בחירת ועדה מתמדת, בחירת נשיאות המועצה
11.30-10.30 פתיחה – יו"ר הנהלת קופת־חולים – פרופ' חיים דורון
13.15-11.30 דיון בקבוצות הדיון
14.30-13.15 ארוחת צהריים
16.30-14.30 דיווח מקבוצות הדיון
דיון בהצעות החלטה של הוועדה המתמדת
17.00-16.30 סיכום – שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו
18.00-17.00 קבלת החלטות ונעילה

קבוצות הדיון
מליאת המועצה תתפצל ל־4 קבוצות דיון:
1. שרותי קופת חולים הכללית ומערכת הרפואה הציבורית־שוויונית, כולל חקיקה
2. ארגון מחדש של קופת חולים וביזור
3. מימון ותיקצוב קופת־חולים
4. ציבור המבוטחים וקופת־חולים

החלוקה לקבוצות הדיון תתבצע בעת ההרשמה וחלוקת התיקים. יושבי ראש קבוצות הדיון ידווחו למליאה על תוצאות הדיון. תוצאות הדיון ישמשו כחומר רקע לקראת ועידת קופת־חולים ושליכו על החלטותיה.

סדרי החנייה:
חנייה לחברי המועצה בחורשה שמול הכניסה למרכז הקונגרסים הישראלי.

הסתייגויות הסיעות להצעות החלטה:
הסתייגויות הסיעות להצעות החלטה של הוועדה המכינה יוגשו לא יאוחר מיום א', 31.1.88.

ישיבת סיעת המערך
חברי סיעת המערך במועצת ההסתדרות (חברים וסגנים) מוזמנים לישיבת סיעת המערך במועצת ההסתדרות שתתקיים מחר יום שישי, ל' בשבט תשמ"ח, 29.1.88, בשעה 9.30 בבוקר, בבית הוועד הפועל של ההסתדרות ברח' ארלוזורוב 93 ת"א, באולם הישיבות קומה 7.

על סדר היום:
א. אישור הצעות החלטה של הוועדה המכינה למועצת ההסתדרות הק"ו.
ב. שונות.

מסיבת עתונאים
מסיבת עתונאים לקראת מועצת ההסתדרות תתקיים בבית סוקולוב בת"א ביום א' 31.1.88 בשעה 12.00. ההזמנות נשלחו באמצעות אגודת העתונאים. בהשתתפות: מאשה לובלסקי, דב פלג, משה ולדמן ועדי קידר.

הזמנות לעתונאים וצלמים למועצה
הזמנות העתונאים לעניני עבודה ולענייני בריאות למועצה – וצלמים ישלחו ישירות ע"י לשכת דובר ההסתדרות למערכות. עתונאים שעדיין לא קיבלו את ההזמנות ושוברי התיקים – מתבקשים לפנות מיד בטלפון ללשכת הדובר בוועה"פ 267398 לחבי מירה.

המשכים

שולץ הציע

(סוף מעמוד ראשון)

יצטרף לתהליך שונה כלשהו, כולל „אוטונומיה מואצת" בגדה המערבית ובעזה, שהוא הרעיון אותו, מטפח שולץ ואף שוקל הפעלת לחץ אמריקני ליישומו.

„היוזמה" של רובינשטיין

בראת שאורח אחר השוהה בימים אלה בוושינגטון, מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, דוחף להתקדמות בכיוון האוטונומיה, ע"פ קווים כלליים ששירטט רה"מ שמיר במסר שהעביר ב־ג א' לשר־החוץ האמריקני. שמיר הבטיח לפרט את יוזמתו במהלך ביקורו בוושינגטון המתוכנן לאמצע מרס.

עוד לפני הגיעו להשינגטון צוטט מובארק כי לא יהיה מוכן לדון באוטונומיה, אלא אם כן תהיה שלב מעבר, לתקופה מוגדרת שבעקבותיה יבואו צעדים נוספים שיקבעו מראש. פגישת מובארק עם שר־החוץ שולץ הוגדרה ע"י דובר המשרד כ„מועילה", הנוסח הדיפלומטי המקובל לאי־הסכמה וחילוקי דעות. הדובר סרב להוסיף פרטים על תוכן השיחה.

משרד החוץ האמריקני ושגרירות ישראל בוושינגטון ממשיכים לשמור על מעטה סודיות גם לגבי תוכן פגישותיו של מזכיר הממשלה עם מקורבים בממשל.

שולץ נועד עם סניורה

שני מנהיגים פלשתיניים מתונים קראו אתמול לשר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ לתמוך בהקמת כוח בינלאומי לשמירת השלום, כדי להגן על הפלשתינים בשטחים הכבושים מפני חיילי צה"ל. במכתב שפורסם בשעה שהם נועדו עם שולץ במשרד החוץ, כתבו חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה: „העם שלנו זקוק בדחיפות להגנה בינלאומית מיידית מפני הברוטליות של השלטונות הצבאיים הישראליים". במכתב נאמר כי התערבות של כוח בינלאומי בשטחים הכבושים צריכה להיות צעד ראשון לקראת כינוס ועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם.

ירדן קוראת לוועידת ב"יל

ירדן קראה אתמול בדיון במועצת הבטחון בשם כל מדינות ערב, למאמצים מחודשים לכינוסה של ועידת שלום בינלאומית על המזה"ת, ואילו ישראל דחתה שוב קריאה זו.

חוסיין דחה הזמנה

ארה"ב הזמינה את ישראל וירדן לנהל שיחות שלום ישירות בוושינגטון, בעת ועידת הפיסגה בין הנשיא רייגן ומנהיג בריה"מ גורבאצ'וב בחודש שעבר, אמר ביום רביעי מוריס אבראם, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים. אבראם הוסיף, כי המלך חוסיין מלך ירדן דחה את הרעיון. הצהרתו של אבראם היתה האישור הפומבי הראשון למערכה גדולה מצד שר החוץ שולץ להפשיר את הקפאון בתהליך השלום במזה"ת. הוא הוסיף כי שיחות כאלה היו זוכות לברכתן של ארה"ב ובריה"מ. ראש הממשלה שמיר נענה להצעה. המלך חוסיין דחה אותה, וכך אבדה הזדמנות נוספת להתקדם לעבר שלום. משרד החוץ האמריקני לא הגיב, אך נציגים ישראליים אמרו באופן פרטי, כי אכן היתה יוזמת שלום שהעלתה חרס.

ערפאת מבטיח לבדוק

ערפאת הבטיח ערב צאתו לטוניס לבדוק את יוזמתו החדשה של הנשיא מובארק, ערפאת טען כי טרם ראה את נוסח היוזמה. ערפאת מסר, כי בפגישתו עם ולדימיר פוליאקוב, האחראי על נושא המזרח־התיכון במשרד החוץ הסובייטי, מסר לו חלה שבריה"מ תומכת במאות הפלסטי־נים בשטחים ומגנה את מדיניות יד הברזל של ישראל. ערפאת קרא לארה"ב ללחוץ על ישראל לקבל את עיקרון הוועידה הבינלאומית.

משלחת אש"ף בירדן

משלחת רמת דרג של אש"ף הכוללת את חברי הוועד הפועל של אש"ף, מחמוד עבאס (אבו־מאזן), עבד אלרחים אחמד, עבדאללה חוראני, הגיעה אתמול לירדן והחלה בסדרת שיחות עם ראשי ממשל, שמטרתן חידוש הדיאלוג בין שני הצדדים שהופסק לפני שנתיים ע"י ערפאת.

בפגישה הראשונה נטלו חלק ראש־ממשלת ירדן זיד־א־רפאעי, שר החוץ הירדני ושר האדמות הכבושות. הם דנו בהכרה בהחלטת מועצת הבטחון 242, ובהליכה משותפת לקראת המשך התהליך המדיני.

כלי התקשורת הירדנים הבליטו את בואה של המשלחת הפלשתינית.

הצהרה אירופית

שרי החוץ של הקהיליה האירו־פאית מתכוונים לפרסם הצהרה מחו־דשת על תמיכתם בכינוסה של ועידה בינלאומית, ובכך להיענות ללחצם של הנשיא מובארק והמלך חוסיין, — כך נמסר אתמול בברי־טניה. יש להניח שהצהרה זו תפורסם בפגישתו של המלך חוסיין עם שרי החוץ של הקהילייה, המתוכננת להתרחש בבון ב־8 בפברואר.

פגישה זו תתקיים לאחר סיום סיורו של נשיא מצרים בבירות מערביות, אשר זכה עד כה להצלחה.

הסיבה לדחייה בהצבת

(סוף מעמוד ראשון)

אתמול נודע כי חשש מתופעה נרחבת של סרבנות לשרת בשטחים ו„ראש קטן" שעלולים היו לאמץ חיילי מילואים, הניא את צה"ל מלשלוח כוחות מילואים גדולים לתפקידי שיטור ודיכוי המהומות בשטחים בשבועות האחרונים. בימים האחרונים הוחלט, למרות החשש הזה, ובעקבות הרגיעה היחסית, להרחיב את היקף יחידות המילואים שישרתו בשטחים ולאפשר ליחידות הסדירות לחזור לשיגרת אימונים ומשימות בטחון שוטף אחרות.

פניית ח"כ אלוני

אתמול פנתה ח"כ שולמית אלוני אל ראש־הממשלה ושר־הבטחון בקריאה לשנות את המדיניות בשטחים ולשחרר את חיילי צה"ל מהצורך לעסוק במשימות השיטור שם. לאחר סיור בשטח ושיחות עם מפקדים וחיילים שהביעו באוזניה את מורת רוחם מהמשימות המוטלות עליהם ואת המצוקה מהמצבים אליהם הם נקלעים, קוראת ח"כ אלוני לדרג המדיני לא להפקיר את צה"ל ולהביא לשינוי המדיני המתבקש.

מציין חקירת הריגות

המשטרה הצבאית החוקרת פתחה בחקירות מקרים בהם היו הריגות בוטות בשימוש בכוח ע"י חיילים בשטחים, על כך סיפר הפרקליט הצבאי הראשי תא"ל אמנון סטרשנוב בסיום קורס לקרמינולוגיה לקציני הפרקליטות הצבאית שנערך באוניברסיטת תל אביב.

עצומת „חיילי הימין"

אתמול הגישה קבוצה של כ־50 אנשי מילואים עצומה לשר הבטחון הקוראת לאפשר לחיילים בשטחים להגיב בנשק חם על הטלת בקבוקי תבערה ויידוי אבנים.

עימות נבון־רבין

עימות פרץ אתמול בישיבת הקבינט בין השר יצחק נבון לבין שר הבטחון יצחק רבין, על רקע טענת נבון, כי הוצגת השימוש במכות בשטחים כמדיניות, היא מוטעית ואומללה. נבון אמר כי זהו משגה הסברתי חמור ויש לחדול מכך מיד. נבון שאל את רבין כיצד קרה, ששינוי חיובי כשלעצמו במדיניות ההגנה העצמית של החיילים, שנועד למנוע קרבנות בנפש, הוצג כמדיניות וגרם למדינה נזק כבד ומיותר.

רבין השיב לנבון, כי אין בשטחים מדיניות של מכות, אלא ניתנה הנחיה לכוחות צה"ל ליזום תגובה על הפרות הסדר באמצעים אחרים, כולל מכות, כדי להימנע משימוש בירי, העלול לגרום אבידות בנפש.

מסוק הופעל נגד מתפרעים ברמאללה

צה"ל הנחית בצהריים חיילים ממסוק על מנת ללכוד מפירי סדר ברמאללה. באחת התת־פרעויות הגיע לפתע מסוק שהנמיך טוס. מן המסוק זינקה קבוצה של חיילים שפתחה במירדף אחר מספר צעירים. לאחר מירדף שהתנהל מספר רגעים הצליחו החיילים ללכדם ולהביאם למעצר. לבית החולים ברמאללה הגיעו אמש שני תושבים ממחנה הפליטים אל עמרי, כשהם חבולים בחלקי גופם כתוצאה ממכות. (עתי"ם)

ח"כ אלוני: זכותם של תושבי השטחים להתקומם מעוגנת במגילת האו"ם

ח"כ אלוני דיברה בכנס של תנועות יהודיות וערביות לדו־קיום □ ח"כ דראושה קרא לרבין להתפטר □ כנראה שלא יצטרף לר"צ □ ח"כים ערביים בעבודה מסתייגים מצעדו

מאת מנחם ענברי, וקאסם זייד כתבי „על המשמר"

חברת הכנסת שולמית אלוני אמרה, כי לתושבי השטחים יש זכות למרוד נגד החוגים הקולוניאליים וזכותם, מעוגנת במגילת האו"ם. היא אמרה, כי החוק בגדה הוא חוק קולוניאלי והסדר הוא האלה המונפת. היא אמרה כי כל בני האדם נולדו חופשיים ולפיכך אין לישראל את הזכות לשלול מן הפלשתינים את זכות ההגדרה העצמית. ח"כ אלוני דיברה בכינוס חירום של ארגוני דו־קיום יהודי ערבי מטעם הקרן החדשה לישראל.

ח"כ עבד אל־והאב דראוושה, אשר פרש לא מכבר ממפלגת העבודה קרא לשר הבטחון יצחק רבין להתפטר משום שהוא חוית סירוב בתוך מפלגת העבודה, ומסכל את כוונותיהם של בעלי הרצון הטוב בשמאל הישראלי כמו שמעון פרס, שלום עכשיו, מפ"ם ור"צ.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק מתח ביקורת על רבים ובתם השר בר־לב, בלי לנקוב בשמם, כאשר אמר כי העוצר באיטור היה מיותר, והחקירות שעשו לסניורה לא היו נחוצות. חוק וסדר חייב להיות, אמר קולק, אבל בשכל. בירושלים מפעילים שיטות בלתי נחוצות. הצבא לא נתון בעיר, אמר.

ח"כ דראוושה סיפר שפנה לנשיאות הכנסת בבקשה להקים סיעת יחיד. הוא אמר שאם נשיאות הכנסת לא תענה לבקשתו הוא יעתור לבג"צ. בתשובה לשאלה אמר ח"כ דראוושה שהוא אינו מוציא מכלל אפשרות הקמת סיעה ערבית חדשה, והוא נמצא בעיצומן של התייעצויות עם אישי ציבור ערביים וההכרעה בנושא תיפול בקרוב. ח"כ שולמית אלוני אמרה שזכותו של דראוושה לשקול את דרכו הפוליטית על פי הבנתו כמו שלר"צ הזכות לכלכל את דרכה על פי תפיסתה. דבריה באו על רקע השמועות על הצטרפותו של דראוושה לר"צ.

כתבנו מציין שחברי ר"צ הערביים מתנגדים לצרופה של כל פעיל ערבי נוסף לתנועה ולאפשרות להציבו במקום ריאלי לכנסת.

כתבנו מעיר שעם דברי ח"כ אלוני נסתם הגולל על אפשרות הצטרפותו של ח"כ דראוושה לר"צ. היום אמורים חברי מרכז העבודה הערביים להתכנס לדיון בפרישתו של ח"כ דראוושה מהמפלגה. קרוב לוודאי שחברי המרכז הערביים יוציאו גילוי דעת בו הם יוקיעו את פרישתו של ח"כ דראוושה מהמפלגה.

פגיעה בסיכויי העבודה

חברים ערבים בעבודה אמרו שחרף הסתיגותם ממדיניות היד הקשה של רבין הם אינם רואים הצדקה לפרישתו של ח"כ דראוושה. חבר לשכת „העבודה" גאלב מגאדלה אמר: „אנו מאמינים במאבק מבפנים ואיננו מאמינים בשליפות מהמותן ובמעשים פזיזים".

מגאדלה אמר שכל מי שעוסק בפוליטיקה צריך להבין שדרכו של פוליטיקאי אינה סוגה בשושנים, ובפוליטיקה יש עליות ומורדות אך אסור לפוליטיקאי לגלות סימני יבוש".

מגאדלה רואה בפרישתו של ח"כ דראוושה פגיעה בסיכוייה של תנועת העבודה להקים ממשלה ברשותו, דבר „הפוגע בסיכויי השלום ומגביר את הניכור בין האזרחים היהודים והערבים במדינה".

כתבנו מציין שעם פרישתו של ח"כ דראוושה מהעבודה תחזק מלחמת הירושה על מיקומו ברשימת המערך לכנסת.

על מקומו של המועמד הערבי ברשימת המערך מתמודדים נוואף מסלאחה, חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות, וסגן יו"ר אגף מועצת הפועלים בוועד הפועל, סגד דרוויש, ראש מועצת כפר קאסם, סאלח טריף — ראש מועצת ג'וליס, מחמוד דיאב — יועץ שר החוץ לעניינים ערביים וחוסין אסדי — רכז ענייני „העבודה" במגזר המערבי.

החל הדיון בבג"ץ בעתירת המגורשים מהרצועה

פרופ' דייב קרצ'מר ועו"ד אביגדור פלדמן, נציגי האגודה לזכויות האזרח, ביקשו אתמול מחמשת שופטי בג"צ להחיל את הוראת אמנת ז'נבה האוסרת על גירוש אזרחים משטח כבוש לגבי תושבי השטחים.

היה זה ביום הדיונים הראשון בעתירות לבג"צ שהגישו שלושה מתושבי ג'נין ורצועת עזה שנגדם הוצאו באחרונה צווי גירוש ע"י צה"ל. השלושה, ג'אמל חינדי מג'נין, עבדול נאסר אבו עזיז מג'נין ועבדול עזיז עודה מעזה עתרו לבג"צ נגד צווי הגירוש.

אתמול החל הדיון בהרכב מורחב של חמישה שופטים שכלל את נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, המשנה לנשיא מרים בן־פורת והשופטים גבריאל בך, אלעזר גולדברג ושלמה לוין.

האגודה לזכויות האזרח הצטרפה לכל העתירות וביקשה לתקוף בדיון שוב ושוב את הטענה המשפטית לפיה אמנת ז'נבה איננה חלה בשיטחי יו"ש ועזה ולכן ניתן לגרש משם תושבים מסיבות בטחוניות. „אני מבקש מבית המשפט להרחיב את פירוש האמנה לכל מקום שבו מופעל כוח כיבוש. אמנת ז'נבה מגנה על נכבשים. בית המשפט עשה חצי מלאכה כאשר הוא מאפשר לתושבי השטחים לעתור לבג"צ אך אינו נותן להם יכולת להתגונן נגד צווי גירוש", אמר עו"ד פלדמן. (עתי"ם)

מובארק עוואד נושא דברים בכנס לדו־קיום יהודי־ערבי בירושלים (תצלום: רחמים ישראלי)

ג'ון או איוואן

ההגנה חקרה עד שטען שראה כיצד הורגים את איוואן האיום

„פרצנו אל חדר המכונות של איוואן. מצאנו אותו ישן. גוסטאב נתן לו מכה בראש עם את, כך שהוא נשאר שוכב לנצח" — תיאור זה באידיש בכתב ידו של ניצול מחנה ההשמדה טרבלינקה, אליהו רוזנברג, שהיה גם אחד העדים המרכזיים של התביעה — הוגש אתמול על ידי ההגנה לבית המשפט בירושלים הדן בעניינו של ג'ון איוואן דמיאניוק.

בחקירתו בקשר למסמך זה טען רוזנברג בבית המשפט, כי הוא אמנם כתב את הדברים והשתמש במינוח „אנחנו פרצנו", אבל הוא הסתמך על עדות שמיעה ועל גירסה ששמע בעניין הריגתו של איוואן, מפי ניצולים אחרים שנמלטו יחד עמו מן המחנה, כאשר הם התאספו ביער רחוק משם כ־18 ק"מ.

בקטע אחר כתב רוזנברג: „15 דקות לפני ארבע נשמעה התפוצצות של רימון... וכמה יריות. היה ברור לכל שהמרד התחיל. שמואל ז'אלו יצא הראשון מהצריף וצעקו „מהפכה בברלין". אנחנו רצנו מהצריף אל האוקראינים אשר שמרו עלינו. מנדל וחיים אשר שאבו מים קפצו על השומר שעמד ליד השער של הצריף והוציאו ממנו את הרובה".

„כל מי שהיה לו יד בא ועזר לחנוק אותו ולזרוק אותו לתוך באר. את הרובה לקח ז'אלו ועוד רובה לקח מוישה שניידר, אשר ידע להשתמש ברובה. הם שכבו על הארץ וירו בכיוון המתנך כדי שלא תוכל לפרוץ משם שום עזרה". ועכשיו מגיע תיאורו של רוזנברג אל המשפט המבריח מבחינתה של הגנה והוא אומר: „אחר כך פרצנו לחדר המכונות של איוואן. הוא היה ישן או, גוסטב, ראשון, נתן לו מכה בראש עם שמעצל (את), כך שהוא נשאר שוכב לנצח".

כתב עת"ים מציין כי להגנה נודע דבר הדו"ח שכתב רוזנברג בוארשה לפני שלושה חודשים ומשם הם קיבלו אותו בימים האחרונים. בית המשפט הסכים להגשת המסמך ולכן הפסיק אתמול בבוקר את סיכומי התביעה ורוזנברג נקרא שוב לדוכן העדים. הסניגור צ'ומאק חקר אותו על המסמך והגיש באמצעותו את המסמך לבית המשפט כמסמך ההגנה.

הסניגור שאל אותו: אתה כותב כי מנדל וחיים קפצו על השומר ולקחו רובה שלו, אתה ראית את זה?

רוזנברג השיב: לא, את זה אני לא ראיתי, את זה אני שמעתי אחר כך כשישבנו ביער ואנשים שנמלטו סיפרו כיצד הרגו את איוואן.

צ'ומאק: כתבת שראית איך חנקו את השומר ולקחו ממנו את הרובה, איך אתה מסביר זאת?

העד חזר וטען כי את זה הוא שמע וכתב מפני שכך רצה או לחשוב. הוא חלם על היום שבו יהרגו את איוואן. הוא בעצמו היה הורג אותו.

אב בית הדין, השופט דב לוין שאל את העד: „כשכתבת שהרגו אותו האמנת? העד השיב: „כן, האמנתי אבל זה היה אחרת". הסניגור שאל את העד: כתבת שהרגו אותו. כיצד אתה אומר שהוא יושב כאן כמי שהתבטאת.

רוזנברג: אבל הוא לא היה שם. לא הרגו אותו שם.

כאן התפרץ הנאשם איוואן דמיאניוק. הוא קם ממקומו וקרא בעברית: מר רוזנברג, אתה שקרן, שקרן, שקרן.

האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ע"ש רובין

מודיעה על

הרשמה לשנת הלימודים תשמ"ט 1988/1989

חוג לאמנויות הביצוע:
כלי תזמורת, פסנתר, צ'מבלו, עוגב, חלילית, ברוק, גיטרה, ג'אז, סדנאות ביצוע – אופרה, מוסיקה בת זמננו, אנסמבל ברוק.

* * *

חוג לתורת המוסיקה
קומפוזיציה, ניצוח תזמורת, ניצוח מקהלה, מוסיקה אלקטרונית.

* * *

חוג להכשרת מורים

* * *

חוג למחול ולתנועה
סדנאות ביצוע ובלט קלאסי, מחול מודרני, קומפוזיציה בתנועה וכוריאוגרפיה.

* * *

תלמודים לקראת תואר B.mus ,ת.B ,B. Ed. mus, תעודת אמן, תעודת הוראה, ולקראת תואר B.A. mus ו־M.A. mus בשיתוף עם האוניברסיטה העברית.

האקדמיה מעניקה מילגות מיוחדות לכלים מועדפים לזמרים ולרקדנים

ההרשמה תסתיים ביום ג' י"ב באדר תשמ"ח 1.3.88

בחינות כניסה:
● במקצועות המוסיקה – בימים א'־ג' ט'־י"א בניסן תשמ"ח 27-29.3.88.
● במחול ותנועה – ביום שישי כ"ח ניסן תשמ"ח 15.4.88

פרטים נוספים במזכירות האקדמיה, גבעת רם, טל. 636232 בימים א'־ה' בשעות 09.00-13.00

ביקורת חמורה של יהודי התפוצות על המדיניות הישראלית בשטחים

הנרי זיגמן ממנהיגי הקונגרס היהודי האמריקני: הכאת הפלשתינים היא מעשה נורא, המעורר שאט נפש

מאת ארנון יפה, עלי כהן, ג'אן כהן ויהודה צור, כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

מדיניות „יד הברזל" של ישראל בגדה המערבית וברצועת עזה, גרמה למתיחות ביחסים בין יהודי העולם למדינת ישראל — מגלה סקר שנערך על ידי כתבי סוכנות הידיעות „רויטר".

כמה ממנהיגי יהדות התפוצות, התומכים בדרך־כלל במדיניות ישראל, גינו בפומבי את השימוש בנשק חם ובהכאות, על ידי צה"ל, כדי לדכא את המהומות.

אחד ממנהיגי הקונגרס היהודי האמריקני, גינה את מדיניותה של ישראל בשטחים, ואמר כי הכאת מפגינים פלשתינים היא מעשה „מעורר שאט נפש". הוא קרא לישראל לשים קץ לצעדי הדיכוי בשטחים הכבושים.

ההצהרה שהשמיע בתחילת השבוע הנרי זיגמן, המנהל האקסקוטיבי של הקונגרס היהודי האמריקני, היא הביקורת החמורה ביותר שהושמעה עד כה על ידי ארגון יהודי אמריקני.

„קיימים קווים מסוימים שאף מדינה תרבותית לא יכולה להרשות לעצמה לחצותם, גם במקרה של פרובוקציות קיצוניות" אמר זיגמן במסיבת עתונאים, עם שובו מביקור בישראל, שבמהלכו נפגש גם עם שר הבטחון, רבין.

נשיא הקונגרס היהודי האמריקני, תיאודור מאן, שהשתתף בפגישה עם רבין אמר: „ישראל לא יכולה להמשיך ולנהל מדיניות של הכאות, שכן רבים מבין אזרחיה חושבים אותה למבישה, כפי שחושבים גם יהודי אמריקה, אמריקה עצמה ומדינות אחרות ברחבי תבל".

התרחשויות מזעזעות

תאו קליין, יו"ר המועצה המייצגת של מוסדות יהודים בצרפת, קרא לישראל לגלות „תושיה, נדיבות לב וחזון" והוסיף: „עלינו להתמודד עם העובדה שהערבים הביעו את רצונם להגדרה עצמית".

בלונדון אמרה ז'ואן ג'ייקובס, יו"ר ועדת החוץ של ועד שליחי הקהילות של יהודי בריטניה, כי התרחשויות בגדה המערבית וברצועה הן מזעזעות, וקראה לישראל לשים קץ לכיבוש.

כמה מתומכיה העקביים ביותר של ישראל בעולם הטילו את האחריות לנזק שנגרם לישראל על התקשורת, שלדבריהם דיווחה על המתרחש בצורה מעוותת.

התנהגותו של רבין — סימנים מדאיגים

העיתון הדני העממי הנפוץ, „אקסטרא בלאר", הופיע אתמול בכותרת בעמוד הראשון: „הפסיקו את הטרור הישראלי" במאמר אחר באותו עיתון, משווים את התנהגותה של ישראל להתנהגות חיילי גרמניה במלחמת העולם השנייה. „דווקא היהודים לא הצליחו ללמוד מניסיונם המר".

אנקר יורגנסן, מנהיגה הפורש של המפלגה הגדולה בדנמרק, „המפלגה הסוציאל דמוקרטית" שהיה ראש ממשלתה, פנה במכתב נרגש לידידו, שר החוץ שמעון פרס, ושיבח אותו על פעילותו לפתרון של שלום. יורגנסן התריע על התנהגותו של יצחק רבין. לדבריו, חש בסימנים מדאיגים למדיניותו בביקורו האחרון בירושלים.

לה פן — בטלוויזיה הצרפתית

בצרפת מחריף העימות בין ארגו־נים יהודיים לטלוויזיה הצרפתית, שהציגה את הדיכוי בשטחים בהרח־בה, והביאה לזעם בקהילה היהודית.

ארגונים יהודיים גינו את ערוץ הטלוויזיה הממלכתי „אנטנה דה" על הופעתו של להפן, מי שהציג את השואה היהודית כפרט קטן בהיסטוריה, בתוכנית יוקרה. העיתוי להופעתו של להפן היה יום השנה לשחרור מחנה אושוויץ.

להפן הופיע ככוכב פוליטי במשך שעה וחצי, בשעת האזנת השיא, שעות אחדות לאחר שבולבקו, שהוא גם מזכיר חוג ידידי מפ"ם בצרפת, הניח זר על קבר החייל האלמוני בשער הניצחון, לזכר שחרור אושוויץ.

קבוצה המכנה עצמה „ארגון מאבק יהודי" תקיפה שתי חנויות ספרים של הימין הקיצוני בפאריז, לאחר הופעתו של להפן. זוהי אותה קבוצה שהרסה לפני שבועיים את משרדי העיתון של להפן. גם המפלגה הקומוניסטית הפגינה אתמול נגד להפן.

„העיטור הספרדי לישראלי — בעיתוי מוטעה"

ביקורת נוקבת על העיתוי להענקת עיטור לשמואל הדס, מי שהיה שגרירה הראשון של ישראל בספרד, השמיעו לאחרונה מנהיגים פוליטיים בספרד. השבועון הנפוץ „קמביו 16" מצטט את חורדי ריבו, מנהיג של מפלגה שמאלנית בקטלוניה. לדעתו, אין להעניק עיטור לישראלי בימים בהם נשפך דם בשטחים הכבושים. שמואל הדס נחשב לאיש שביסס את הקשרים הדיפלומטיים בין ישראל לספרד, והוא מנהל היום את קשרי התרבות והמדע במשרד החוץ.

אחד הסופרים והמבקרים הספר־דיים החשובים ביותר בספרד, לאופולדו אסנקוט, יהודי במוצאו, יצא בפומבי בגיליונו האחרון של השבועון „קמביו 16" להגנתה של מדיניות ישראל בשטחים מאשים את מבקריה של ישראל באנטישי־מיות. לדעתו פועלת ישראל בשטחים מתוך אילוצים, ומדיניות זו תיפסק כשערביי השטחים יסכימו לקיים משא ומתן.

„בגין ופרס פשיסטים"

כ־500 סטודנטים הפגינו אתמול באתונה מול הנציגות הישראלית להזדהות עם הפלשתינים וכמחאה על מדיניות ישראל בשטחים, וצעקו קריאות כמו „בגין ופרס פשיסטים", ו„אי הכרה בציונות". הצעדה שהונהגה ע"י סטודנטים פלשתינים נמשכה 15 דקות.

הפגנה באתונה, אתמול (צילום: אי. פי.)

חבר בוועדת ואלדהיים: לא הוכחנו שביצע פשעי מלחמה

וינה. — אחד מחברי ועדת ההיסטוריונים הבודקת את עברו של קורט ואלדהיים אמר ביום ג', שהוועדה לא הוכיחה כי נשיא אוסטריה היה מעורב בפשעי מלחמה, אך יתכן שהמסמך שיפורסם יטיל ספק באמינותו.

„לא מצאנו מסמכים עם הוכחות חותכות שואלדהיים הוא פושע מלחמה" אמר ההיסטוריון הצבאי הגרמני מאנפרד מאסרשמידט.

מאסרשמידט, שרואיין על ידי הטלוויזיה האוסטרית, אמר כי לא הצליח ליצור מגע ביום ג' עם ההיסטוריון הצבאי היוגוסלבי דושן פלנקה ולברר אם הוא יכול לספק את המסמכים, שלדבריו של פלנקה מוכיחים כי ואלדהיים היה מעורב בפשעי מלחמה.

פלנקה אמר לכתב רויטר בבלגראד, כי יסרב להיפגש עם הוועדה בווינה. מאסרשמידט ציין, שאם לא יווצר מגע עם ההיסטוריון היוגוסלבי, יכלול הדו"ח הסתייגות, שתתחשב בטענותיו של פלנקה.

יו"ר הוועדה, הנס רודולף קורץ, ציין קודם לכן כי הדו"ח יוגש לממשלת אוסטריה ב־8 בפברואר.

ההיסטוריונים יציגו לואלדהיים שאלות כאשר ייפגשו עימו מחר, במשכנו הרשמי. (עי"ר, עי"צ)

שר החוץ הסעודי יצא לבריה"מ

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

שר החוץ הסעודי, פאוד אלמיצל, ייצא מחר לביקור של יומיים בבריה"מ. הביקור הוא ביוזמה סעודית. הפעם האחרונה בה ביקר שר חוץ סעודי בבריה"מ היתה לפני כמה שנים. השר הסעודי ימסור איגרת ממלך סעודיה למנהיגי בריה"מ. האיגרת עוסקת בעיקר במלחמה בין איראן לעיראק, ובמצב בשטחים.

ארה"ב מוכנה להוציא את סוריה מרשימת „מדינות תומכות טרור"

חברות אמריקניות מעוניינות להשקיע בנפט הסורי, ביניהן חברה של ארמנד האמר

פאריס. — לכתב השבועון „אל מחרר" נודע ממקורות מהימנים בוושינגטון, כי רייגן הודיע לאחרונה לממשלת סוריה על נכונותה של ארה"ב להוציא בהזדמנות הקרובה את דמשק מ„רשימת המדינות התומכות בטרור".

נושא זה שימש מוקד דיונים ומגעים דיפלומטיים בין שני הצדדים, ובריה"מ מילאה תפקיד של תיווך.

לאחרונה גילו חברות אמריקאיות רבות התעניינות בהשקעות ענק בסוריה. בעיקרן אלו חברות נפט. החברה הקנדית „אוקסידנטל" פוע־לת לקבל זיכיון לקידוח נפט באזור החורן, שבדרום סוריה, ובאזורים אחרים שבקרבת דמשק. חברה זו הינה חברת בת של החברה האמ־ריקאית „אוקסידנטל פטרוליום" בבעלותו של ארמנד האמר. (עי"ם)

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 27.1.88

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7061	1.7275	1.7185
דולר אמריקני	1	1.53	1.60	1.5662	1.5858	1.5775
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9366	0.9483	0.9435
לירה שטרלינג	1	2.74	2.87	2.7848	2.8195	2.8032
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2773	0.2808	0.2799
ין יפני	100	1.21	1.26	1.2270	1.2423	1.2353
גולדן הולנדי	1	0.82	0.86	0.8337	0.8441	0.8400
פרנק שווייצרי	1	1.13	1.18	1.1515	1.1658	1.1599
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2601	0.2634	0.2625
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2465	0.2495	0.2482
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2444	0.2475	0.2460
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3847	0.3895	0.3880
דולר קנדי	1	1.20	1.26	1.2248	1.2401	1.2336
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1199	1.1339	1.1277
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.80	0.7884	0.7982	0.7937
פרנק בלגי	10	0.44	0.46	0.4484	0.4540	0.4517
שילינג אוסטרי	10	1.31	1.37	1.3304	1.3470	1.3419
לירה איטלקית	1,000	1.25	1.33	1.2748	1.2908	1.2837

משלחת האינטרנציונל הסוציאליסטי הצעיר (יוס"י) תבוא לסיור בשטחים

מאת שלמה פלרצקי

משלחת מטעם האינטרנציונל הסוציאליסטי הצעיר (יו"סי) תגיע בשבוע הבא לארץ במטרה לחקור את האירועים בשטחים ולגבש את עמדת הארגון בנושא.

כידוע, ביו"סי מיוצגות שתי משלחות מישראל, המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, והנוער הצעיר של מפ"ם. באחרונה נשמעו טענות חריפות בתוך הארגון נגד נציגי מפלגת העבודה, בגלל מדיניותו של רבין בשטחים. לעומת זאת הובעה תמיכה מוחלטת במאבקה של מפ"ם נגד הכיבוש, ונגד מדיניות היד החזקה של רבין.

היום נפתחות שיחות בין הסאנדיניסטים לקונטראס

סאן חוזה. — נציגי הקונטראס ופקידים של הממשלה עומדים להיפגש כאן היום, לשיחות על הפסקת אש. שני הצדדים מקווים להשפיע על ההצבעה שתיערך בקונגרס האמריקני בעניין הגשת סיוע נוסף למורדים, בסך 36 מיליון דולר.

שני הצדדים הבריזו כי הם ותותרים להפסקה מיידית של הקרבות, אך דיפלומטים הביעו את דעתם, כי קלושים הסיכויים להפסקת אש בזמן הקרוב.

הסאנדיניסטים אמרו כי יהיו מוכנים לדון עם המורדים רק לאחר שהקונטראס יניחו את נשקם ויצטרפו לאופוזיציה הפועלת בדרכי שלום. הקונטראס מצידם עומדים על רפורמות דמוקרטיות נרחבות כתנאי להסכמתם להפסקת אש.

נשיא ניקראגואה, דניאל אורטגה, ייפגש עם האפיפיור מחר. כך מסר אתמול שגריר ניקראגואה ברומא.

ראה „הפסו בותרת" בעמוד אחורי. (עי"ר, עי"צ)

האח השלישי לבית חמאדי ארגן חטיפת הגרמני שריי

בון. — עבדל האדי חמאדי, אחיהם של מוחמד עלי ועבאס חמאדי שני שיעים לבנוניים העצורים במערב גרמניה, עמד מאחורי חטיפתו אתמול של המערב גרמני ראלף שריי, במערב ביירות המוסלמית — מסר אחד מבני משפחת שריי. שריי הוא האזרח הזר השני הנחטף במערב ביירות מאז התפרסם בפברואר 7,000 חיילים סורים במערב ביירות המוסלמית.

בן המשפחה, שביקש להישאר בעילום שם, אמר כי נציג שיעי בכיר הודיע לו שעבדל האדי חמאדי ציווה לחטוף את הגרמני, כדי להפעיל לחץ על בון למען שחרור אחיו הצעירים.

עבדל האדי חמאדי הוא מראשי תנועת חיזבאללה, אשר לדעת מקורות מוסלמיים, חטפה את המערב גרמנים רודולף קורדס ואלפרד שמידט בלבנון לפני שנה. שמידט שוחרר בספטמבר אשתקד אך קורדס עדיין מוחזק כבן ערובה.

המשטרה מסרה כי שישה אנשים חמושים שנסעו בשלוש מכוניות חטפו את שריי, בן 30, בביירות המערבית.

שלטונות סוריה פתחו מיד בחקירת החטיפה האחרונה, הנחשבת כמהלומה לנסיונות דמשק לשים קץ לשלטון המיליציות ולהשיב את הסדר על כנו במערב ביירות. (עי"ר ועי"צ)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־28.1—3.2.88

יום חמישי — 28.1
מוסד גלבוע – 10.00 – אילן גילאון – פגל פוליטי – עם תלמידי גוף בוגר
סניף רמלה – 10.00 – נתן בקלר – מועדון ותיקים
מוסד חינוכי „צופית" – 11.00 – ח"כ אלעזר גרנות – דיון בנושא: אלטרנטיבות פוליטיות
סניף פתח־תקוה – 17.00 – יצחק אסא – ציפי אביצור – מפגש מורים וגננות
באר־שבע – מתנ"ס גילת – 17.30 דוד שטוקפיש – מועדון יידיש
סניף נצרת עלית – 18.00 – סימה שוויצר – מועדון ותיקים
שבעון בית „יד לבנים" – 20.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – פגל פוליטי
קבוץ ברקאי – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפת חברים

יום שישי 29.1
קבוץ סער – 21.00 – שושנה רון – אסיפת חברים

יום שבת 30.1
שבעון־בשמת – 10.30 – וולדי מורג עבד חמות – פגישת פעילים
גליל מערבי – 11.00 – ח"כ אלעזר גרנות – סיור בסקטור הערבי – 14.00 מג'דל כרום – 17.00 שפרעם
סניף תל־אביב – 19.00 – אברהם שוקר – חמדת שמחוני – מועדון יידיש
קבוץ זיקים – 21.00 – ח"כ אלעזר גרנות – שיחת קבוץ
קבוץ כרמיה – 21.00 – אילן גילאון – שיחת קבוץ
קבוץ כפר מנחם – 21.00 – צבי זובל ויקטור בליט – שיחת קבוץ

יום ראשון 31.1
סניף ראשון לציון – 8.30 – ח"כ אמירה סרטני – יום בישובנו
כרמיאל – 10.00 – יעקב חזן – אורח העיר
16.30 – יעקב חזן, חנן ארז, וולדי מורג – מזכירות הסניף
אולם שי"ל 17.30 – יעקב חזן, חנן ארז – אסיפת חברים
סניף חיפה – 10.00 – ח"כ יאיר צבן – יום בישוב.
עכו – 17.00 – סימה שוויצר – חוג בית עם עלי בריח"מ
סניף תל־אביב – 17.00 – נועה מן – העובדת השכירה
סניף אשדוד – 18.30 – דוד שטוקפיש – מועדון יידיש
סניף ראשון לציון – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני – מזכירות מורחבת

יום שני 1.2
סניף רמת־גן – גבעתיים – 10.00 – פרופ' וולדי – מועדון לחבר ביאליק 54
סניף תל־אביב – 16.00 – מנחם חניג, אליעזר צור – מפגש מורים
סניף תל־אביב – 17.00 – גדי יציב – מזכירות הסניף
סניף גבעתיים – 17.00 – דוד יעקובוביץ – מועדון ותיקים נרקיס 5
סניף חיפה – 18.00 – מפגש דור המשך

יום שלישי 2.2
סניף רמת־גן – גבעתיים – 10.00 – אברהם שנקר – מועדון לחבר בנושא: תמורות ביחסי ישראל ויהדות התפוצות
ירושלים־כנסת – 11.00 – ח"כ יאיר צבן – עם נציגי ועדי עובדים
סניף עפולה – 17.00 – מבצע ביקורי בית לחו ועידה־מזכירות הסניף־עם חברים מקבוצי הסביבה
אשקלון – מתנ"ס – 17.00 – דוד יעקובוביץ – מועדון יידיש
סניף רמת יצחק – 18.30 – אברהם כהן – מועדון הרא"ה 179
סניף מעיליה – 18.30 – חנן ארז – אסיפת חברים
סניף רמת־גן – גבעתיים – 20.00 – אידריס מואסי – מפגש עם דור צעיר־בנושא: ערביי ישראל – והמצב בשטחים

יום רביעי 3.2
סניף רמלה – 10.00 – נועה מן – מועדון ותיקים

במרכז – 13.00 – מליאת מחלקת אירגון

באר־שבע – 19.00 – שושנה רון – חוג בית
סניף רחובות – 19.30 – מזכירות אזור הדרום. מהסניפים: לוד, רמלה, באר־יעקב־נס־ציונה־רחובות־יבנה, גדרה, אשדוד. בהשתתפות: חנן ארז, וולדי מורג

כנס ארצי למורים חברי מפ"ם ואוהדים במגזר הערבי יתקיים ב־4-5.2.88 בגבעת־חביבה
ההרשמה בהקדם – דרך רכזי האזורים

להנהלות הוותיקים – בסניפים ובקיבוצים
יש להעביר בדחיפות את רשימות החברים המשתתפים בכנס ב־26-27.2 בגבעת־חביבה

מועד אחרון להגשת ערעורים לבחירות להסתדרות הנוער עד יום א' 31.1 למזכירות עכנות ברקז מפ"ם

איגוד מקצועי
יום שישי — 29.1
חיפה – מ.פ.א. – 8.00 – וולדי מורג, יחזקאל, יחזקאל, דב. אלקלעי – סועת מפ"ם במ.פ.א.

על היום 28.1.88

זעזוע בדרך לשילוב

מאת אבשלום קוות

עזיבתו הדרמאטית של חבר הכנסת עבדול ואהב דראושה את מפלגתו וקריאתו לאנשי מפלגת העבודה הערבים לעשות כמותו, גרמה לזעזוע מסוים בקרב אנשי המחלקה לשילוב בהסתדרות. יו"ר המחלקה נוואף מצאלחה, המשמש כסגן יו"ר האגף לארגון ולמועצות פועלים, חושש כי צעד זה עשוי לקעקע את אמונם של ערבים רבים בכנות המאמצים והמושקעים בפעולה המורכבת של שילוב העובד הערבי במיגזר ההסתדרותי, על כל שלוחותיו.

למרות הביקורת החריפה מצד שמאל, נגד המפה הארגונית החדשה וההתנגדות הקבועה מצד ימין, יכולים מצאלחה וחבריו להצביע על הישגים. הוועדה המרכזת של ההסתדרות החליטה על שורה של שינויים: ועד העובדים באום־אל־פחם יעלה לדרגה של מועצת פועלים, ביישובים ערבים יוקמו ועדי עובדים נוספים, יתוספו עובדים למחלקה לשילוב — כל אלה הם צעדים בעלי משמעות בדרך לתיקון היחס כלפי העובדים הערבים.

צעדו של דראושה, טוען מצאלחה, יפגע בטווח הקצר במאמצים המושקעים על־ידי ההסתדרות במיגזר הערבי. מצאלחה מצביע גם על הצד השני של המטבע: כתוצאה מצעד זה, תחזק ההסתדרות את פעיליה הערבים ותגביר את הפעולה במיגזר הערבי.

2 מנדטים יילכו לרק"ח

מספר העובדים הערבים והחברים בהסתדרות הוא 180 אלף. התפלגות המצביעים בבחירות האחרונות למוסדות הוועד־הפועל (מאי '85): 47% למערך, 32% לרק"ח, 14% למתקדמת ושבעת האחוזים הנותרים התחלקו בין הליכוד לבין רצ. מאז הבחירות האחרונות לכנסת ולהסתדרות נוסף במיגזר הערבי פוטנציאל בוחרים של כשני מנדטים. מצאלחה חושש, כי צעדו של דראושה והשימוש האפשרי בדבריו החמורים כלפי מפלגת העבודה, יתעלו פוטנציאל זה בכיוון רק"ח והמתקדמת.

מצאלחה מזהיר עוד, כי אם רבין יקיים את „הבטחתו" להמשיך במדיניותו — איש במיגזר הערבי לא יצביע עבור מפלגת העבודה, לא בבחירות הקרובות לכנסת וגם לא בבחירות שיהיו לאחר מכן, למוסדות ההסתדרות.

למפלגת העבודה ולמע"מ אלף פעילים בזרועות השונות של ההסתדרות במיגזר הערבי: החל בבנק הפועלים, דרך קופת־חולים וכלה ב„הפועל". דראושה מכאן ורבין משם, חושש מצאלחה, יבודדו את אנשי ההסתדרות במיגזר. הקרב על הקולות הצפים יהיה אבוד, והאמון, שהוא כה חשוב להמשך השילוב, ייפגע.

לא מנהיג טבעי

מצאלחה מבטל את האפשרות שדראושה יקים מפלגה חדשה, אשר תתמודד בבחירות הקרובות לכנסת ואולי אף לבחירות להסתדרות. ראשי המועצות המקומיות הערביות יאיימו שיילכו עם דראושה ואולי אף יאותתו לעבר מפלגות אחרות, אבל הם לא ילכו איתו עד הסוף — טוען מצאלחה — אלא ינצלו את המצב החדש במשא ובמתן שלהם עם מפלגות קיימות.

„דראושה חבר שלי. אנחנו, במפלגת העבודה, דחפנו אותו קדימה. הוא איננו מנהיג טבעי, אלא נבחר, ואם הוא יקים מפלגה אני משוכנע שינחל כשלון מחפיר", דברי מצאלחה. „חשוב לציין", הוא אומר, „כי נגמרה התקופה של קניית חמולות. היום הציבור הערבי מצביע עבור דרך ומדיניות ומימושן ולא כליכך עבור דמויות אלה או אחרות".

נוואף מצאלחה • הפגיעה האמיתית היא במדיניות רבין

ההתדרדרות ניצפתה מראש

משלחת ליבראלית בריטית שביקרה בארץ לפני פרוץ המהומות בשטחים הזהירה כי המצב הגיע לנקודת־רתיחה

ימים ספורים בלבד לפני פרוץ נחשול האלימות האחרון בשטחים הכבושים, חזרה לבריטניה משלחת של המפלגה הליבראלית, אשר ערכה סיור אינפורמטיבי בגדה המערבית, ופירסמה אזהרה חמורה, שהמצב הגיע לנקודת רתיחה.

במכתב לראש הממשלה מארגרט תאצ'ר ולמנהיגים פוליטיים אחרים התריע ראש המשלחת, לורד וינצ'ילסי, על „הידרדרות חמורה ביחסים בין כוחות הכיבוש מזה ובין האזרחים הבלתי־חמושים ואוכלוסיית הפליטים מזה, אשר חלה בחודשים האחרונים". כן ציין, כי כוחות הכיבוש מדכאים את המחאות „לפעמים בנוהל קטלני".

בקרב הפלסטינים שורר „יאוש גובר והולך, הנובע מהרגשה שמצבם נשכח, וזכויות־היסוד, המוענקות לכל בני־האדם על־ידי אמנת או"ם, נשחקות והולכות במעשיהם של כוחות הכיבוש ועל־ידי החוקים והתקנות המינהליות של הישראלים, חוסר אמונה שהמאמצים הנוכחיים מן החוץ ישיגו פתרון פוליטי, וזאת על יסוד הרקע השלילי של ארבעים השנים האחרונות".

„המקומיים, שמסרו לנו מידע, הזהירונו כי מעודם לא ראו מתיחות כזו באיזור", הזכיר לורד וינצ'ילסי, והמשיך: „רצוני למסור לכם, בדחיפות עליונה, על פניות אלינו של שגרירים, פקידי או"ם בכירים ותושבים אירופים ואמריקניים באיזור, שיש צורך בפעולה מיידית כדי למנוע קטסטרופה אנושית".

„כצעד מינימאלי חייבת ממשלת ישראל לגלות שליטה על כוחות הצבא שלה, כיון שבעינינו הם תכופות בלתי־ממושמעים וחסרי ביטחון, ולנקוט מיד אמצעים כדי לשכך את ההטרדה היומיומית של תושבי השטחים הכבושים".

„כצעד שני, שרבים המליצו עליו בפנינו ולדעתנו הוא עשוי להביא תועלת, היא החלפת הכוחות הישראליים על־ידי כוח משטרה של או"ם בתוך ומסביב למחנות הפליטים ולאוניברסיטות, שהם נקודות ההתלקחות החשובות ביותר". אמר לורד וינצ'ילסי.

„דרך הניצוץ" ודרך תקנות החירום

מאת שלמה סלוצקי

מאז מארס 1977 ועד העצרת הגדולה של „שלום עכשיו" במוצ"ש האחרונה, יכולת למצוא אותם בשולי כל אירוע בהפגנה של השמאל או מחנה השלום, עם עיתונם „דרך הניצוץ" מונף בידם למכירה. החלטתו של אלי סוויסה, הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים, לשלוח למוציאים לאור של הדו־שבועון „דרך הניצוץ" מכתב המאשים אותם ב„זיקה של ממש לארגון החזית הדימוקרטית", ומאיים לבטל את הרשיון להוצאת העיתון שיש בידיהם כחוק, הצליחה להביא אותם משולי ההפגנות למרכז החדשות.

פרשת „דרך הניצוץ" עלתה לכותרות בשבוע שעבר, כאשר נודע בציבור תוכן פנייתו של אלי סוויסה, הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים (תוך שימוש בסמכות הנובעת מחוקי ההגנה המנדטוריים) למוציא לאור של העיתון מר אסף אריב. הסעיף השני מבין ארבעת הסעיפים הקצרים של המכתב אומר: „החומר שהוצג בפני יש בו להצביע על כך שלעיתון זיקה של ממש לארגון החזית הדמוקרטית". הסעיף השלישי אומר: „על רקע האמור בסעיף 2 לעיל, אני שוקל ביטול הרישיון שניתן להוצאת העיתון". הסעיף האחרון דיבר על פרק זמן של שלושה שבועות להגשת השגות, כלומר, עד 6.3.88.

אסף אריב, ממייסדי העיתון והרשום כמו"ל אחראי, אומר לנו שמבקשים ממנו ומשאר חברי „דרך הניצוץ" שיוכיחו שאין להם אחות.

אסף אריב: „מעבר לעובדה הפרוצדורלית, שהמכתב כתוב בצורה רשלנית ומאשים אותנו ב„זיקה של ממש לחזית הדמוקרטית" בלי שום הבהרה. והרי לקבוצתנו אכן יש זיקה של ממש לחזית הדמוקרטית, אבל לזו של חד"ש, שהיא סיעה פרלמנטרית בכנסת. אליה אנו משתייכים ובמוסדותיה אנו מיוצגים.

„מעבר לעניין רשלני זה בכתיבת מכתב האשמה, יש כאן בפירוש טענה נטולת כל יסוד. לגבי „זיקתנו" — כביכול — לחזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין. לדעתנו, דווקא העובדה שאנו מבטאים זרם פוליטי שורשי בתוך החברה הישראלית ובעיקר בקרב אזרחי המדינה הערבים, היא המאיימת על גורמים מסוימים בשלטונות, והיא הסיבה האמיתית העומדת מאחורי הניסיון הזה להתנכל לחופש הביטוי", אומר אריב.

עיתון „דרך הניצוץ" נוסד במארס 1977 על־ידי קבוצת פעילי שמאל מאחר מפלגי „מצפן", והמשיך להופיע בצורות שונות עד היום. העיתון, במתכונתו הנוכחית, החל להופיע כירחון בעברית בספטמבר 1982, ומיוני 1986 כדו־שבועון. מאז מאי 1986 מופיעה מהדורה בערבית כירחון, ומאז נובמבר אותה שנה כדו־שבועון.

כמה מכותרות הגיליון מ־17.1.88 מדברות בעד עצמן: „טרור נגד אנשי ציבור פלשתינים", „מהתקוממות ספונטנית למרד מאורגן", „התקוממות יוצקת הנהגה", „מונולוג אם של מגורש", „תוצאות של גז המופעל נגד אוכלוסייה אזרחית", ועוד.

מה שמאפיין את „דרך הניצוץ", מעבר לעמדתו המוצהרת בעד נסיגה ישראלית מהשטחים שנכבשו ב־1967 והקמת מדינה פלשתינית־עצמאית בהנהגת אש"ף, הוא דווקא גישה קפדנית בעבודות ומהימנות גבוהה במידע שהביאו שתי המהדורות, זו בעברית ואף זו בערבית. האחרונה מופצת אך ורק בקרב אוכלוסיית ערביי ישראל (העורכים ויתרו מלכתחילה על ניסיון להפיצו בשטחים).

נראה שמהימנות המידע, שהוכחה באישור מוקדם של כל הידיעות והכתבות על־ידי הצנזורה הצבאית — היא אחד הגורמים להגדלת התפוצה בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל — כ־3,000 עותקים (כחצי מאלו מנויים קבועים) ב־43 יישובים ערבים.

— מה לדעתך עשוי לעמוד מאחורי ההאשמה שהופנתה אליכם בקשר ל„זיקה של ממש" לחזית הדמוקרטית?

אסף אריב: „מאחר שהמכתב שקיבלנו היה לקוני ולא ברור, אנחנו יכולים רק לנחש. קיימות שלוש אפשרויות ושלושתן מופרכות מיסודן: זיקה של מימון מטעם, זיקה כביטאון של ארגון עוין כהגדרתם, או שהפעילות סביב העיתון מהווה כיסוי לפעולות מחתרתיות נגד ביטחון המדינה.

„כמה שקשור לאפשרות של פעילות מחתרתית עוינת מאחורי הפעילות סביב העיתון — הרי לשם כך יש מנגנוני ביטחון ומשטרה. אלה היו פועלים, אם דבר כזה היה מתרחש.

„מה שאנחנו דורשים הוא שיצביעו על מה שהם רואים כעבירה מצידנו. במקרה תקדימי לסגירת עיתון (עיתון „נס" בשפה הרוסית, לפני מספר שנים) צו הסגירה הוצא בעקבות הצבעה על כתבה מסוימת, שקראה לרצח בסאם שקעה. במקרה שלנו מטילים כנגדנו האשמה כללית ולא מנומקת של „זיקה", ושכנגדה קשה להציג „השגות", כפי שמר סויסה מציע לנו".

— העיתון שלכם מפרסם ידיעות שאינן מתפרסמות בעיתונות היומית, במיוחד בכל הקשור למאורעות בשטחים הכבושים דיווחים קשים במיוחד. דוגמה לכך היא ציון שמותיהם של 47 קורבנות פלשתינים מאז תחילת המאורעות בדצמבר. האם הצנזורה אישרה את כל הידיעות הללו?

לא אסתיר שיש לנו מאבקים קשים עם הצנזורה בנושאים שונים, וכפי שאתה יכול לתאר אנו חייבים להגיש כל ידיעה, תמונה וכותרת לאישורה. אלא שאנשי הצנזורה הצבאית למדו גם הם להכיר אותנו כמהימנים, וקשה לפסול ידיעה על מות אנשים שאנו ביקרנו אישית בביתם.

סוויסה — נהגנו לפי הנוהלים המקובלים

אלי סויסה: „כדאי להבהיר שהפירסומים על ההחלטה על סגירת העיתון אינם מדוייקים. זכותם של המוציאים לאור להגיב על הטענות שהועלו כנגדם, וקיימת עדיין האפשרות שנחליט אחרת בעקבות תגובתם, וכן — ישנה האינסטנציה של בג"ץ".

— לנוכח העובדה שהצנזורה ושירותי הביטחון לא מצאו סיבה להתערב נגד העיתון, על איזה בסיס באה פנייתך?

„אתם יכולים לשער, שאם פנינו בצורה זו למו"לים של העיתון, לא עשינו זאת מבלי להתייעץ עם הגורמים הנוגעים בדבר במערכת המשפטית, וזאת על סמך מידע ביטחוני שהונח בפני. עשינו זאת לפי הנוהלים המקובלים. מדובר באמצעי קשה [illegible] על הדברים הללו, וזאת מתוך [illegible] מבוסס כדי לשקול סגירה של [illegible]".

— האם אתה מתכוון לתוכן של [illegible] מסוים ומוגדר שמחייב [illegible] העיתון על־פי תקנות לשעת חירום?

„אינני ממונה על הצנזורה. [illegible] להחלטה לשקול את סגירת „דרך הניצוץ" [illegible] המניעים הכלליים, העומדים מאחו[illegible] כתבה וכתבה בפני עצמה. מדובר על [illegible] ומטרות כלליות של המוציאים לאור [illegible] העיתון".

— חברי המערכת מייחסים [illegible] המקשר בין האיום בסגירה, והעיתוי [illegible] שבו הדבר מתבצע לדבריהם, בעקבות [illegible] השלום" במגזר הערבי־הישראלי [illegible] עמדתם הדו־משמעית בעניין ההתקוממות [illegible] בשטחים.

(סוף [illegible])

השיקול המכריע: חופש הביטוי

פניית האגודה לזכויות האזרח בישראל לאלי סוויסה, הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים:

לכבוד
אלי סוויסה

הנדון: עיתון דרך הניצוץ

נודע לנו, כי אתה שוקל לבטל רישיון שניתן לעיתון „דרך הניצוץ" המופיע בעברית ובערבית. סגירתו של עיתון יש בה פגיעה קשה בחופש העיתונות. לדעתנו, אין להגיע למעשה חמור מעין זה, אלא במקרה של סכנה חמורה הקרובה לוודאות לביטחון המדינה וגם אז, אם אין דרך אחרת למניעת סכנה זו.

אין אנו מזלזלים בטעמי הביטחון, אך בידי המדינה כלים מספיקים לשמור על הביטחון ללא סגירת עיתונים.

עיתון „דרך הניצוץ" יוצא לאור כדין זה 8 שנים וכתבותיו מוגשות לצנזורה הצבאית. למיטב ידיעתנו, לא פורסמו ידיעות שנשללו על־ידי הצנזורה וגם בעתיד יהיה [illegible] להגן על האינטרסים הביטחוניים של ישראל כראוי בדרך זו.

דבריך שיש לעיתון „זיקה" לחזית הדמוקרטית אינם ברורים כלל ועיקר. אין אתה מפרט מה היא „זיקה" זו, והקיימת לטענת גורמי ביטחון, במה היא מתבטאת וכיצד [illegible] מסכנת את ביטחון המדינה. אין בנימוק עמום זה כדי להצדיק פגיעה קשה כל כך [illegible] העיתונות.

אנו מבקשים, שבהחלטתך בדבר גורל העיתון יהיה עיקרון חופש הביטוי [illegible] המכריע. שיקול זה חייב לגבור על כל שיקול אחר, כל עוד לא קיימת [illegible] סכנה ברורה וממשית לביטחון ישראל.

האינטרס שבהמשך הופעת העיתון אינו של עורכיו וקוראיו בלבד, אלא גם [illegible] הדמוקרטיה הישראלית. כפי שאמר נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר [illegible] דמוקרטיה המפעילה הגבלות שלא מול הפרה קיומי כאמור, מאבדת מכוחה [illegible]

אנו קוראים לך, על כן, להמנע מלבטל את הרישיון של „דרך הניצוץ".

יהושע שופמן
יועץ משפטי
של האגודה לזכויות
האזרח בישראל

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אוטר

שיעור אכזרי בתקשורת אמריקנית

ראיון עם ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ

מאת דליה שחורי

ד"ר יוסי ביילין, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, שב לפני ימים אחדים מביקור בארה"ב, שם נפגש עם ראשי הממשל האמריקני וקיים גם קונסולים כלליים של ישראל, כדי להדק את הקשר לשמוע דיווחים מן השטח, לצייד אותם בתשובות טובות יותר למצב, שבו קשה מאוד להשיב.

התמונות בטלוויזיה האמריקנית על מה שאנו עושים בשטחים המוחזקים לא נעמו לו. לא אדם של התרגשות והתפעמות מתוצנות, ולכן סיכם, שאינו זוכר שישראל נראתה כך בארה"ב מאז מלחמת לבנון. ובכל־זאת, ההשוואה עם דרום־אפריקה הוציאה אותו משלוותו. „זה היה שיעור אכזרי מאד בתקשורת אמריקנית", אמר על הופעה מקוצצת מאוד שלו ושל יו"ר ועידת הנשיאים, מוריס אברם, בעניין זה באחת הרשתות שם.

הקשר בין המהומות בשטחים והצורך ביוזמה מדינית הוא לדידו מובן מאליו. אין כאן עניין להתפלספות נוסח „ליל הגילשונים גרם את זה" (שמיר). הוא מצא במימשל האמריקני נכונות לשקול מחדש את מעורבותו במזרח־התיכון, והודה בפה מלא: בהחלט נתתי עידוד למגמה זו. כן סיפר, שמספר גורמים בארה"ב — אחד מהם מכון ברוקינגס ומיודענו שם ביל קוונט — מעבדים היום רעיונות לתוכנית שלום למזרח התיכון, שתוגש לנשיא הבא, כל נשיא, רפובליקני או דמוקרטי. הפאראמטרים — תוכנית רוג'רס.

הוא עצמו ממליץ מאוד, שנתפוס את ההזדמנות שריגן עוד יושב בבית הלבן. „יש לנו היום מימשל אוהד לישראל, שהוכיח את ידידותו שלו. כל מימשל אחר, אני לא יכול להיות משוכנע שהוא יהיה ידיד לישראל, בוודאי לא בהתחלה. אין שום ספק, שהמימשל האמריקני הבא, יהיה אשר יהיה, ינסה להציע דרך חדשה לפתרון הסכסוך באזור".

על אלה ועל היחסים עם ברה"מ שוחחנו השבוע עם ד"ר ביילין.

— מה מצאת בארה"ב? איך אנחנו נראים שם?

„מצאתי קודם־כל, שהצופה האמריקני רואה דברים אחרים ממה שרואה הצופה הישראלי. זאת אולי ההפתעה הכי גדולה. הוא רואה יותר, יותר זמן אולי, בוודאי יותר בהירות, ובוודאי בלי תשובות".

— כיצד זה יותר זמן? הרי הזמן בטלוויזיה האמריקנית מוגדר?

„הזמן מוגדר ואף־על־פי כן יש הרבה תוכניות סביב זה והקשורות בזה. במשך שעתיים של „בוקר טוב, אמריקה", רואים מה שקורה בארץ במשך הרבה מאוד דקות, מכל מיני היבטים. יש תוכניות של הערב. אתה רואה הרבה מאוד ישראל על המסך. אני לא זוכר מאז מלחמת לבנון, שישראל נראתה ככה. וחדשות, תמונות שרואים שם, לא רואים כאן. תקריבים, פציעות וכו'."

— אבל היתה לך הרגשה שיש רצון רע מצד כלי התקשורת, או שמשום מראים את הדברים כפי שהם?

„רצון רע זה עניין של הערכה. יכול להיות שחלק ממה שרואים נובע מהעובדה שמדובר ברשתות טלוויזיה מסחריות, המתחרות אחת באחרת וגם מתחרות, במידה מסויימת, על חריפות התמונה. אבל הדבר הבולט ביותר, אולי, הוא, שאם אצלנו בטלוויזיה ישנה תמונה וישנה תשובה — אם זה שר הביטחון או קצינים בכירים בצה"ל או קצינים בשטח, וזה כמעט מובן מאליו — הרי ברשתות הטלוויזיה האמריקנית התשובה מאוד חלשה, אם בכלל".

— וזה, מפני שהם לא משתפים בתשובות, או מפני שלפעמים הם מקשים להשיג את המשיבים?

גם זה וגם זה. האמת היא, שהם לא רצים אחרינו וגם אנחנו כנראה לא רצים אחריהם, ונוצר מצב, שבו התמונה ישנה והתשובה איננה. אני לא אומר, שלכל שאלה יש תשובה. אבל עובדה היא, שכך הדברים נראים. רואים מעט מאוד תשובות, וגם הן מקוטעות".

— הקמת מרכז התקשורת במשרד החוץ צוחל, בבית־אגרון בירושלים, היא תשובה יעילה לבעיה זו?

„התיאום בתשובות החל כבר בשבוע הראשון של המהומות, כשהקמנו את הצוות במשרד החוץ. לכן אני לא חושב שגוף נוסף עכשיו, אחרי חודשים, זאת תשובה לבעיה. הוא יכול לעזור, אולי, אבל אנחנו צריכים להכיר במוגבלות של התשובה הישראלית".

הישוו לגרמניה הנאצית

— איזו יהדות מצאת בארה"ב, אם אפשר לאפיין את התנהגות „יהדות ארה"ב"?

„מצאתי יהדות מודאגת מאוד מהמצב. מודאגת מכרסום אפשרי ביחסים בין ישראל וארה"ב, יודעת שהיא תומכת בנו, יודעת בדיוק גם למה, ומחפשת תשובות. יש גם יהדות ביקורתית, אבל היא בשוליים. היו כמה הופעות ממש קשות של יהודים, גם בטלוויזיה האמריקנית, נגד ישראל. לא מדובר באנשים שנמצאים במרכז הבימה היהודית בארה"ב, אבל הם בהחלט נוצלו על־ידי התקשורת האמריקנית. הם הופיעו והישוו את ישראל לגרמניה הנאצית ודברים קיצוניים דומים. אבל בסך־הכל היהדות מחפשת תשובות ורוצה אותן מאתנו. ואולי היא מבינה היום יותר מאשר קודם, שאי־אפשר להמשיך בסטטוס־קוו".

„אצלנו בטלוויזיה ישנה תמונה וישנה תשובה. בארה"ב התמונה ישנה והתשובה איננה"

— יש המשווים אותנו היום לדרום־אפריקה. רשת איי.בי.סי עשתה זאת באופן בוטה. מה אתה אומר על ההשוואה?

„אין ספק שזה אחד הדברים הכי מרגיזים, שדווקא אותנו מאשימים בדבר כזה. אני בהחלט יכול להבין, אם כי לא להסכים, לביקורת על הדרך שבה מטפלים בהפגנות או על דברים מהסוג הזה. אבל מכאן ועד להשוואה לדרום אפריקה: למשטר שהוא משטר גזעני, לא דמוקרטי, עם חוקי הגזע, המנצל שחורים, שלא יכולים לגור ליד לבנים — הדברים האלה פשוט לא ניתנים להשוואה, אלא על־ידי יד זדונית. אין שום דרך אחרת להסביר השוואה כזאת".

עסקתי בזה הרבה בביקור שלי. נפגשתי גם עם הנציגים של הקהילה השחורה במנהטן, ודווקא שם יכלו להבין אותי בקלות רבה יותר בהשוואה למקומות אחרים, כי שם יודעים טוב יותר מה קורה בדרום־אפריקה. כל מי שמכיר את דרום־אפריקה לא יכול להשוות את ישראל אליה.

ההשוואה שעשה איי.בי.סי זו באמת מלאכה מהמכוערות ביותר שאפשר להעלות על הדעת. לוקחים, למשל, קטע של פיזור הפגנות, ורוצים להראות באמצעותו שיש דמיון בין דרום־אפריקה וישראל. אם היו לוקחים מקום אחר בעולם, היו מראים שמפזרים הפגנות.

או יסוד אחר, יותר פרדוקסאלי: עניין זכות ההצבעה. וכי העולם מבקש, או מציע, או ממליץ בפנינו, שניתן זכות הצבעה ונספח את השטחים? השוואה כזו רק מחזקת אותם קיצוניים בישראל, שמציעים את הרעיון הזה. כל הזרם המרכזי בשתי המפלגות הגדולות בישראל, לא מציע סיפוח השטחים ומתן אזרחות לתושבים. כך שדברים מסוג הזה הם בוודאי לא הוגנים.

ראינו, למשל, בטלוויזיה האמריקנית את יו"ר ועידת הנשיאים מוריס אברם, ואותי לגבי ההשוואה הזאת, אבל נתנו רק את המשפט שבו כל אחד מאתנו אומר, בעצם זה חוזר על דברי השני, שאין מה להשוות בין שתי המדינות — במקום לתת לנו להציג את הטיעונים. זה היה שיעור אכזרי מאוד בתקשורת אמריקנית".

דבר הבל

עוד טענות נבזיות, אם אנו כבר עוסקים בזה, ב„נקודה" האחרון נאמר, שההידרדרות בשטחים החלה מאז ששמעון פרס דיבר על פירוז עזה. מה תגובתך לטענה הזאת?

„אני לא רוצה להתייחס אליה".

תתייחס לטענה כטענה. בוא נצא מהנחה, שהימין מעלה את הטענה הזאת.

„אני חושב שהימין אינטליגנטי מכדי להעלות טענה כזאת. זה דבר־הבל. זה מתקרב לתעמולה מהסוג שלא הייתי רוצה לקרוא לו בשם. אם מישהו יעלה את זה, יקבל גם תשובה".

— ומה אתה אומר לטענה, שליל הגילשונים עורר את ההידרדרות בשטחים?

— „זאת פרשנות שיכול להיות שהיא נכונה. אני לא מספיק מבין בזה. יכול להיות שזה נכון".

בוא אשאל אותך על הניתוח שלך. איך אתה רואה את המהומות בשטחים?

„האמת היא שרבים מאוד אמרו, וזו לא חכמה גדולה, שבשלב כזה או אחר יקרה דבר דומה לזה. מזה שנים השאלה היתה מתי זה יקרה, ולא אם זה יקרה. הקרקע היתה בשלה, בלי כל ספק, למין אירוע כזה, בגלל התסכול והדחקות והלחץ. העובדה שזה קרה בתאריך מסוים, לאחר תאונה מסויימת, היא כבר כמעט עניין להיסטוריונים ולא לאנשי מדינה. אנשי המדינה צריכים להתייחס לעצם התופעה, שכאן מתחת לאפנו צומחת התקוממות מהסוג הזה — מבלי לשאול את עצמנו האם זה צודק או לא, גם אם בהרבה מאוד טענות אין אולי צדק בטיעונים הפלשתיניים.

בסך־הכל זאת אוכלוסיה שלא רוצה בשלטוננו עליה, ואנחנו צריכים להבין, שמוכרחים להציע לה פתרון. אם לא יוצע לה פתרון מדיני, ואם הפתרון יהיה צבאי בלבד, או גם אם תהיה רגיעה בשטחים, היא לא תוכל להיות רגיעה נצחית. אנחנו חייבים להבין את זה.

אני חושב שרבים מאתנו לא נזקקו למאורעות האלה כדי להבין את הבעיה. חבל מאוד שהיו מאורעות כאלה כדי שיחזירו את הנושא לסדר־היום הבינלאומי וגם לסדר־היום שלנו. גם אנחנו היינו חלק מאותה תחושה, שבעצם הכל בסדר: יש לנו שלום עם מצרים וגבול שקט עם ירדן והפסקת־אש עם סוריה, הזמן עובד לטובתנו — זה דבר ההבל הגדול ביותר בעולם: כאילו שהזמן עובד לטובת מישהו בכלל — ואנחנו יכולים להמשיך עם המצב הזה לנצח. היום אנחנו מבינים, שהמצב הזה לא יכול להימשך וחייבים למצוא פתרונות".

— אפילו בזה אין הסכמה בממשלה.

„הממשלה משדרת בנושא המדיני בכלל בשני קולות, וגם בעניין המהומות. לפי אסכולה אחת יש לפעול בד בבד, הרגעה ומו"מ, לפי אסכולה שניה — קודם רגיעה ורק אז בדיקת דרכים לפתרון מדיני. מי שטוען זאת חש פחות בדחיפות שיש באספקת פתרון מדיני.

„קשה לי להאמין, שמי שיש לו עיניים בראשו לא מבין את הדחיפות. לגבי העניין של קודם רגיעה ואחר־כך מו"מ או מו"מ מיד — לצערי אין כאן מחלוקת אמיתית משום שאין כרגע אופציה רצינית למו"מ. מה שצריך לעשות הוא ליצור את האופציה הזאת. אני מאמין, שכשתיווצר האופציה, לא יוכל להיות ויכוח על תחילתה מיד".

— ואתה מאמין שעד הבחירות תבואו עם משהו?

אני חושב שאנחנו מוכרחים לעשות משהו. לא בהקשר של הבחירות. בהקשר של הזמן שיחלוף עד אז. אני מאמין, שאם מדובר בנובמבר 88' (מועד הבחירות — ד.ש.), אם דבר לא ייעשה, כך או אחרת, עד למועד הזה — נמצא את עצמנו בשנת 80' במצב שבו יהיה לנו הרבה יותר קשה, אם בכלל אפשרי, להמשיך במו"מ מדיני".

ממשל אוהד ישראל

— ההצעות החדשות של הנשיא מובארק, יש להן איזושהי חשיבות על מה שקורה?

„אני לא רואה כאן משהו שהוא פריצת דרך".

— נאמר עליך, שנסעת להמריץ את האמריקנים לפתוח באיזושהי יוזמה. האם זה נכון? ואם כן, האם הצלחת?

„אני בהחלט מצאתי מימשל ששוקל מחדש את המעורבות שלו במזרח־התיכון".

— למי באופן ספציפי אתה מתכוון? מי האנשים במימשל השוקלים יותר מאחרים?

„מדובר בהחלט בגורמים לכל אורך הקו. גם במחלקת המדינה, גם בבית הלבן. אנשים שאתם נפגשתי, דיברו על מחשבה מחודשת, באותה מוזיקה. מצאתי הבנה שאי־אפשר לתת למצב להיות כמו שהוא, וצריך לחפש דרך. לפני חודשיים־שלושה המימשל סיכם למעשה, בלי לעשות מזה פורמליזציה, שב־88' לא תהיה שום פעילות מדינית באזור. היום הם חושבים על זה מחדש.

אין זה אומר שתהיה פעילות. אבל בהחלט ישנה אפשרות כזאת, ואני בהחלט נתתי למגמה זאת עידוד. אני חושב, שזו תהיה טעות נוראה, אם נתן ל־88' לחלוף בלי שום פעילות מדינית. מבחינת ישראל אין שום ספק, שהפעילות המדינית החיובית ביותר יכולה להיעשות על־ידי האמריקנים. יש לנו היום מימשל שהוא אוהד לישראל, שהוכיח את הידידות שלו. כל מימשל אחר שיהיה — אני לא יכול להיות משוכנע שהוא יהיה ידיד לישראל כפי שהמימשל הזה קרוב אלינו, בוודאי לא בהתחלה.

אני חושב, שאנחנו צריכים לעשות מאמץ כדי להבטיח, שאם תהיה מעורבות אמריקנית, זו תהיה עדיין המעורבות של המימשל הנוכחי. אין שום ספק, שהמימשל האמריקני הבא, יהיה אשר יהיה, ינסה להציע דרך חדשה לפתרון הסכסוך באזור. אמריקה עסוקה היום בהכנת הצעות מהסוג הזה. יש לפחות שלושה גורמים ששמעתי עליהם, באחד מהם — מכון ברוקינגס — גם ביקרתי, שמכינים לנשיא הבא את הרעיונות לתוכנית למזרח התיכון.

— מכון ברוקינגס, בהנחה שהנשיא הבא יהיה דמוקרטי?

„בלי שום הנחה. הם מכינים את הרעיונות לכל נשיא שיבוא. הם לא רואים הבדלים בין דמוקרטים ורפובליקנים בנושא זה בטווח הארוך. בברוקינגס עוסק בזה ביל קוונט, הזכור לנו מתקופת הנשיא קארטר. יש שם גם קבוצה של רפובליקנים, של דמוקרטים, של יהודים, פלשתינים, מצרים. מרחב גדול של אנשים, העוסקים בהצעת תוכנית כזאת".

— יש לך רמזים לאיזה כיוון התוכנית הולכת?

„אני לא יכול להתייחס לתוכנית הזאת. אבל, הרעיונות האמריקניים לא השתנו מאז שהוצעה ב־69' תוכנית רוג'רס. זה הבסיס. גם תוכנית רייגן, שהיא נוחה לנו הרבה יותר, כבסיס היא לא מדברת, כידוע לנו, על סיפוח השטחים ואפילו לא על פשרה טריטוריאלית מרחיקת־לכת נוסח תוכנית אלון. אני יכול להניח, שכל תוכנית שתהיה, תדבר על שינויי גבול לא־משמעותיים, על אחדות ירושלים, על פתרון ביניים של האוטונומיה ועל הסדר שיבטיח פירוז. זו המגמה האמריקנית לאורך כל השנים. מבלי לדעת פרטים אני מניח, שכל ההצעות מסתובבות פחות או יותר סביב הסיפור הזה.

בכל מקרה, כל מימשל שיקבל איזושהי תוכנית, יהיה יותר קשה לנו מהמימשל הנוכחי. לכן, לפי דעתי, זו שטות לדחות את המעורבות של המימשל הזה ולחכות למימשל שיהיה פחות נוח לנו. לכן בהחלט נתתי עידוד לכל מי שאמר לי, שיש שיקול מחודש".

(סוף בעמוד 10)

ד"ר יוסי ביילין • „אנחנו צריכים להכיר במוגבלות של התשובה הישראלית"

מפא"יניק בקצב הסילון

ד"ר יוסי ביילין, 39, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ. הצילינדר לא מדבר אליו. משתדל להשתתף בקוקטיילים וארוחות־ערב מה שפחות. טיפוס ישן־חדש של מפא"יניק עתיק בקצב הסילון. השקפת עולם מגובשת, ערכים, רצון לממש אותם ולהיטות של פרחח, אבל למען הדברים הטובים.

כיו"ר ועדת המינויים במשרד החוץ הצעיר בהרבה את הגיל המקובל של הדיפלומט המצוי. עובדי משרד בכירים שנדחקו הצידה עקב כך, נותרו מתוסכלים. גילאי 48, 50 עלצו. „אם אנשים הם בולטים וטובים", אמר פעם, „הקידום שלהם מהיר יותר. זה נותן הלם למערכת, שיהיה לו ביטוי להרבה זמן. זה מסוג הדברים שלא משתנים כל־כך מהר".

יוזמתו הבלתי־נלאית נגד דרום־אפריקה עוררה הרבה, אם לא גרמה ישירות, להחלטות הקבינט בעניין זה. ד"ר ביילין הצליח למנות ערבי, מוחמד מסארווה, לתפקיד דיפלומטי בולט בשרות החוץ, ויש לו עוד תוכניות בתחום זה. הוא ביטל את הפצת האמנה הפלשתינית ועוד מסמכים שהיוו למעשה תעמולה נגדית. דאג להקים במרכז למחקר מדיני דאסק שלום, המלווה את התהליך המדיני בשנה האחרונה, מוציא ניירות, מציע הצעות, נותן משובים. החלום שלו הוא, שמשרד החוץ יפתח מדיניות יוזמת. לא רק ייעצה להחלטות ממשלה המעצבות את מדיניות־החוץ, אלא יעצב מדיניות־חוץ שתוטבע בהחלטות הממשלה. הוא רואה בכך, בעצם, את המסר העיקרי של עבודתו.

כניסתו לתפקיד לוותה בתריקות. היתה הבטחה קודמת לאברהם טמיר. ועד העובדים לא אהב את לוליינות המינויים של פרס. נוצר בשבילו תפקיד חדש. היום הדברים הסתדרו. הצוות שהוא עמד בראשו כשהיה מזכיר הממשלה, עוד ממשיך להתכנס. בכל יום שני, ולפעמים פעם נוספת בשבוע, נפגשים: יוסי ביילין — ראש צוות, נמרוד נוביק, אורי סביר, ישראל פלג, אמנון נויבך, אברהם בורג, ברוך אסקרוב, משה תאומים („גיתם"). יושבים עד 9.30 ואז נכנסים לפגישת חצי שעה עם פרס. מעלים בפניו בעיות, עונים על שאלות, עוזרים בתכנון השבוע.

הוא אוהב כוח והתפקיד הניהולי קוסם לו הרבה יותר מתפקידיו הקודמים, שהיו בעלי אופי תצפיתי: עיתונאי, מרצה באוניברסיטה. בהשוואה עם תפקיד מזכיר הממשלה, שאיפשר היכרות עם המערכת הממשלתית מן הקרביים, התפקיד הזה אפילו מרתק אותו יותר. מאפשר לו לעקוב אחרי התפתחויות מדיניות בעולם, לקבל מידע, להעביר הנחיות, להפעיל את המערכת טוב יותר, להשפיע. גם מאפשר לו להפעיל כוח אדם, להקצות תקציבים ועל־ידי־כך, שוב, להשפיע וזה נותן סיפוק.

אף־על־פי כן הוא יתפטר, כמו שעון, 100 יום לפני הבחירות לכנסת. הפוליטיקה, עדיין, היא היעד המושך אותו יותר מכל תפקיד אחר.

דליה שחורי

מאחורי הפלאים | מאת זהבה מוס

לא לוקח הימור

שלום גניש הקבלן, הידוע גם כמהמר כפייתי, מעדיף כרגע את חו"ל על־פני עסקאות כופר ומאסר אפשריים עם התביעה

הקבלן שלום גניש ממשיך להעסיק את כותרות העתונים. הקבלן, החשוד במתן שוחד לקצין בכיר בשירות בתי־הסוהר, לחוקר בכיר במס הכנסה ובעבירות מס, נמצא מאז אמצע שנת 87' בחו"ל, אך מעשיו נחקרים בידי המשטרה ומס הכנסה.

גם החלטתו של שופט השלום בתל־אביב, יצחק בראו, לחלק את דמי הערבות בסך־400 אלף ש"ח, אותם הפקיד טרם צאתו מהארץ והוצאת צו מעצר נגדו, לא הצליחו להביאו בחזרה לארץ.

בין לבין פורסם, כי חברת הבניה „שלום גניש" הגישה תביעה לבית־המשפט בתל־אביב נגד גניש עצמו על סכום של יותר מחצי מיליון שקל. לטענת התובעים, נטל גניש, שהיה אחד השותפים בחברה, כספים רבים והגדירם כהלוואה לעצמו. למותר לומר, כי על־לפי התביעה, עדיין לא הוגש כתב הגנה, הכספים לא הוחזרו. עוד פורסם, כי הקבלן יועמד למשפט מיד עם שובו לארץ אם אכן ישוב.

בעבר כבר ריצה גניש בארץ עונש מאסר של חצי שנה לאחר שהורשע בהברחת 900 אלף דולר. בתקופה זו של ריצוי עונשו מייחסים לו עבירה חמורה של מתן שוחד למי שהיה ממלא מקום נציב שירות בתי־הסוהר, שאול רוזוליו.

גניש (משמאל) עם פרקליטו ● מצריף דל, לקבלן וילות ו...לכלא!

על־פי כתב האישום, שהוגש נגד רוזוליו, מימן שלום גניש רכישת דירה בת־4 חדרים בהרצליה, עבור ממלא מקום הנציב לאחר שעל־פי אותו כתב אישום, הורה רוזוליו, עם תחילת מאסרו של גניש, לאשפז במרפאת כלא איילון, בחודש אפריל 1985. למטרת האישפוז במרפאה נשלח גניש, בהוראת רוזוליו, להמשך ריצוי עונשו במיתקן איילך, בו התנאים נוחים יותר. כן הוענקו לו, על־פי כתב האישום, חופשות רבות וכאשר מונה רוזוליו כממלא מקום הנציב, חתם על החלטה המאפשרת את שיחרורו של הקבלן לאחר ריצוי תקופה של שני שלישים מגזר הדין. רוזוליו כפר בפני בית־משפט השלום בעבירות המיוחסות לו ומשפטו עדיין מתנהל.

צריף דל

גניש לעומתו העדיף להצטרף למושבת הישראלים בארה"ב. שלום גניש, שמכר לפני עזיבתו את הארץ, בית שנאמד אז ב־3 מיליון דולר ושניהל עסקים רבים ברחבי הארץ, הינו בן למשפחה מרובת ילדים שעלתה לארץ ב־1949 מטריפולי. בארץ החלה משפחה את דרכה במעברה ולאחר מכן עברה לצריף דל, בשכונת עמל בהרצליה.

כבר בגיל צעיר יצא שלום גניש לעבודה והחל את דרכו כפועל בניין, שטיפס בשלבי המקצוע עד להפיכתו לקבלן עצמאי. לאחר ששוחרר מצה"ל, זמן קצר מאוד אחרי הגיוס החל את דרכו בעשיית עסקים עם קבלנים גדולים ורציניים ובשנות השבעים החל לבנות באיזור הרצליה וילות ודירות רווחות־ידיים כקבלן עצמאי. עם עליית הליכוד לשלטון ב־1977, החל לבנות בכל חלקי הארץ יחד עם מי שבתחילה ניהל את עסקיו ולאחר מכן הפך לשותפו, דוד אפל, שכוחו רב לו בפעילות המפלגתית שמאחורי הקלעים בליכוד.

גניש עצמו ידוע כמהמר כפייתי, המפקיד כספים רבים באולמות הקאזינו, המפורים ברחבי העולם. נראה, כי איש העסקים, שלום גניש, מוכן להפסיד את דמי הערבות ולא להמר על עסקאות כופר ומאסר אפשריים עם התביעה. בינתיים נשאר גניש בחו"ל ואילו צו המעצר ממתין לו עתה בארץ.

עבריינים על גדותיהם

עלייה בהיקף העבריינות בין השנים 80־86 סטטיסטיקה

נתונים, המצביעים על גידול בהיקף העבירות הפליליות הרציניות שבוצעו למשטרה או במיטור העבריינים שחוייבו בדין על עבירות מסוגים אלה, נמסרו על־ידי דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עם פרסום העיבודים השנתיים, הסטטיסטיקה פלילית לשנת 1986.

מהנתונים נראה, כי קיימת עליה בהיקף העבריינות בין השנים 80־86. כ־30 אלף עבריינים מבוגרים הורשעו ב־86' — כשני שלישים מהם מועדים, וכ־6100 גזרי דין ומאסר הוטלו על־ידי בתי־המשפט, כ־86'.

ב־1986 טיפלה המשטרה בקיבוץ ל־55 אלף תיקי חקירה, שבהם נתגלו חשודים בביצוע עבירות פליליות רציניות, פשעים ועוונות לעומת כ־50 אלף תיקים ב־80'. מספרם של המשפטים הפליליים שנתבררו בבתי־המשפט המחוזיים עלה מ־8000 ב־1980 ל־12,200 ב־1986, ובבתי־משפט השלום מ־42,800, ל־50,800. כן גדל מספרם של הרשעות תושבי ישראל, שנדונו בבתי־המשפט על עבירות פליליות רציניות. גידול של כ־42 אחוז.

כ־65 אחוז מהעבריינים המבוגרים, שהורשעו ב־86', היו מועדים, כלומר בעלי הרשעה קודמת אחת לפחות, בעבירה פלילית רצינית. על כרבע מהורשעו על עבירות פליליות רציניות, שנדונו בבתי־המשפט המחוזיים והשלום כ־86', נגזר גזר דין של מאסר בפועל. [illegible]

[illegible]

שכיחות מעט יותר

[illegible]

חלקם של העבריינים המועדים מבין העבריינים היהודים גבוה במקצת בשנים 85־86 מחלקם של העבריינים הלא יהודיים. חלקם של המועדים מבין העבריינים המבוגרים גבוה יותר, מאשר חלקם מבין העבריינים הצעירים. [illegible] יהודיים.

העיקר הבריאות | מאת יוסף שמי...

ערמונית ערמומית

הערמונית „צומחת" כמעט אצל כל גבר. עד עתה היא טופלה במכשיר לכריתה חשמלית מעתה יתפוס הלייזר, בחלק מן המקרים, את מקומו

בעוד שבועות מיספר יופעל מתקן לייזר ליד המחלקה האורולוגית של בילינסון. מה ניתן יהיה להשיג בעזרת המתקן הזה? האפשר יהיה להשתמש במכשיר הלייזר לצורכי ניתוח הערמונית, שהרי „צמיחת הערמונית" היא בגדר מחלה „מקצוענית" לכל גבר כמעט.

פוליפים וגידולים שונים מופיעים בשלפוחית השתן וצינורות השתן. טוען פרופ' ניסנקורן, סגן מנהל המחלקה האורולוגית של בילינסון. 85% מהגידולים הללו הם שיטחיים, ו־15% חודרים. עד כה טיפלו בגידולים הללו במכשיר לכריתה חשמלית. עכשיו אפשר יהיה, בחלק מהגידולים השיטחיים, לטפל בעזרת מכשיר לייזר. הגידולים הללו נחשבים למסאירים בגלל הנטייה שלהם לחזור על עצמם אחרי הכריתה.

כל הניתוחים, גם אלה שנעשו המכשיר לניתוח בחשמל וגם בלייזר, מבוצעים דרך השופכה. הלייזר מאדה את הגידולים. ויתכן שניתן יהיה לבצע את הניתוח בהרדמה מקומית. הדבר יחסוך ימי־אישפוז רבים. אפשר בעזרת הלייזר לנתח גידולים לא גדולים, לא נמאירים גם בשופכה ואף בשק האשכים. כאמור, עד עכשיו השיטה המקובלת היא כריתה חשמלית. פרופ' ניסנקורן מוסיף, כי לא פותח עד כה מכשיר לייזר, שהיה עדיף על־פני המכשיר החשמלי לניתוחי ערמונית מוגדלות.

הערמונית „צומחת" ממשך שנים, ויתכן הזמן שאין מנוס מניתוח. נשנית אלה שלפוחית השתן „לתגבר" להתגבר עם הלחץ המופעל על־ידי הערמונית, המצטנה ליד השלפוחית ולוחצת אף על צינורות השתן. הגדלות זו פירושה לוחצים גבוהים, כדי לדחוף את השתן החוצה, ותוך כדי התגברות על הלחץ שמפעילה הערמונית המוגדלת. נטיה זו של השלפוחית ללחוץ חזק, נשארת לא פעם גם אחרי הניתוח והסרת הלחץ. כן נשאר הרגל לפתח לחץ גבוה לטילוק השתן, גם כאשר בשלפוחית כמות קטנה.

חימום הערמונית

אין תשובה ברורה לשאלה מדוע צומחת הערמונית. ומדוע אצל האחד כן ואצל האחר לא. יש תיאוריות מתיאוריות שונות. כאן אין יודעים את הסיבה אין גם אמצעי למעולות מנע.

במקרים מסויימים, כאשר החולה אינו ליקטטור הטיל בצמיחת הערמונית, מנסים להקל עליו ללא ניתוח על־ידי חימום הערמונית בהיפרטרמיה. יכולה לפעמים לדחות או להקל את האורך הניתוח. זה עדיין בגדר ניסיוני. יודעים לפי הטבעת מה וגמומיות ניצירת מיקרוגלים את הערמונית. הדבר מבוצע בצורת [illegible] החזוז ים ובשניים ואורבע עד שבע פעמים או פעמיים בשבוע. כל טיפול אורך [illegible] בחלק מהמקרים כאמור נהנים החולים [illegible] אפשר לוותר על הקטטר שהותקן, כי [illegible] להם הטלה שתן מכיוון שהערמונית [illegible] גרמה לעצירות השתן.

חשופים בצמרת

הסברה משנות החמישים לפיה — טיפוס תוקפני ושאפתני חשוף יותר להתקפי לב, היא נכונה, אך מסובכת בהרבה ממה שעשוה...

בשנות החמישים טענו החוקרים הקרדיולוגים, כי לאנשים עם אופי שאפתני, פעלתני, תוקפני סיכויים גדולים יותר ללקות בהתקף לב. קבוצה זו זכתה לכינוי סוג איי.

הסוג בי, אנשים שלווים יותר, איטיים, לא שאפתניים, נחשב לחשוף פחות, ומוגן יותר מפני סכנת התקף לב. הערכה זו הסתמכה על סיקרים רבים. סקר אחר, שהקיף 3150 בני־אדם ואשר נמשך שמונה וחצי שנים, אישר הנחה זו. אף היו מסקנות חמורות יותר: לאנשים מסוג איי היה צפוי התקף חוזר.

בראשית שנות השמונים נעשו בדיקות הלב בעזרת מכשיר צינתור. סיכום הנתונים שהצטברו אישרו את ההנחה משנות החמישית. בספרות הרפואית זה היה בגדר אקסיומה: פעלתנות, שאפתנות, כל מה שכלול בסיווג טיפוס איי, הוא בגדר „ריסק פקטור".

אך מ־1981 החלו להופיע מאמרים שכפרו בעיקר. מרכז פרמינגהן סטארי שבארה"ב, מרכז בעל שם בשטח זה, מסר, כי הסקרים שנעשו בעבר לקו בחסר, כלומר הקשר הסיבתי בין התקף לב ובין „סוג התנהגות" של טיפוס איי לא היה „מושלם". החוקרים ראו טעם לפגם בזה שלא נלקחו בחשבון סוג העבודה והמקצוע, חיי המין ועוד. יותרה מזאת, הבדיקות נתנו יסוד לטענה, כי אחרי התקף לב בו לקו אנשים מסוג איי, הם היו „מוגנים" יותר מפני התקף חוזר, מאשר אנשים מטיפוס בי.

נטיות לדיכאון

בהמשך אומרים החוקרים, כי הסיווג לטיפוסים שונים צריך לקחת בחשבון גם [illegible] נוספים. בין השאר מייחסים חשיבות [illegible] אישיותי" כמו ניכור, עויינות כלפי [illegible] והתנשאות. לתמונה נכנסו פסיכולוגים ופסיכיאטרים המנסים לאתר טיפוסים [illegible] להתקף לב, בשל נתונים נפשיים [illegible] כגון תגובה למצבי לחץ, תגובה [illegible] ביטויה גם בשטח הפיזיולוגי. אין [illegible] מכליל אפשרות שגם לנטיות לדיכאון [illegible] ביצירת תסמונת טיפוס איי.

בסיכום ביניים אומרים כיום החוקרים: יש מן הטתח קשר בין התקף הלב, [illegible] האדם שלקה בו. הסבירות גבוהה יותר, [illegible] ההתקף אצל אלו המשוייכים לטיפוס [illegible] טיב הקשר, „מסלולי הקשר", מסובכים [illegible] ממה ששיערו בשנות החמישים.

נשיקה מכל האיידס

נגיף האיידס עלול לעבור גם בנשיקה ■ במערב־גרמניה אף הת... לפרט בחוברת הסברה את סוגי הנשיקות המסוכנות – „רטובה" ועוד

אין להתנשק יותר מדי, שכן נגיף זה־איידס יכול לעבור מחולה לאיש לא נגוע. הטענה היא שאוכלוסיית המאקרופגים, הנמצאת בפה, בלוע ואף על גבי העור, עלולה להיות נגועה בנגיף. על כן העברת המאקרופג פירושה העברת הנגיף.

הוויכוח התעורר, כיוון שהנושא לא נכלל בחומר ההסברה מטעם הממשלה המערב־גרמנית. מחברי החומר חששו, שאם יכניסו את הנושא לתוך החוברת, שמשמשת גם את תלמידי בתי־הספר, הם עלולים לפגוע בי ריגשותיהם של הקטנים, של אלה שזה עתה מתעוררים מבחינה רגשית וגם פיזית למה ש־מוגדר חיי מין.

בהמשך נכנסו המכובדים בגרמניה־המערבית לפרטי פרטים, כגון איזה סוג נשיקה מסוכן יותר אם בכלל, כאשר הנשיקה היא „רטובה" או לא, כאשר מחדירים האחד לאחר את הלשון לתוך הפה וכו'. שאלה אחרת ש־התעוררה היא היש בשהייה ליד חולה מצונן ומשתעל, כדי לסכן אדם בריא בהידבקות.

הוויכוח סביב הנשיקות, סביב המגעים ה־חברתיים בין אנשים בריאים ואנשים החשודים כחולים באיידס או הלוקים באנטיגנים עבר לספים רחבים יותר. אחת השאלות בוויכוח היתה כיצד להגן על הצוות הרפואי, החייב להושיט עזרה ובו בזמן חייב גם להגן על עצמו שלא ידבק ושלא יהיה „צינור" המעביר את הנגיף ממחלקה של בית־החולים לסביבה המשפחתית והאחרת. הועלו כבר הצעות, ש־הרופא ישוחח עם החולה שלו בטלפון, כשהוא רואה את הפציינט דרך הזכוכית.

חובת הבדיקה

השבועון הגרמני „דר שפיגל" המדווח על הנושא מוסיף ואומר, כי החריף הוויכוח סביב השאלה, כיצד להתייחס לאוכלוסיית סיכון: נרקומנים, זונות וכו'. היש להטיל חובת בדיקה, כדי לוודא שהם אינם נגועים בנגיף או שאין אנטיגן. כן יש מחלוקת — מה לעשות עם אלה אשר מצאו אותם כנגועים. למעשה כל אדם בגיל מסויים הוא בגדר חשוד, היכול להידבק עקב מגעים מיניים ומגעים חברתיים.

אחדים מקבוצות הסיכון פנו לבית־המשפט במדינת ביירן וביקשו הגנה מפני הכוונה ל־אלץ אותם להידבק. ואכן בית־המשפט פסק, כי אין להטיל חובת בדיקה גם כאשר מדובר באיש המכור לסמים. השופט הוסיף, כי אין בכלל ביטחון שבדרך זו ניתן לעצור את התפשטות המחלה.

אגב, לזה יש להוסיף, כי הפחד [illegible] תפשטות האיידס גרם לכך, שבגרמניה [illegible] רוצחים וזמואים וקוקסינלים. מסרים [illegible] לאחרונה נרצחו כשלוש מאות אנשים [illegible] לדעת אם הדבר נעשה במאורגן או [illegible] ברצח מעשה אנשים יחידים.

אפילו נשיקות היום הן מסוכנות ● אפשר להידבק

מאת דורית גפן

מקרה עמירב

ראשי תנועת החרות יכולים לזלזל במשה עמירב ולטעון, כי מדובר באיש מוזר, שמשהו אצלו השתבש, וכי אין הוא מייצג אלא את עצמו בדעותיו ובביקורתו על הנהגת המפלגה, ובמיוחד נגד יצחק שמיר. אך אם אכן מדובר בבורג קטן וחסר חשיבות, באיש השייך לירכתיים של המפלגה, מדוע טרחו להוציאו ממוסדות המפלגה, ואפילו מהסניף הירושלמי שאליו השתייך? החומרה שבה התייחסו למעשיו ולדבריו עושה רושם, כי „הזבוב" הטורדן הזה עיצבן והרגיז „פילים" גדולים וחזקים כמו שמיר ושרון. אחרת קשה להבין מדוע הוחלט להעיף אותו לכל הרוחות.

מקרה עמירב, והדרך שבה קרע לגזרים את תעודת החבר שלו ב„חרות", ודאי לא יוסיפו נקודות זכות ל„חרות". לא במישור ההסברתי, ולא בתחום הפנימי, שכן דמוקרטיה אינה מתמצית בבחירות אישיות וחשאיות לרשימה לכנסת. היא נבחנת בין היתר בחופש הביטוי והדעות, גם כאשר אלה חורגות מהקונסנזוס המפלגתי.

אפשר לשער, כי אנשי ההסברה של המערך יעשו מטעמים מדבריו של עמירב על ראש הממשלה שמיר, שאותו האשים בקפאון המדיני הנוכחי, ואילו את רכישת הבית של שרון במורח ירושלים, ציין כגורם לתסיסה של התושבים הערבים בעיר. הנה, תאמר התעמולה של מפלגת העבודה, לא רק אנחנו אומרים זאת, גם איש „חרות" טוען אותו הדבר.

לסילוקו של עמירב ממוסדות „חרות" קדם כבר סילוק נוסף, של אריה נאור. אם עמירב הוא בבחינת איש אלמוני כמעט מבחינה ציבורית, הרי נאור הוא איש מפורסם למדי, הן בזכות היותו מזכיר הממשלה בעת כהונתו של מנחם בגין, אך לא פחות מכך בזכות אמו, אסתר רזיאל־נאור, שהיתה חברת הכנסת מטעם „חרות", ובזכות דודו, מפקד האצ"ל, דוד רזיאל. נאור, נזרק כזכור, בגלל תמיכתו האקטיבית ברעיון הוועידה הבינלאומית, שהוא כידוע מוקצה מחמת מיאוס על שמיר וחבריו השרים.

אף כי הקולקטיביות הרעיונית בנושאים המדיניים שולטת ב„חרות", לפחות במה שקשור להצהרות פומביות, נראה כי ההתפתחויות האחרונות בשטחים העלו הרהורים של ביקורת עצמית, לפחות אצל חלק מחברי תנועת החרות. אלא, שאומץ־הלב הציבורי של אותם אנשים, ביניהם חברי הכנסת, אינו מגיע עד כדי השמעת אותם הרהורים וספקים בפרהסיה. הפעולה הנמרצת נגד עמירב, נועדה בין היתר לדכא מראש מחשבות כפירה של חברים אחרים. היה חשש, כי הסדק הדקיק שפרץ עמירב עלול להתרחב לוויכוח פנימי בתוך „חרות", דבר ששמיר אינו מעוניין בו בכלל ועיקר.

לחסל אותם בעודם קטנים. את דרעי, יו"ר הנהלת תנועת הנוער בית"ר, אילצו להתפטר בגלל ששמו היה חתום על מכתב עמירב לשמיר, ואילו חברים אחרים ששמם הופיע גם כן באותו מכתב, קיבלו כמה שיחות הבהרה שמהם למדו, כי מוטב להם לחזור בהם מחתימתם.

הדמוקרטיה ב„חרות" היא בערבון מוגבל מאד. אלא שאת הספק אי אפשר לבטל בצעדים מינהליים ומשפטיים נגד מי שמעז להשמיע דעה אחרת. המציאות, חוסר המוצא שבו נוז בעמדותיו של שמיר, מובילים לפחות חלק מחברי „חרות" לחשוב קצת אחרת, ולכתוב גם עמדות חרשות אחרות. גם אם לפי שעה הצליחו לסתום אותו פתח צר של ויכוח מדיני, הרי לחץ האירועים וההתפתחויות לא רק כאן, אלא גם בעולם, עלול להעיף את הפקק, ולהוציא את השד הנורא של ויכוח מדיני, שתהיה בו אולי גם נטייה של אחרים לבריקה מחדש של חלק מעמדות המפלגה, ולהכניסו לתוך תנועת החרות.

משה עמירב קורע את פנקס החבר שלו בתנועת החרות
(צילם: מיכאל קרצמן, „חדשות")

משבר אמון הדדי

פרישת המחאה של ח"כ עבדול ואהב דראושה ממפלגת העבודה, תוך כדי ביקורת חריפה על מדיניות השר רבין בשטחים, וביקורת נוקבת על היחס של המפלגה לחבריה הערבים, זכתה לתגובות שונות במפלגת העבודה. חלק מהן ניסו להמעיט מחשיבות המקרה, והשמיעו רמזים, כי דראושה פעל בעיקר מתוך מניעים אישיים, בין היתר מפני שידע, כי סיכוייו להיבחר במקום ריאלי לרשימה לכנסת הי־12 אינם טובים. היו שהדגישו את ההתקצנות של דראושה, אשר השמיע בשנה האחרונה עמדות (בעיקר בעניין אש"ף) אשר חרגו מן המוסכם גם על היונים הצחורות ביותר במפלגה.

המקרה הפרטי של עבר דראושה הוא פחות מעניין. השאלה המרכזית המטרידה היום את מפלגת העבודה, לפחות את אלה הרגישים לתהליכים העוברים על ערביי ישראל, ועל ההשפעה המאיצה שהיתה להתרחשויות בשטחים על חלק מאותם תהליכים, היא: כיצד יצביעו ערביי ישראל. האם מובטח למפלגת העבודה הנתח שקיבלה בבחירות האחרונות?

לפני שהחלו המהומות בשטחים תלו במפלגת העבודה תקוות במיגזר הערבי ובפוטנציאל האלקטוראלי שלו, שניתן יהיה אולי להגדיל בו את מספר המצביעים ל„עבודה", במנדט אחד לפחות. אך כל החישובים וההערכות, שקדמו להתקוממות בשטחים, נראים לפחות כרגע גוזלים למדי. מי שסבר, כי ההתקוממות בשטחים ומדיניות היד המכה של רבין לא ישפיעו על ערביי ישראל, יעברו על פניהם כך סתם, לא הביא בחשבון את ההזדהות ההולכת ומעמיקה שלהם עם תושבי השטחים, או מה שמכונה בז'רגון של המזרחנים, הפלשתיניזאציה של ערביי ישראל. אין מדובר כאן בהתפרצות פתאומית בעקבות האירועים הנוכחיים. זהו בהחלט תהליך מתמשך, אשר קיבל בחודשיים האחרונים תאוצה.

ספק רב אם מפלגת העבודה תוכל להסתפק בהקצאת מקום ריאלי אחר לערבים ברשימתה לכנסת הי־12, אך לא פחות מכך יהיה עליה לשכנע את המצביעים הערבים, לא רק במישור הפנימי, כי היא אכן פועלת לשוויון זכויות מלא לערבים. היא תיבחן על־ידי המצביעים הערבים גם בעמדותיה כלפי תושבי השטחים, ובנכונותה להכיר בזכותם להגדרה עצמית, ובשאיפותיהם הלאומיות.

לא פחות משמעותית עשויה להיות ההתפתחות בתוך האוכלוסיה הערבית. מאז ומעולם היה מצבם של ערביי ישראל מורכב ומסובך. אך בארבעים שנות קיומה של המדינה השכילו הערבים, למרות תחושות הקיפוח והתסכול, לנתב את דרכם תוך שמירה על נאמנות למדינה. רק מתי לא יכין עד כמה גדול לפעמים הפיתוי, במיוחד בתקופות קשות כמו השבועות האחרונים, להיגרר ולהיסחף לקיצוניות, ולשחרור אותם רסנים ובלמים של שיקול־דעת ואחריות. יחד עם זאת נראה, כי רובם של הערבים מבינים היטב את הסכנה שבהיסחפות אחרי הקיצונים שביניהם, שכן המחיר שהם עלולים לשלם ייצא בהפסדם. די היה להם לשמוע את הקולות של הימין הישראלי לאחר אותם מקרי אלימות, שהתרחשו בהפגנות יום השלום שערכו הערבים. הקיצונים (היהודים) בישראל רק ממתינים להזדמנות לקעקע את נאמנותם של הערבים ולהפוך אותם לאוייבי ישראל, כהצדקה לכל מיני רעיונות תעתועים, כמו למשל החזרת המימשל הצבאי, ועוד עונשים וגזירות מהסוג המפלה והפוגע.

נראה, כי מדובר היום במשבר אמון הדדי. שיקום האמון ההדדי הזה תלוי בשני הצדדים, אם כי יותר בצד היהודי. אין ספק, כי הפרישה של דראושה ממפלגת העבודה, על רקע האירועים של החודשיים האחרונים, ועל רקע הקפאון המדיני והמשך המצב בשטחים, מחייבת את מפלגת העבודה לעשות מאמצים גדולים פי כמה כדי לא לאבד את התמיכה שהיתה עד כה ברחוב הערבי.

● חפש את ההגיון

ראש הממשלה יצחק שמיר התבטא לאחרונה בפורומים מפלגתיים, כי הוא מתנגד להקדמת הבחירות, כיון חיתר מפני שאין זה הזמן להכניס את המדינה למערבולת של בחירות, וכי הערבים עלולים לפרש זאת כחולשה.

טענה לגיטימית. אלא שאי־אפשר לנתק אותה מהוויכוח הקולני, המתנהל כבר זמן רב, ועתה ביתר שאת, בין שמיר לבין פרס בנושא המדיני. זה בחא והשני ברא — מכל מקום, ההסכמה מהם והלאה. יותר מזה, גם שמיר וגם פרס תוקפים איש את רעהו בפומבי ומאשימים זה את זה באחריות לקפאון בתהליך המדיני.

שמיר אמנם מתנגד להקדמת הבחירות, אך הוא נוהג בהתבטאויותיו, ולא מהשבוע הזה בלבד, כאילו כבר החלה מערכת הבחירות. קשה למצוא את העוצמה הלאומית הטמונה באותם חילוקי דעות עמוקים בין שמיר לפרס בנושא הבוער ביותר היום, עד כדי כך, ששמיר רוצה למשוך את הממשלה הזאת עד חודש נובמבר. ההגיון הפוליטי והוא עומד בסתירה עם ההגיון האישי של שמיר, שרוצה לכהן את מלוא הקדנציה) אומר, כי באין יכולת לתגיע להסכמה בין שתי השותפות הגדולות, הרי מוטב להסכים לפחות, על מועד מוקדם של הבחירות, כדי לתת לציבור לומר את דברו בוויכוח התוצה בין הליכוד ו„העבודה".

האמנם מערבולת של האשמות הד־דיות, לאורך חודשים ארוכים ועקרים, עדיפה על מערבולת קצרה של מערכת בחירות מוקדמת? מסתבר שלפי הגיונו של שמיר, אפשר בהחלט להמתין עד נובמבר.

צפיפות בין הדתיות

מה הם סיכוייה של מפלגה דתית נוספת בין המפלגות הדתיות המצויות היום על המפה הפוליטית? ראשית, כדאי להזכיר את המפלגות הקיימות היום: המפד"ל, ש"ס, אגודת־ישראל, „מורשה" (פועלי אגודת־ישראל) ולצורך עניינו, גם „כך" של הרב כהנא היא מפלגה דתית. „התחיה" אינה אומנם מפלגה דתית, אך היום חמישה אחוז מנציגיה בכנסת, הרב ולדמן וגרשון שפט, מייצגים את אנשי גוש־אמונים, והפלג הדתי של מפלגה זאת.

האם בין כל אלה יש מקום למפלגה דתית נוספת? לכאורה נראה, כי גם כך הצפיפות בקטע המפלגתי הזה נראית גדולה מאד, והיא אף יוצרת תחרות ניצוק, אם כי לכל אחת מהן יש גרעין תומכים נאמן.

אלא שמדברים בימים אלה על הקמת מפלגה דתית חדשה מאפיינים אותה כמפלגה מתונה ושפויה בנושאים המדיניים. אין ספק, כי גילגולו של רעיון זה הואץ לאחר ועידת המפד"ל והתגברות הנצים בה, קרי, התחזקות הקו של השר המר, והד"כ דרוקמן וחנן פורת, אנשי גוש־אמונים. אומנם אין בהחלטות הוועידה האחרונה סטייה דראמטית מהקו שאימצה לעצמה המפד"ל בשנים עברו, אך יש בהן קצת לפנינה, ולחלק מהם יש הרגשה כי לא נותר להם הרבה אוויר לנשימה.

אין ספק, כי הקמת מפלגה דתית מתונה, שבראשה יעמדו חלק מהיונים של המפד"ל, כמו למשל הרב עמיטל, עלולה לפגוע קשות בסיכוייה האלקטוראליים של המפד"ל בבחירות הקרובות. לא רק שהמפד"ל לא תצליח לגדול כפי שמקווים ראשיה, אלא היא עלולה להצטמק פעם נוספת, לאחר שכבר הצטמקה מאד בשתי מערכות הבחירות האחרונות.

מי שמבקש להיות שושבין להקמת מפלגה דתית חדשה כזאת הוא חבר הכנסת הרב מנחם הכהן, ראש סיעת „העובד הדתי" במפלגת העבודה. עד לבחירות האחרונות היה מקומו משוריין, אך בבחירות הפנימיות שיהיו במרכז מפלגת העבודה, יצטרך הפעם הכהן להתמודד ללא שריון. פירוש הדבר, כי מקומו אינו מובטח. אמנם בשיחותיו עם פרס הבהיר הכהן, כי אין הוא מתכוון להציג את מועמדותו לכנסת הי־12 מטעם מפלגת העבודה, אך כבר היו דברים מעולם, אם כי הפעם אין פרס יכול להבטיח לו שום דבר. וההערכה של הכהן היא, כי מפלגה דתית מתונה עשויה לצבור כשני מנדטים. אם אכן אלה הם הסיכויים (האם לא תנגוס מפלגה כזאת גם מקרב מצביעים דתיים של מפלגת העבודה?) וניתן להקים אותה עם קבוצת אישים מתונה מהמפד"ל, מדוע הוא צריך את תמיכת מפלגתו, מפלגת העבודה? מסתבר, כי כדי להריץ מפלגה חדשה דרוש כסף רב, ומערכת ארגונית גדולה, שגם היא עולה בממון רב. זה ללא ספק אחד הגורמים, שמונעים לפי שעה התארגנות של חלק מהיונים במפד"ל.

ונראה כי בתיווכו של הכהן מנסים הכל למצוא את המצנאט של מפלגה כזו במפלגת העבודה, שמצבה הפיננסי, גם בלי אתגר כזה, אינו מזהיר. נראה כי לשיקול הפראקטי הזה יהיה משקל לא קטן בתמיכת „העבודה" בהקמת מפלגה דתית מתונה, אם כי לא יהיה זה השיקול המכריע.

הקריאה שלא נענתה

לפני כחודשיים שלחה בקי פריישטאט, היועצת לענייני אמנות ותרבות של יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס, מכתב למשורר הפלשתיני מחמוד דרוויש, לאחר שזה פירסם באביב קריאה לסופרים, משוררים ואנשי רוח מישראל לפתוח בדיאלוג חדש. המכתב, שיש בו נימה אישית מאד, הועבר באמצעות העתון הצרפתי לה מונד. אך בקי פריישטאט לא זכתה לתשובה עליו.

במכתבה מספרת בקי פריישטאט על משפחתה, שראשוני אבותיה, בני משפחת סורין, הגיעו לירושלים בראשית המאה הי־15, וחיו במרוצת השנים בין ערבים. אחד מסביה הגדולים היה שופט בין ערבים לערבים ובין יהודים ליהודים, ואחת מסבתותיה היתה תופרת בבית המלוכה האשמי.

היא מספרת על הרגשתה כאשר בנה קיבל צו גיוס, ועל הסתגנותיה נגד מלחמת לבנון. היא גם מתארת את פגישותיה עם הסופרים הערבים בישראל. בקריאתה אל דרוויש היא אומרת: „הבעיה שלכם היא קודם־כל עם עצמכם. שאלת תם: מתי תהיה כבר העיר הומה? מתי ימלאו 400 אלף ערבים את כבר העיר בשכם, ויעלו קול זעקה נגד הרג ערבים בערביה? לא, רק 400 איש שיבואו, מתי?"

בקי פריישטאט קוראת לדרוויש לעורר תנועת שלום פלשתינית. תנועה שיש עמה בשורה רוחנית־מדינית. תנועה אחות לשוחרי השלום בישראל. „כל יום של המתנה קורא לקיצונים מכאן ומכאן לזקוף ראש, לאסוף כוח", היא אומרת.

בשיחה עמה סיפרה פריישטאט, כי היא עומדת לחזור היום על קריאתה למוחמד דרוויש ברדיו, בשעה תשע בבוקר. היא מקווה, כי אולי הפעם יגיע מענה מהמשורר הפלשתיני, שביקש לפתוח בדיאלוג חדש.

ילדים טובים

אנשי הימין לגווניו מאוהבים בשרי הביטחון והמשטרה, העושים להם את העבודה השחורה בנותנם הוראות חריפות לדכא את המהומות בשטחי כיבוש. הם אפילו מציינים שהם יותר נמרצים בכל מעשיהם מאשר שרי הביטחון הקודמים שכיהנו בשלטון הליכוד.

כל הגורמים הפוליטיים שהיוו סיבות למהומות בחלקן הגדול, כמו גוש אמונים והתנחלויות הסרק שלהם, שעלו למדינה מיליוני דולרים, או הישובים בחבל קטיף, שבגללם נלקחו אדמות מרצועת עזה, ואחרון־אחרון כניסתו של גיבור מלחמת לבנון השר שרון לבית ברובע המוסלמי ־ כל אלה בירושלים — כל אלה שותקים היום וממלאים פיהם מים, הסכו לילדים טובים ולא מתערבים. הם יודעים, שיש מי שעושה בשבילם את המלאכה.

והמערך מה הוא עושה כדי לשנות את הדברים? — שותק. אינו מעז לצאת בביקורת נגד המנהיגים, הממשיכים לשבת באותה ממשלה כאילו לא קרה דבר. אבל כידוע, הפנקס פתוח וביום הדין, יום הבחירות, הבוחרים יגידו את שבליבם.

חיים חצורי, איילת השחר

עולים סוג ב'

כו ביום ש. על המשמר" בישר על מואס של יוסף ביגון ובני משפחתו, פורסמה בעיתון כתבה של רונית מורגנשטרן על מצבן המזעזע של 18 בנות, עולות מאתיופיה, המתגוררות בתנאים מחפירים בשתי דירות שהוקצו להן ע"י משרד הקליטה בבניין ברחוב נחמני בתל־אביב. באחת הדירות דולפים מי גשם, הקירות מכוסות עובש וטחב, והתקרה ספוגת מים, החלון בחדר האמבטיה ללא שמשה: בשתי הדירות אין תנורי חימום. כאשר אחת הבנות לקתה בקצרת, נאלצו לאשפז אותה בבית חולים, נוכח תנאי הדיור הוועתיים. כל הפניות של הבנות לרשויות משרד הקליטה, במשך 9 החודשים שהן מתגוררות שם, לא הועילו. כאשר הכתבת פנתה למשרד הקליטה, נמסר לה כי המקרה איננו ידוע להם וכי הוא ייבדק...

מאמציהן של הממשלה והסוכנות בהבאתם של עולי אתיופיה וקליטתם ראויים להערכה. עם זאת, אין מנוס מלקבוע כי בניגוד צורם למלל הציוני על עלייתם של הפלשים, מתייחסים אליהם כאל עולים מסוג ב'. עתה, כאשר שר הקליטה יתפנה מקבלות הפנים ליוסף ביגון ופרופ' לרנר, ניתן לצפות להתערבותו הנמרצת לתיקון העוול שנעשה לאותן הבנות. הכבוד והברכה לביגון וללרנר, ולכל עולה הבא מבריה"מ או מארצות המערב. אבל הכבוד, הברכה ויחס של שוויון ערך מגיעים גם לכל עולה אלמוני מאתיופיה.

דן וישניצר, תל־אביב

תרגומי שלונסקי

בימי חייו של אברהם שלונסקי התחבאו, ישבו רמומים כרומן בשדה, כמאמר הפתגם הפולני. לאחר מותו, הגיחו מן החורים והחלו זורקים בליסטראות על תרגומי האיש, שבחייו היה נערץ בשל תרגומיו והפך לשם דבר.

"עליהום" ממש ללא רסן וכבור. שלונסקי, את תרגומיו ערך, כידוע, בימי חייו ולא לאחר מותו. היה, איפוא, סיפק בידי מבקריו לבוא חשבון עימו בעודו בחיים. אולם גם הם סברו או, שתרגומיו הם תרגומי־מופת (ועל אף להיטות והגזם לגבי האדרת העכריית).

עתה הותרה הרצועה. אבן דוגמה של מוסר, אומץ אישי ויושר ציבור. ולבסוף, גם הלשון משתנה ־ זהו צו החיים. היה, ויש מקום לתרגומים חדשים, לפי הכלל וישן מפני חדש תוציא. אבל גם אז יש להתייחס ברגשי תודה, כבוד ודרך־ארץ־המתחייבים לגבי אלה שהפליאו אותנו בתרגומיהם בעבר והיוו מיגדלור. אין יורקים לבאר ששתו ממנה.

יעקב רותם, תל ־ אביב

„טלרדיו", יש תקווה

לצד המצב הבטחוני־מדיני־כלכלי־ חברתי, עם האירועים בשטחים, האוברדרפט בבנק, העימות החילוני־דתי והפקקים בכבישים — מעורר לשמוע מרי בוקר את תוכניתו המאלפת של משה טימור „טלרדיו". תוכנית זו, בה שואלים המאזינים שאלות ומציגים בעיות מבעיות שונות, ומאזינים אחרים משיבים ופותרים, מלמדת כי עדיין לא פסה מחברתנו העזרה לזולת, הסולידריות וטוב הלב היהודי ויש בה כדי לנסוך בלב תקווה ועידוד רב.

באחת התגובות על הצגת „סינדרום ירושלים" נאמר, למשל: „מה שקורה במדינה הוא פי עשרה גורא מכל סטירה שהמחזאי הכי מוכשר יוכל לכתוב אותה" (תיקי דיין). אולם, מרי בוקר ב־ 9 ברשת א' ניתן להאמין כי אין הדבר בדיוק כך ואולי גם אחרת

סמי ארגון, נתניה

המשכים

שיעור אכזרי

— בשיקול מחודש הכוונה היא קודם־כל לוועידה בינלאומית, או שישקלו גם אפשרויות אחרות, כמו, למשל, ריענון תוכנית האוטונומיה?

„זאת שאלה שאין לי עליה תשובה מוחלטת. מצד אחד הם מבינים, שכרגע אין אלטרנטיבה ריאלית לפתרון קבע באיזור אלא באמצעות ועידה בינלאומית, ואז יש להם בעצם שתי אפשרויות. האחת — לנסות להרחיב את הבסיס המוסכם לוועידה בינלאומית: להרחיב את המכנה המשותף; לבדוק באופן יותר אינטנסיבי עם בריה"מ את עמדתה. זאת אופציה אחת. אופציה שניה היא לבדוק הסדרים, שהם יותר הסדרי־ביניים מאשר הסדרי־קבע. אני חושב, שהם שוקלים את האפשרויות האלה".

— הסדרי־ביניים זה אוטונומיה?

„הסדרי־ביניים זה בהחלט אוטונומיה. השאלה אם יהיה פרטנר באזור לרעיון כזה. אבל אין לי ספק בדבר אחד: מה שהזיז את האמריקנים כרגע הוא מה שקורה בשטחים. הם היו רוצים קודם־כל למצוא פתרון לבעיה בשטחים. ואם אפשר למצוא את הפתרון הזה בהסכמה ערבית להסדרי־ביניים בזה או אחר, הם בהחלט יתנו לזה יד".

עבודה רצינית של ניסוי

— נניח שיש יוזמה אמריקנית. איש לא מתאר לעצמו שהם יטילו אותה בצורה של תכתיב או כפיה. אנו יודעים את חילוקי הדעות כאן, איך מחברים את הקצוות? איך מבשלים צעד אמריקני ליוזמה שתהיה מקובלת גם עלינו בתוכנו וגם על מדינות ערב?

„אני לא בטוח, שמה שצריך לעשות זה מיד להביא יוזמה. אני חושב שמה שצריך לעשות זה קודם־כל בדיקה של המרכיבים המוסכמים באזור ונסיון להרחיב אותם. יש מספיק אלמנטים מוסכמים גם בישראל וגם במדינות ערב, שאפשר לבנות עליהם משהו".

— למשל?

„למשל, המרכיב של הסדרי־ביניים קיים בכל הווריאציות. נכון שקשה מאוד לראות הסדרי־ביניים שלא יהיה קשור בוועידה בינלאומית בעקרון, כלומר בהסכמה עקרונית לוועידה בינלאומית. אבל העקרון של הסדרי־ביניים קיים בהסכמי קמפ דיוויד ובכל תפיסה שהיא.

ראינו גם, שבביקור האחרון כאן של מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ הוא הציע הצעה, כתוצאה מהביקור שלו, שלפחות בארץ היתה מוסכמת. מה שאומר, שביקור אמריקני בישראל הוא לא בהכרח יצירת מחלוקת בישראל, הוא גם יכול להזמין הסכמה ישראלית.

במקרה רנן זה לא היה מוסכם על הצד השני (הכוונה היא להצעת שולץ, שרייגן וגורבצ'וב יזמינו את שמיר, מובארק וחוסיין לפיסגה שכבר התקיימה בוושינגטון, כדי לקיים מושב פתיחה בינלאומי, שאחריו ייפתח מו"מ ישיר. חוסיין דחה זאת — ר.ש.), ולא באופן מפתיע, משום שהצד השני אמר מראש, שלא יסכים לדבר אחר מלבד ועידה בינלאומית. אבל זה לא אומר, שאין מקום לעשות עבודה רצינית מאוד של ניסוי, מעבר לאיזשהו ביקור קצר, חטוף וחולף של מזכיר מדינה".

— אגב, צפוי ביקור כזה בקרוב?

„לא. אני לא חושב".

— מה הסיכוי, שהתסריט לפיסגה בוושינגטון יועתק לפיסגה במוסקווה? כלומר, שגורבצ'וב ורייגן יזמינו את ראשי ישראל, מצרים וירדן לבוא לפורום של פתיחה בינלאומית במוסקווה?

„עד כמה שאני מבין, אין סיכוי לדבר כזה, כפי שלא היה בשעתו. הדבר הזה נבדק. אבל אין זה אומר, שהפיסגה לא יכולה להיות איזושהי צומת דרכים, שלקראתה ייעשה מאמץ מיוחד באזור.

יכול מאוד להיות שהאמריקנים ינסו, אם בדרג שולץ־שוורנאדזה ואם בדרגים

(סוף מעמוד 7)

נמוכים יותר, להגיע לאיזושהי הסכמה או הבנה סובייטית־אמריקנית שתוביל לכך, שבפיסגה יהיה אפשר לקיים דיון (בנושא המזרח התיכון) לאחר שגם באזור תיווצר הסכמה בנושא הזה. אבל זה לא תסריט הכרחי. בהחלט יכול להיות, שיהיה מאמץ אמריקני גם בלי קשר לפיסגה".

לא לאבד מגע אתנו

— איפה בריה"מ בתמונה? הרושם הוא, שבכל שארה"ב פחות מראה עניין, גם בריה"מ פחות מראה עניין. הם אמנם הסכימו למשלחת דיפלומטית ישראלית מקבילה, אבל הם לא נראים נמרצים מדי בתקופה האחרונה.

„אני חושב, שבריה"מ קצת הניחה לעניין, כמו כל הגורמים האחרים, מתוך הנחה שבשנת בחירות באמריקה ובישראל יהיה קשה מאוד להזיז משהו. היום גם היא מבינה שאי־אפשר לסטטוס קוו להשאר כפי שהוא. גם אצלה יש היום התעניינות בנושא. יש לה בעיות משלה בהקשר המזרח־תיכוני, בעיקר מול סוריה וגם מול אש"ף, ואולי זו הסיבה לכך שהיא היתה מסוייגת כל הזמן מפעילות אינטנסיבית מאוד. אבל אם נזכור את המכתב של שוורנאדזה מהשבוע למועצת הבטחון ואת הקריאה המחודשת לוועידה בינלאומית, יש כאן בלי ספק התעניינות מחודשת מצדם בתהליך. לא הייתי אומר שהם ירדו מהעניין, אולי אפילו היפך".

— יש מידע חדש מבריה"מ, בעקבות המגעים הישירים שהתקיימו באחרונה?

„לא הייתי מדבר על דבר קונקרטי, על הצעה חדשה, על פריצת דרך או על דברים שלא ידענו קודם, שמועלים עכשיו. אבל אם היה לנו רושם, שישנה איזו נסיגה בהתעניינות של בריה"מ, זה לא נכון היום".

— איך אתה מפרש את ההסכמה שלהם למשלחת דיפלומטית ישראלית? מה אתה לומד מזה?

„הם היו רוצים לשמור לפחות על קשר בדרג נמוך עם ישראל ולא לאבד אתנו את המגע. הם הבינו, שלא נוכל לאפשר לאורך זמן משלחת קונסולרית סובייטית בארץ, מבלי שתצא משלחת משלנו לבריה"מ, גם אם באופן עקרוני הם מרגישים, שלא מדובר כאן בהדדיות סימטרית. לכן בשלב מסויים, שבו הם החליטו להשאיר את המשלחת שלהם כאן, הם הבינו שהם צריכים לאשר גם לנו משלחת בבריה"מ. אני לא בטוח, שדווקא זה הוא הסימן לאופי המעורבות המדינית שלהם באזור. המכתב של שוורנאדזה נראה לי יותר אינדיקאטיבי לגבי המעורבות הזו".

— כלומר, אם תהיה לנו משלחת במוסקווה, ובראשה יעמוד דיפלומט, עדיין אינך סבור שהם יקיימו את המגעים המדיניים שלהם אתנו באמצעות המשלחת.

„בהחלט לא. אני לא מוציא את זה מכלל אפשרות, אבל בעקרון — הצהרתית בוודאי — הם לא מקיימים בישראל את המגעים המדיניים שלהם באמצעות המשלחת, והצהרתית הם גם לא קיימו שם מגעים מדיניים עם המשלחת שלנו".

— האם אתה יכול לתאר כבר איזו משלחת זו תהיה? מי הדרג שיעמוד בראשה? במה חברים תמנה? לכמה זמן תצא?

„לא, אנחנו עכשיו רק בשלב של היערכות וקבלת־החלטות בנושא זה. עוד לא החלטנו על איוש המשלחת. הדרג יהיה לפחות מנהל מחלקה ולכל היותר ראש אגף או סמנכ"ל. המשלחת תמנה חמישה־שישה אנשים".

— מתי היא תהיה מוכנה לצאת?

„את זה אנחנו עוד לא יודעים, כי עוד לא החלטנו מי יוצא".

— ולמשך זמן היא תצא?

„עוד צריכה להיות הידברות על כך".

(סוף מעמוד 8)

„דרך הניצוץ"

„החומר שמונח בפני מתייחס לתקופה הקודמת בהרבה לתחילת המאורעות בשטחים, ואין קשר בין עיתוי הגשת המכתב לאותם אירועים אלימים בשטחים. חשוב להדגיש, שיכולתי לקום ולשלול את הרשיון מתוקף סמכותי, בלי לבצע את תהליך הבירור הנוכחי. כאשר נקבל את תשובתם, נשקול את הנושא לגופו של עניין, ונפעל בהתאם".

אופציית הבג"ץ סגורה

אופציית הבג"ץ לא קיימת למעשה במקרה הנוכחי, וליתר דיוק, במצב המשפטי השורר כיום בארץ, חופש הביטוי וזכות הוצאת עיתון תלויה במידה רבה ברוחב־לבו של השלטון. את הטענה הזו מחזקים משפטנים שונים שמסתמכים על תקדימים שונים על שלילת רשיונם של עיתונים על־סמך תקנות לשעת חירום המנדטוריות מ־1945. בכמה מאותם מקרים יצא בג"ץ נגד ההחלטה של נציגי השלטון, אבל נאלץ לפסוק לטובתו, תוך הבעת מחאה על תוקפם של חוקי החירום, שהמחוקק לא ביטל מאז הקמת המדינה.

אסף אדיב: „אנחנו נפנה לכל הערכאות המשפטיות שהחוק מתיר לנו. אלא שמתוך ניסיון והכרת המציאות אנו מאמינים, שרק לחץ ציבורי עשוי למנוע את רוע הגזרה.

קריאות העידוד שאנו מקבלים במכתבים ובטלפונים וכן דרך עצומות וערבי הזדהות מהווים עבורנו תמיכה שרק עליה כמעט אנו מסתמכים".

סיוט ברבטואני

פרשת „דרך הניצוץ" עשויה לקבל ממדים גדולים מאלו שקיבלה סגירתם של עיתונים בשטחים ובמגזר הערבי בישראל, אולי בגלל יהדותם של האחראים להוצאה לאור של העיתון.

בהנחה שהצנזורה הצבאית ושירותי הביטחון פועלים אכן כיאות, ושכל כתבה שהיתה אמורה לסכן את ביטחון המדינה נפסלה, וכל אדם פרטי שסיכן את ביטחון המדינה נעצר — מתחזקת בהכרח הטענה, שמדובר כאן בניסיון למנוע, בעזרת דין מנדטורי, הבעת דעה לגיטימית בציבור הישראלי. העובדה שהדבר מתרחש, במקרה על־פי גירסת השלטונות, בתקופת ה„שקט יורים" של מלחמת האלות הנוכחית, מוסיפה ריח מקארתיסטי מסוים לנושא. והרי אנחנו יודעים ששלשום סגרו עיתונים בעזה, אתמול סגרו עיתונים בנצרת והיום את „דרך הניצוץ". אולי מחר נצטרך אנחנו לעמוד על המשמר.

חובות המושבים — ההסכם נחתם

סוף סוף, אחרי סחבת ארוכה מאוד, נחתם הסכם בנושא חובות המושבים — אמר יוחנן (גזיני) דניאל אחד ממזכירי תנועת המושבים. על ההסכם חתומים משרדי החקלאות והאוצר ובנק הסוכנות, מצד אחד, ובנק לאומי, הפועלים והחקלאות, מצד שני.

דניאל מזכיר, כי לפני כשנתיים מינה פרס, ראש הממשלה דאז, את ד"ר שמעון רביד כראש ועדה שתפקידה היה להמליץ על פתרון המצוקה הכלכלית במספר גדול של מושבים וקיבוצים. אז, בסוף 1985, עמד החוב של המושבים על 650 מיליון ש"ח. בחודש ספטמבר 1986 הגיש ד"ר רביד את המלצות ועדתו. חוב המושבים תפח, בגלל האינפלציה והריבית הרצחנית, ל־1.3 מיליארד ש"ח. ההסכם שנחתם ביום שלישי האחרון עוסק בסכום זה בלבד. דניאל מסביר, כי 852 מיליון ש"ח נועדו לפריסת חובות עד 15 שנה בריבית שנתית של 6.7 אחוז ו־424 מיליון ש"ח ימחקו.

הוא מציין, כי בתנועת המושבים מצפים שמינהלת ההסדר, שבראשה עומד אברהם סנפירי, תתרגם את ההסכם מעקרונות לשפת המעשה. לדעתו, רק כאשר המושבים יחתמו על ההסכם, ויתחילו לבצעו הלכה למעשה, אפשר יהיה לעמוד על יתרונותיו וחסכונותיו. לו עצמו יש פחדים, בגלל האפשרויות של תרגומים ופרשנויות שונות לכל מיני סעיפים בהסכם, כגון שבהסכם מדובר על 1.3 מיליארד ש"ח לפי נתוני ספטמבר 1986. בינתיים עברה שנה וחצי בקירוב. יש אינפלציה וקיימת ריבית — מי ישלם את ההפרשים בין ספטמבר 1986 וינואר 1987. ידוע לו, כי מנכ"ל האוצר ויקטור מדינה התחייב שהממשלה תכסה את ההפרש, שלפי האומדן שלו הוא בהיקף של כ־500 מיליון ש"ח. אם האוצר אכן יעמוד בהתחייבות זאת? — שואל דניאל.

ויש לו תהיות נוספות. בין ההמלצות של ועדת רביד הכלולות בהסכם האחרון יש המלצה האומרת כי משחררים מושבים מערבות הדדית לארגוני הקניות. דניאל רוצה לראות מכתב ממוען לאחד המושבים, בו מודיעים לו כי אינו מחוייב יותר בכיסוי חובות של ארגון קניות או מפעל תעשייתי אזורי השקוע בחובות.

לפי ההסכם, כל מושב, וחברי אותו מושב, יהיו קשורים בבנק אחד, שלא רק יפרוס את החובות; מוטלת עליו גם אספקת אשראי לייצור השוטף והעמדת כספים להשקעות יצרניות שיתקבלו על־ידי ועדת שיפוט משותפת לבנק ולמינהלת ההסדר. דניאל קובע, כי ברור שביצוע ההסכם יעלה בעיות נוספות על אלה שציין. עם זאת, הוא מרוצה שסוף סוף נחתם ואפשר להתחיל לחשוב על יציאה מהמבוך.

שלמה לשם, דובר התק"ם, מציין כי בתק"ם קיבלו בסיפוק את החתימה על ההסכם, שהמו"מ עליו נמשך יותר מדי זמן. לתק"ם יש עניין רב בביצוע ממשי של ההסכם, שכן ועדת רביד עסקה בקיבוצים השוכנים ברמת הגולן ובבקעת הירדן. הם מקווים, כי לא יהיה הבדל בין הביצוע במושבים באותם אזורים לבין הקיבוצים. עוד מציין לשם, כי הוחלט על מחיקת שליש מחוב המושבים — האם גם לתק"ם יאשרו מחיקה דומה מהחוב? לדעתו, הבחינה המעשית תהיה בביצוע, או כדבריו „האם הלב והפה של הממשלה והבנקים יהיו שווים בעת הביצוע".

בקיבוץ הארצי מברכים על ההסכם ומתכנים לביצוע בשטח.

בנק המזרחי, שיש לו לקוחות רבים בין המושבים (90 מושבים מאוגדים כאגודת ... הפועל המזרחי), לא חתם על ההסכם ... הבנק, יעקב אליאב, הסביר ... בעובדה ש„הגדולים" לא נועצו בבנק ... והוא לא היה שותף ... לכן לא ראה צורך לקחת נטל על עצמו ... הכתבה.

ממשרד האוצר אמרו כתגובה, כי ... משוכנעים שבבנק המזרחי „יעשו השכל" ויצטרף להסכם.

חיים מרגלית

תקציב המדינה 1988

תקציב בחירות לדתות

מתקציב משרד הדתות עולה ריח הבחירות הקרבות והולכות. התקציב לשירותי דת עלה ביותר מ־30 אחוז מ־19.6 ב־1987 ל־28.4 מיליון ש"ח ב־1988. בסעיף „הלכה, מחקר ולימוד תורני" עמד בשנת 1987 סכום של 71.7 מיליון ש"ח. לשנת 1988 הוקצב בסעיף זה סכום של 107.1 מיליון ש"ח, עלייה של 33 אחוז. סעיף זה מיועד לרבנים וכלי קודש מכל הסוגים, להם יש השפעה על הציבור הדתי.

בסעיף שירותי דת למוסלמים הוקצבו ב־88 לשירותי דת 2.4 מיליון ש"ח לעומת יותר מ־1 מיליון דולר ב־87.

לאברכי המשי בישיבות הוקצב ב־1988 סכום של 99 מיליון ש"ח לעומת 74 מיליון אשתקד, עלייה של 35 אחוז.

הנהלת בתי הדין הרבניים זכתה לסכום של 117 אלף ש"ח לעומת 34 אלף ב־1987. בתי הדין הרבנים יקבלו כסכום של 163 אלף ש"ח לעומת 80 אלף ש"ח ב־1987.

חיים מרגלית

הבנייה עדיין בשפל

ענף הבנייה הצטמצם בעשור האחרון, ומשקלו ירד מ־19 אחוזי תוצר ב־1978 ל־4.6 אחוזים ב־1986, ירידה של 56 אחוזים. תפוקת הענף ירדה מ־5.6 מיליארד ל־... מיליארד דולר. התחלות הבנייה של דירות למגורים קטנו מ־41,600 ל־17,600 דירות. מספר העובדים המועסקים בענף ירד מ־126 אלף ל־107 אלף, ב־15 אחוז בלבד, וזה מעיד על הקטנת הפריון.

משקל העובדים הישראליים בענף הבנייה ירד מ־90 אלף ל־62 אלף, כשר ... המועסקים מהשטחים גדל מ־36 אלף ל־45 אלף. משקל המועסקים מהשטחים הגיע ל־42% מכלל המועסקים.

רמת הפעילות של משרד השיכון תרד גם בשנת התקציב 1988/9, בגלל הקיצוץ בתקציב המשרד, שיעמוד על 307 מיליון ש"ח ועוד 268 מיליון ש"ח והרשאה להתחייב. המשרד יעמיד 840 מיליון ש"ח לרוכשי דירות. תנאי המשכנתאות לא ישונו. בהתיישבות החדשה ייבנו בעיקר מבני־ציבור. ההתיישבות הותיקה תזכה בעיקר לסיוע בהלוואות. מאמץ לשיפור התשתית ייעשה בעיקר ב־35 מושבים שהוגדרו כ„מוחלשים" לגביהם נקבע כי הם סובלים ממצוקה חברתית ופיסית.

נוסף על הקיצוץ בתקציב מציין משרד השיכון מספר גורמים שגרמו לקיפאון בענף הבנייה — עליית הריבית וציפיות לירידת מחירי הדירות, וכן אי־ודאות בקשר לרמת השכר והתעסוקה לאחר הפעלת התוכנית הכלכלית.

עם זאת, סקר שערך משרד השיכון צופה עלייה מתונה בקצב התחלות הבנייה בשנים הקרובות, לאור עלייה צפויה במחירי הדירות.

משרד השיכון סבור, כי על אף העובדה שבשנת 1990 יוחל בבניית 28,000 דירות, נדרשת הקטנה נוספת בכושר הייצור של הענף.

מ.ש.

מבזקים כלכליים

אי ודאות

■ למרות קיומם של תכנונים ממשלתיים במשק לטווח הארוך, מעמיד חוסר מימושם את התעשייה במצב של אי וודאות — דני בן נתן, יו"ר התאחדות התעשיינים בחיפה, לשר הכלכלה גד יעקבי ביום עיון על תכנון לטווח ארוך, לשכת המהנדסים והמו"ל. בן־נתן ציין, כי בסוף שנות ה־70' פעלו בארץ 10 חברות הנדסיות, שהעסיקו 150 מהנדסים וטכנאים, ואילו באמצע שנות ה־80' העסיקו 11 חברות הנדסיות שעסקו בתכנון ופיקוח של פרוייקטים תעשייתיים ועבודות תשתית כ־1,400 איש (גידול של 65%), כתוצאה מהשקעות של מאות מיליוני דולרים באותן שנים, בבתי הזיקוק, בחיפה ובאשדוד ובממגורות דגון, בתרכובות ברום, במפעלי ים המלח, בתחנת הכוח האשקלון וכו'. היום, בתחילת שנת 88, פועלות 7 חברות הנדסה המעסיקות 600 עובדים בלבד — ירידה של כ־60% — המוכיחה שהפעילות בתכנון ירדה בצורה דרסטית. היום מגיע הסכום המצטבר של השקעות בתעשיות התשתית ל־30 מיליון דולר בלבד, (להוציא פעילויות חברת החשמל והרחבת מפעלי הפטרוכימיה).

סיוע לפליטים

■ תקציבה של דנמרק לפליטים שהגיעו אליה היה בשנה החולפת 947 מיליון כתר, או כ־160 מיליון דולר. תקציבה למדינות מתפתחות הגיע לכמיליארד דולר, אחוז מן התוצר הלאומי.

שר החוץ הדני חולל סנסציה בהודיעו כי יתנגד לעליית התמיכה במדינות העולם השלישי. מספר הפליטים שנכנסו לדנמרק ב־1987 הגיע ל־6,000 לעומת 7,494 שנה קודם לכן, בשל החמרת ההגבלות בכניסה למדינה ולקבלת מעמד של פליט. הפליטים הגיעו בעיקר מלבנון, איראן, סרי־לאנקה, פולין ופלשתינים חסרי נתינות.

מחיר הקליטה לפליט בשנתו הראשונה מגיע ל־90 כתר, כ־15 אלף דולר.

שוודיה נדיבה בתרומתה לפליטים הפלשתינים בלבנון וברצועת עזה — ב־1988 יגיע הסכום ששוודיה תורמת לאונר"א ל־75 מיליון כתר שבדי, כ־13 מיליון דולר.

עלי כהן, קופנהגן

סכומים מזעריים למחיקת חובות

תקציב החטיבה להתיישבות מסתכם בכ־61 מיליון ש"ח בתקציב ההוצאה, ו־58.2 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייבויות. החטיבה תשתתף, על־פי החלטות ועדת הכספים של הכנסת, בפעולות לשיפור המצב הפיננסי של היישובים, בתיאום עם משרדי החקלאות והאוצר.

על־פי הצעת התקציב, ייקלטו 150 משפחות חדשות בעיקר בבקעת הירדן וביישובים הקהילתיים בגדה ובגוש קטיף. ברמת הגולן יינטעו כ־350 דונם מטעים, בעיקר ענבי יין ליצוא.

בהצעת התקציב נאמר, כי היישובים החדשים הוקמו באזורים בלתי מוכרים ואוכלסו במתיישבים חסרי ניסיון חקלאי וניהולי, שנאלצו להתמודד עם חקלאים מנוסים יותר בשוק רווי או מוגבל. „הרצון לזרז את התבססות הכלכלית, הקלות בה השיגו המתיישבים מקורות מימון, חוסר הניסיון בניהול והמחיר היקר להון, גרמו להסתבכות חלק מהמשקים ... ומצב זה מחייב את ראשי המוסד ... לשיקול דעת מחודש אשר להקצאת ... בין השיקום הפיננסי הנדרש לבין ... הפיתוח בקצב איטי יותר באזורים ... ולישובים המסוגלים להמשיך ולהתפתח.

תקציב משרד החקלאות, שיגיע ל־... מיליון ש"ח, עומד בצל המשבר ... הקשה הפוקד את המגזר ... וההסדרים הסופיים, בעקבות דו"ח ועדת ... מסוכמים בימים אלה. בתקציב ... מופיעים שני סעיפים בהקשר לקרן ... למחיקת חובות לפי ועדת רביד, ... 9.65 מיליון ש"ח, וסיוע למושבים ... החלטות הוועדה, בסכום של 1.95 מיליון ... סכומים אלה מהווים חלק זעיר מ... החסדר, הכולל פריסת חובות בהיקף ... מיליון ש"ח ומחיקת חובות בהיקף 424 ... ש"ח.

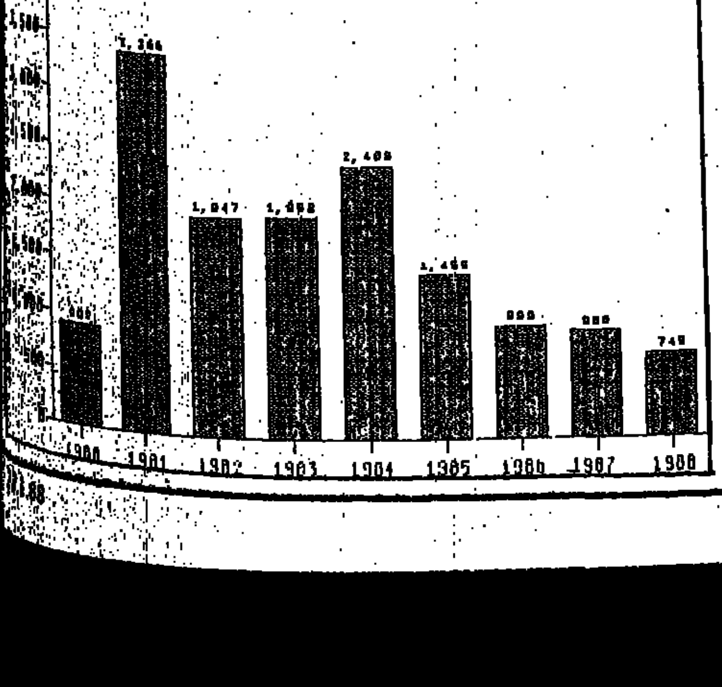

העורך הכלכלי: צבי טימור

חדשות המשק

ירידה של 10% בהשקעות בתעשייה

556 מיליון דולר הושקעו בפועל בתעשייה בשנת 1987, לעומת 619 מיליון דולר בשנת 1986 — מסר עודד שמיר, מנהל מרכז ההשקעות. חלקם של המשקיעים הזרים גם הוא ירד. בשנת 1986 הם השקיעו 40 מיליון דולר ואילו בשנת 1987 רק 19 מיליון דולר, ירידה של 47.5 אחוז.

שמיר ציין, כי בשנת 1987 אישר משרדו 285 השקעות בהיקף של 705 מיליון דולר, לעומת 229 השקעות בהיקף 647 מיליון דולר 1986. לדבריו אם יבוצעו כל ההשקעות, הן יאפשרו תוספת של 8,600 מקומות עבודה נוספים ויביאו להגדלת היצוא.

באזורי הפיתוח ירדו ההשקעות בשנת 1987 ב־27 אחוז 410 מיליון דולר לעומת כ־590 מיליון בשנת 1986, עם־זאת, הוסיף שמיר, ב־1987 אושרו יותר תכניות פיתוח — 277 לעומת 143 תכניות בשנה קודם לכן, היתה ירידה בהשקעות גם בערי הפיתוח — 175 מיליון דולר ב־1987, לעומת 223 מיליון דולר ב־1986. מספר תכניות הפיתוח עלה בשנת 1987 ואם ימומשו, הן יביאו לתוספת של כ־5,300 מקומות עבודה חדשים.

הירידה החזקה ביותר בתכניות השקעה היא, לדבריו, בדרום הארץ — 114 מיליון דולר בשנת 1987 לעומת 220 מיליון דולר ב־1986. הירידה נובעת מאי־ביצוע השקעות שאושרו לקונצרן „כימיקלים לישראל". גם בצפון הארץ יש ירידה בתכניות השקעה — 133 מיליון דולר ב־1987 לעומת 148 מיליון דולר ב־1986. רק במרכז נשאר היקף ההשקעות דומה בשנתיים האחרונות — 44 מיליון דולר.

החלוקה הענפית של ההשקעות מצביעה על ירידה חמורה בתעשיות האלקטרוניקה. 50 מיליון דולר ב־1987, 121 מיליון דולר ב־1986, ו־306 מיליון דולר ב־1985. לעומת הירידה באלקטרוניקה יש, לדברי שמיר, עלייה בהשקעות בענפי מזון וטקסטיל.

בשנת 1987 שילם מרכז ההשקעות מענקים בהיקף של 170 מיליון דולר, כ־80 אחוז מהם למפעלי תעשייה באיזור פיתוח א'.

מתוך 296 בקשות לאישור תכניות שהוגשו למרכז ההשקעות ב־1987, היו 151 להקמת מפעלים חדשים ו־145 להרחבת מפעלים קיימים. ביצוע התכניות יוסיף למשק 11 אלף עובדים חדשים.

חיים מרגלית

גוברת התחרות על פקדונות לזמן קצר

בעוד הכל מדברים על מגמת התמתנות בריבית, יצאו לפתע השבוע שני בנקים, דיסקונט והפועלים, בתוכניות מפתות למפקידים. תוכניות אלה דווקא מדברות על העלאת הריבית הקרדיטורית.

בנק הפועלים הפעיל השבוע תוכנית המבטיחה ריבית של פריים ועוד 5.5 אחוזים לשנה עבור הפקדות של עד 100 אלף שקלים. ומעל לסכום זה ־ פריים ועוד 6.5 אחוזים. דיסקונט אף מוכן לתת עבור כל פיקדון, אפילו 1,000 שקלים, לתקופה של עד 5 חודשים, ריבית של פריים ועוד 5 אחוזים, ועל פקדונות לתקופה של שנה ריבית של פריים ועוד 7.5 אחוזים. זהו שיעור ריבית גבוה למדי. ריבית של פריים ועוד 5.5 אחוזים למשל מהווה כיום שיעור ריבית של 22.54 אחוזים. שיעור יפה לכל הדעות. הבנק הבינלאומי, בתוכנית משלו, נותן ריבית של 21% על הפקדה לשלושה חודשים.

מעריכים, כי הבנקים מוכנים לתת ריבית גבוהה זו מאחר שכעת יש אצלם הרעה במצב הנזילות.

מ.ש.

פגיעה במבוטחים חדשים

מהפך מרחיק־לכת צפוי באפשרויות ההשקעה של חברות ביטוח־חיים בארץ, ומכאן גם שווי הנכס שנקרא ביטוח חיים. האוצר הודיע סופית, כי יפעיל את התוכניות החדשות לביטוח חיים ב־1 במארס הקרוב. לפי זה יוכלו חברות הביטוח לקבל על השקעותיהן באגרות־חוב של הממשלה 4 אחוזים בלבד לשנה, לעומת תשואה מובטחת של 5.2 אחוזים לשנה עד כה. בשיטת חץ — (צמוד למדד) — הורדה גדולה, אם זוכרים שמדובר בריבית מצטברת על פני תקופה של עשרות שנים.

לחילופין מציע האוצר כי החברות יוכלו (או יאנסו על ידו) להשקיע את כספי הביטוח החיים בבורסה, ואז יהיו הפוליסות מה שנקרא משתתפות ברווחים — כלומר יהיה סיכון וסיכוי לבעלי הפוליסות.

מבחינת המבוטח תהיה כאן ללא ספק הרעה. שכן היציבות והרווחיות המובטחים עד כה יפגעו. אבל מבחינת הבורסה, אם יהיו החברות פעילות בתחום זה עם סכומי ענק יביא הדבר להתעוררות השוק כולו.

משה שלו

צרכנות כמכשיר חיסכון

תאוות הצרכנות של הישראלי, הרוצה לבלות היטב ומהר, הביאה גם את הבנקים להיערך בהתאם לכך, והם מציעים עתה תוכניות חיסכון קצרות מועד שפיתויין בצידן.

הפועלים ודיסקונט יצאו עם תכניות שעיקרן — חסוך מיספר חודשים וקבל ריבית גבוהה יחסית. מדובר בריבית של כ־17 אחוז לשנה, אם היא קבועה, או כ־19 אחוזים לשנה אם אתה מוכן למה שנקרא ריבית ניידת (שהיא בדרך כלל „פריים" פלוס 2 אחוזים). הסוכריה היא, כמובן, שאת הכסף תוכל לנצל לנסיעה לחו"ל או בארץ ועוד לקבל הלוואה מן הבנקים בסכום החיסכון אליו הגעת.

אלא שמסתבר כי הלוואה זו היא יקרה למדי. שיעורי הריבית השנתית עליה הם בין 27 ל־35 אחוזים. כך היא תאכל את הישגי תקופת החיסכון. מה יעשו איפוא החכמים? הם לא יטלו את האשראי, ויסתפקו בתוכנית החיסכון הנוחה.

אגב, בנק לאומי, וכן הבינלאומי, המזרחי ובנק איגוד, לא יצאו עם תוכניות כאלה. הם פשוט מציעים תוכניות חיסכון קצרות־טווח בתנאים דומים, ללא כל מבצעים.

מ.ש.

ח"כים טובים לעסקים

חה"כ אליהו שפייזר (מערך) ידוע כמי שתוקף את „הכסף השחור" ומסדרי שוק ההון ופעיל בתחומי חקיקה כלכלית. הוא בוודאי לא יזיק לחברת „כלל מחשבים וטכנולוגיה", בה נבחר להיות חבר דירקטוריון. שפייזר, שיצא פעמים רבות נגד תעסוקות צדדיות של חברי כנסת, לא סירב לתפקיד זה שהכנסתו בצידו, למרות שהוא יו"ר ועדת הכנסת לענייני כלכלה.

אגב, עוד חברי כנסת לא מעטים ובניהם מיכה חריש, מיכה רייסר, אריאל וינשטיין, עדי אמוראי, כהנו או מכהנים כחברי דירקטוריונים של חברות שונות.

מ.ש.

מבזקים כלכליים

מבנים לתעשייה

■ חברת „מבני תעשייה" מתכוונת להשקיע 60 מיליון ש"ח בהקמת שורה של מבנים חדשים לתעשיה, מסחר ומלאכה ברחבי הארץ, בשטח כולל של כ־90 אלף מ"ר, שלגביהם נחתמו כבר החברה הסכמי התקשרות להשכרתם. כ־25 מיליון ש"ח מסכום ההשקעה הכולל מתכוונת החברה להשקיע מתמורת הנפקת המניות שהיא מתכננת לבצע בקרוב. בראש רשימת הפרוייקטים שבהקמת חברת „מבני תעשיה" עומד מפעל מתקדם המתבסס, לראשונה בישראל על שילוב רובוטים ואוטומציה מוחלטת בייצור מתכות קשות עבור חברת „ישקר" בתפן. עוד בהקמה: מפעל מתכת בשלומי, מפעל למוצרי מזון בערד, מפעל למוצרי מתכת ופלסטיקה בנצרת, מפעל למוצרי בריאות טבעיים מים המלח במצפה שלם, מפעל לייצור אריחי קרמיקה בירוחם עבור „נגב קרמיקה", מפעל אלקטרוניקה של „מוטורולה" בערד, מפעל טקסטיל בשדרות, מפעל מוצרי פי.וי.סי. במגדל העמק, מפעל למעגלים אלקטרוניים בטבריה, פארק תעשייתי באריאל, מרכזי תעשייה, מלאכה ומסחר באילת, בחצור, ובמטולה ומבנה למפעלים עתירי ידע ליד מרכז למחקר גרעיני בנחל שורק. נוסף על פרוייקטים אלה בודקת „מבני תעשיה" הקמת מבני תעשייה נוספים ברחבי הארץ, בשטח כולל של כ־50 אלף מ"ר.

התקציב הלאומי

פער בין יעדים לאמצעים

התקציב הלאומי, שהוא התחזית הלאומית לשנת 1988, מציג את יעדי המדיניות:

א. המשך תהליך הייצוב. יעד זה יסבול מהקיצוץ המתוכנן בסובסידיות.

ב. המשך תהליך הצמיחה שהחל להסתמן ב־1987. בתחום זה גם האומדנים מצביעים על בלימת התהליך.

ג. המשך הרפורמה בשוק ההון. בהקשר ליעד זה כבר ברור כי האוצר, העומד למחזר 104 אחוז מפדיון החובות, ישאיר פחות כסף לשוק ההון לביצוע הרפורמה.

ד. המשך ההמלצות של ועדות לביצוע רפורמות במיסוי ובשכר — ועדת ששינסקי טרם הגישה המלצות, אך הבורסה כבר הגיבה בתקיפות. אין כל סימן לכך ששר האוצר הנוכחי יאמץ המלצות למיסוי שוק ההון והבורסה. בהעדר מיסוי כזה, לא יהיה לו כסף להוריד את שיעורי המס.

המלצות ועדת זוסמן, על דירוג עובדי השירות הציבורי, נסחבות כבר שלוש שנים. אף אם יוגשו ההמלצות, הם בוודאי יעמדו בסתירה לנסיון האוצר להקפיא את השכר. נאמר עוד, שייעשה מאמץ להעברת פעילות ממשלתית ומפעלים ממלכתיים לידיים פרטיות. מאמץ זה נעשה כבר מספר שנים, אך אינו נושא פירות.

כך, שקיים פער בין היעדים של המדיניות הכלכלית והאמצעים להשגתם.

הדבר הברור היחיד שנאמר במסמך, המשותף לבנק ישראל ולמשרד האוצר, הוא כי „מדיניות שער החליפין תונהג גם בשנת 1988 על־ידי עקרון שמירת היציבות, ושער החליפין יהיה אחד העוגנים שיבטיחו יציבות מחירים". אולם גם לגבי משפט נחרץ זה קיים סייג, הקובע: „זאת, תוך התחשבות בהתפתחות בתחום מאזן התשלומים והשכר".

כלומר, עדיין קיים השוט שמדיניות שער החליפין תשמש כאיום לאירועים בתחום השכר.

חידוש נוסף במסמך הוא הנכונות לגייס כסף בשווקים בינלאומיים בחו"ל בריבית סבירה. אם נכונות זאת תנוצל לצרכי השקעות בהכוונה ממשלתית, ניתן לראות בכך תרומה לצמיחת המשק.

בתחום התקציב קובע המסמך, כי תקציב המדינה מבוסס על „שמירת רמתו הריאלית של תקציב הביטחון". קביעה זו פשוט איננה נכונה. התקציב איפשר גידול של כ־2% בתקציב הביטחון המקומי. נתוני היבוא הבטחוני אינם רלוואנטיים מבחינה תקציבית. יש בתקציב גידול מזערי של השקעות בתשתית, אך לא ידוע כמה מזה יבוצע, ויש קיצוץ בשירותים האזרחיים שבוצעו, שייתקל בבעיות קשות, להן אנו עדים כבר בשירותי הבריאות.

היצוא יזכה כנראה בשנת התקציב הקרובה להגדלת התמיכות הסמויות, כגון הקרן בסך 75 מיליון דולר והגדלת סעיפי התקציב לבטוח סיכוני סחר חוץ וכד'. ניתן לקוות, כי אמצעים אלה יספיקו למניעת אבטלה.

השכר, על־פי התחזיות, יוקפא על רמתו הנוכחית, המבטאת עלייה ממוצעת של 4% לעומת הממוצע ב־87. ההנחה כי ייחתמו הסכמי שכר חדשים ללא תוספות שכר בכלל אין לה על מה להתבסס.

הפיקוח על המחירים בוטל כבר עתה. ניתן רק לקוות, אך אין כל ביטחון, כי ביטול הפיקוח, הרופף ככל שיהיה, לא יביא להתפרצות מחודשת של עליית מחירים.

בתחום מטבע החוץ התקציב הלאומי אינו צופה בעיות מיוחדות, במיוחד כאשר צפויה גם עלייה של 7 אחוזים במחירי היצוא במונחים דולריים. שיפור מחירי היצוא לא ייבלע ע"י התייקרות הצפוייה של הדלק ב־100 מיליון דולר ועליות מחירים אחרות בחו"ל. לכן, בתחום זה צפוייה התייצבות.

הבעיה, כאמור, רק בפער שבין האומדנים והיעדים לבין האמצעים להשגת המדיניות. פערים אלה בולטים והתוצאות יירשמו רק במהלך השנה.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

הירידות התמתנו

שער יחסי זהב אתמול במניות החופשיות — עלו 74 (לעומת 11 שלשום), ירדו 183 (לעומת 340) ו־153 נשארו בלי שינוי (לעומת 85 שלשום). עודף התיצע במניות החופשיות ירד מ־10.5 מיליון ש"ח שלשום ל־3.1 מיליון ש"ח אתמול.

במניות ההסדר עלו 7 שערים, 4 ירדו ו־15 נשארו בלי שינוי.

ערך השוק של אג"ח הצמודות למדד ירד ב־0.08% ושל הצמודות למט"ח ירד ב־0.13%.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות קלות בצמודות למדד ב־100% ונושאות 3% לשנה. בנושאות 4.25% ריבית לשנה היו ירידות קלות. בצמודות ב־80% היו ירידות עד 1%. בסוג „גירה כפולה" בלטה נטייה ליציבות. בנסחרות במט"ח היו תנודות קלות. המחזור עלה ל־125 מ"ש.

מקרנות הנאמנות הוציא הציבור 10 מיליוני ש"ח.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.08 אג', ל־1.7185 ש"ח, בעוד שער הדולר היציג ירד ב־0.1 אג', ל־1.5775 ש"ח. דולר נוסעים — 1.635 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.64 ל־1.65 ש"ח.

בבורסות המזרח הרחוק ומערב אירופה נפתח אתמול המסחר במניות במגמת ירידה מתונה. בטוקיו היה מימוש רווחים, לאחר עליות בארבעת ימי המסחר הקודמים. טוקיו השפיעה על הונג־קונג. בירידות שערים נפתח המסחר בבורסות באוסטרליה.

במטבעות החוץ העיקריים חלו שינויים קטנים ביחס לדולר, שתמורתו שילמו אתמול בפרנקפורט 1.6684 מ"ג, 1.3555 פר"ש, 5.6225 פר"צ או 127.67 ין יפאני.

מחיר הזהב ירד אתמול ל־470.25 דולר לאונקיה בת 31.1 גראם בהונג־קונג ובלונדון. מחיר נמוך כזה לא היה בשנתיים האחרונות. מחירי הנפט משני הסוגים העיקריים נעו בין 15.30 ל־16.47 דולר לחבית.

במסחר הרב־בינלאומי במניות לפני הצהריים ירדו רק 2 שערים (של פלוגת ב' בחצי אחוז ושל ... באחוז אחד). 3 שערים נשארו בלי שינוי ו־20 עלו. המחזור במ.ר.צ. הסתכם ב־910 אלף ש"ח.

במסחר במניות בשערים משתנים עלו 20 שערים, לעומת 2 שירדו ו־3 נשארו בלי שינויים. מדד המניות עלה מ־78.61 ל־79.56 נקודות, ב־0.72%. המחזור בשעתיים התקרב ל־2.5 מיליון ש"ח.

במניות החסכון שפריונן ב־1988 נרשמה רק ירידת שער אחת (של כללי ש"ה 7 ב־0.1%). העליות נעו בין 0.1% (אגוד רג') ל־0.9% (כל"ל ש"ה 11). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 13%.

במניות החסכון שפריונן ב־1989 עלתה אגוד ב־0.1%. הירידות נעו בין 0.2% (פועלים ש') ל־1.4% (כללי). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 9%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים, שנעו בין 0.6% (הספנות 05) ל־3.0% (הספנות 10). פי בי ירדה באחוז אחד.

במניות החופשיות בלטו העליות: מתכת סרום (10.2) ורוגוזין (10.0). לעומתן בלטו הירידות (ב־%): עוז 5 (15.0־), אמישר (11.7־), חירון 1 (11.3־), חילן אופ' (11.2־), אילן ביטוח (10.2־), רגבר 5 (10.1־). 8 שערים ירדו ב־10%.

„אוצר השלטון המקומי" דיווח, שסיים את שנת העסקים 1987 ברווח נקי של כ־1.1 מיליון ש"ח, לעומת כ־430 אלף ש"ח בשנת 1986.

בנק לפתוח התעשייה הודיע כי סגר את שעריו ביום ב', „כתגובה לשביתה פראית של עובדי הבנק". הבנק קיבל הגנה מהפיקוח על הבנקים, לאור העובדה שאינו יכול לנהל את עסקיו באורח תקין.

אלחנן הורוביץ

יועמדו לדין

שני מנהלים בכירים לשעבר של חברת טושיבה עלולים להישפט למאסר, על שמכרו לבריה"מ מכונות מתוחכמות שיאפשרו לסובייטים לבצע שיפוצים במדחפים של צוללות, אשר יעשו את הצוללות שקטות יותר וקשות יותר לגילוי.

העיסקה, שנעשתה בניגוד להוראות החוקים היפאניים לסחר חוץ, הסתכמה ב־17 מיליון דולרים. חלקה בוצע באמצעות חברה נורווגית בשנים 84־1982.

הורידו תפוקה

תפוקת הנפט היומית של חברות אופ"ק ירדה ביותר ממיליון חביות, שהן 6־7 אחוזים מהתפוקה הכוללת. יש חשש, כי הירידה הפתאומית הזאת היא ראשיתו של תהליך הגבלות בתפוקת הנפט שנוקטות כמה מדינות ערביות, בהן עיראק, שעד כה הן היו אלה שהפרו את מיכסות הייצור שקבעה אופ"ק.

מונופול בתקשורת

איל העתונות האוסטרלי השנוי במחלוקת, רופרט מורדוך, עומד לתבוע את ועדת התקשורת הפדראלית של ארה"ב, על החלטתה לאסור עליו להיות הבעלים של עתונים יחד עם תחנות טלוויזיה בניו־יורק ובבוסטון.

ההחלטה מבוססת על חוק של הקונגרס האמריקני מהחודש שעבר. לטענת מורדוך, החוק הזה מנוגד לחוקה, משום שהוא נתפר במיוחד עבורו.

אם לא יצליח מורדוך לשנות את המצב, יהיה עליו למכור בניו־יורק עד ה־6 במארס, את העיתון „ניו־יורק פוסט", או את תחנת הטלוויזיה וו.אן.וו.וו., ובבוסטון, עד ה־30 ביוני, את העיתון „בוסטון הראלד" או את תחנת הטלוויזיה וו.אפ.אקס.

צרכני העתיד

דמי הכיס והמתנות שמקבלים ילדים בני 9 עד 12 בארה"ב מסתכמים ב־4.73 מיליארד דולר לשנה. ילדים אלה גם קובעים, באופן ישיר ועקיף, את הוצאות הוריהם בסכום של 40 מיליארד דולר לשנה. בני נוער בגילים 19־12 מוציאים 78 מיליארד דולר לשנה לצרכים אישיים.

עם הגידול במספר האימהות העובדות גדל והולך חלקם של הילדים בניהול משק הבית: רבע מבני 15־6 מבשלים את ארוחותיהם בעצמם, בדרך כלל בתנורי מיקרוגל, ומחצית מבנות העשרה עורכות את הקניות במכולת. כתוצאה מהתפתחות זאת, יצרני המזון, הבגדים ומכשירי החשמל הביתיים מתאימים את המוצרים שלהם ואת פרסומיהם לטעמם של ילדים.

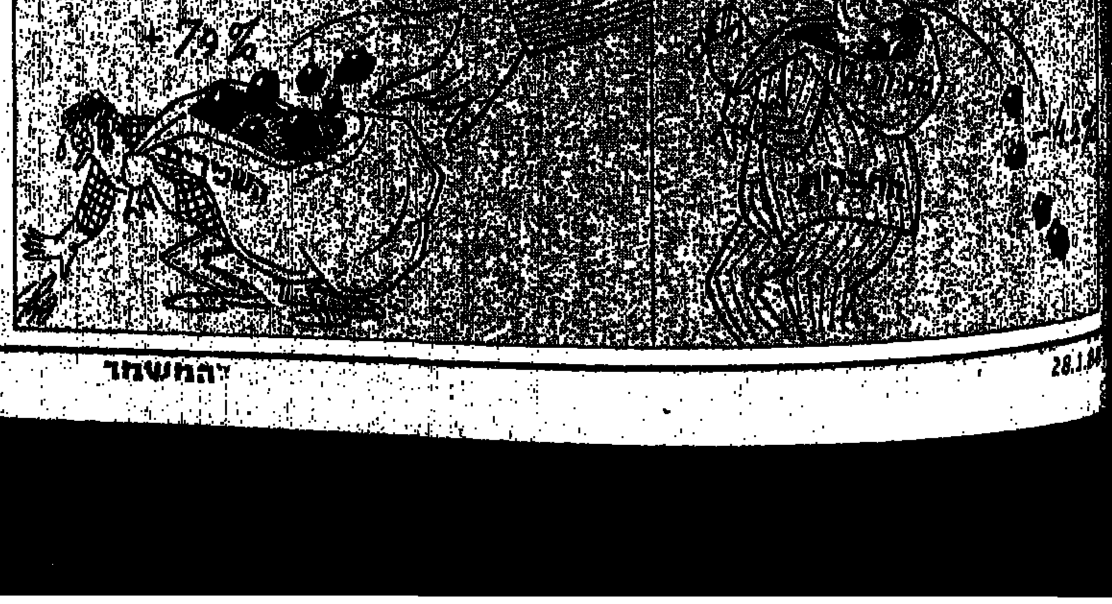

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

אל מחוזות לוין

„נכנע ומנוצח" מאת חנוך לוין, בתיאטרון הקאמרי

„נכנע ומנוצח" – רומסים בחדווה. בתמונה: סרג' אלבז, ווני פריור ונעמי שפירא.

מאת חנה רוזנטל

המשפחה שלי מושפלת, מקונן ברוך (משה איבגי) לבו הכבד מנבא לו שמהיום ואילך אולי לא תתפנה יותר אהובתו הבלתי מושגת, בברה, (ג'טה מונטה) לשים את ישבנה המלכותי על ראשו, קרי מוחו בלשונו — במיפגש גוף ורוח ותמריא אל זה שאהבת נפשה.

כמה אני קורנת עכשיו? צוהלת בברה דנן אל בת-לוויתה. 95% עונה חותק (תחיה דנון) הצל הצמוד אליה, יודעת, במר ליבה, שחמשת אחוזים החסרים כבר לא יעכבו את בואו של מושא האהבה הנערץ מכל איצהו (יהויכין פרידלנדר) חמוש בזקן ובמשקפים - אבזרים הכרחיים לכל ארוס מצוי וגם שאיננו מצוי.

גם במחזהו זה של חנוך לוין „נכנע ומנוצח", המועלה בבימויו בתיאטרון הקאמרי, מתעטפים המושפלים בהשפלה כבעור שני, והרומסים רומסים בחדווה, מתוך כוונה עמוקה. הנאמן בולה (אברהם שושנר), שאין לו קיום משל עצמו, מתגעגע אל החיים דרך אספנותו של ברוך ידידו, מתפסק באר-חוויות משומשות וחותק תנסה למצוץ משמעות והנאה זעירים הנוטפים מבברה - יד שניה.

אל תוך איזה עולם לא מוכר, בין חלום לבין אגדה, זורק לוין את גיבוריו אלה, דמויי גיבוריו משכונות „חפץ" „יעקב ולפינגולד", „נעורי ורדלה" הן לשתק במה שהפכו לאן למושגים צרופים: רשע, אפסות, עליבות, געגועים — בלי להזדקק לסיפור או לעלילה.

עומד ברוך על קצות אצבעותיו על סיר לילה הפוך, בין רגליו קערת רחצה, על ראשו ערימת מגבות, בידו האחת מנורת קנים, על זרועו השניה אנציקלופדיה — בשביל האבסורד, ומבקש ממעמקי תחתיותיו את בברה אהובתו ואת איצהו אהובה, המשתגלים מתחת לכיסוי המיטה — לשתפו בהוויה.

מציץ ברוך — שהתפאורנית רות דר הלבישה אותו בפארק, דמוי גב של חרדון — בחיישנות ובסבלנות אל אהובתו הזוחלת פרומה ופרועת רעמת שערה הגיורי מתחת למעטה, חוזרת אל בת-צילה, מוכנה למעגל חדש — להזכירך שתיאטרון הוא תיאטרון הוא תיאטרון.

לג'טה מונטה, הלא היא בברה, „נכנע ומנוצח" הוא המחזה הרביעי של לוין, שבהצגתו היא משתתפת, לא מקובלת עליה תווית של שחקן לוויני — מה זה? כמו שמשונה בעיניה הקלישאה — „מי מפחד מחנוך לוין?". או שותתו.

סימביוזה

נדמה לי, שבמחזות האלה של לוין כבר היינו יותר מפעם אחת.

„אני מעריכה מאוד את הישארותו של לוין בנושאים המעניינים אותו. זה חלק מסגנונו כאיש תיאטרון. מה שמעניין, מעסיק ומטריד אותו גם מטרה אותו.

המחזה שונה מן האחרים בכך, שאין לו סיפור. המחזה הוא נושא ואריאציות. המשפיל והמושפל מצויירים כאילו מזוויות שונות. אנחנו שמנו דגש על הפיוט במחזה, על הטקסט הכתוב כמעט בחרוזים. הרגשנו פחות את הפואנטות, את המצחיקנות, למרות שישנן דווקא הרבה רפליקות מצחיקות נוסח חנוך לוין.

הרעיון היה להסתכל אל התוך של האדם. להגיד סב-טקסט ולא טקסט. עבדנו קרוב מאוד. הסתכלנו על האישון מתחת לזכוכית מגדלת. הצצנו אל תוך הלוע — לראות את הדבר הפנימי. על העומק הועלה על הבמה לא נשאר דבר למטה. כמו שלוין מגדיר אהבה: הזעה, גירודים, הרטבות, סירחון. גם אלה ישנם באהבה. בהם הוא עוסק."

על מה בנויה מערכת היחסים בין הדמויות?

„האנשים במחזה קשורים זה לזה בשרשרת הדוקה מאוד. לבברה דרוש ברוך, המרעוש המקפץ. בעזרת סיבלו היא מתייפה ונעשית מוכנה לקראת אהבתה הגדולה — איצהו. ישנה תלות גם בחותק. סימביוזה. אדם וצילו. אנשים שהם - הם ואחרים שרוצים להיות צל של מישהו אחר, סובלים ומבלים בהנאה את כל ההשפלות — הכל תלוי בכל".

בברה מתאהבת לאיצהו, אבל כשנכנס ידידו שפליצקה (שמואל לוי) היא חושבת שזה אהובה. הכיצד?

„בברה מאוהבת בבועת סבון. באהבה. איצהו זה משקפיים וזקן. הוא התגלמותו של אידיאל של מישהו אחר. הוא עצמו מאוהב בעצמו ובאהבה, מפחק כל הזמן. איצהו „זה הוא" מגדיר אותו שפליצקה, וזה נכון. בעצם זה גם לא משנה, כי לא מדובר על איש ספציפי. לבברה המאוהבת, אם יש כובע ויש זקן וזה לא ברוך — האיש מתאים לטקסט האהבה. אם שפליצקה היה אומר שהוא איצהו, בברה היתה הולכת אתו.

רות דר (התפאורנית) יצרה כאן שתי דמויות מיוחדות. שפליצקה נראה כמו גברת במינק שהולכת לאופרה ולוקחת איתה את שקית הניילון של השוק. לאיצהו יש מכנסים שנראים כמו חולצה. כאילו לבש חולצה על הרגליים, כל הסלסולים והתחרות. יפהפה ומוזר".

מכשפה בגודל טבעי

מי זאת בברה?

„בהערות שלו כותב לוין, שהוא קודם כל „חצי יפה". זה ספרותי מאוד, אבל איך עושים חצי יפה על הבמה? על חותק הוא אומר שיש בה הכל, אך אין בה כלום, העיקר חסר. תמיד תהיה „על-יד". יש דבר כזה. בלי הסברים.

על בברה חשבתי, שהיא מין מכשפה גדולה שחיה באיזו מערת בוץ, בלוע של הר געש והיא קמה לתחיה אחרי 1000 שנה. ואיתה קמים הפרעושים שעליה. הכל רוטט אצלה ומסביבה. במכשפה כזאת יש יופי ופיתוי, אבל גם איום. קוראים לו במחזה אריה. יצור שלא ניתן להיות אדיש כלפיו. היא יכולה לעורר סלידה, התנגדות, אהבה ותשוקה, ויחד עם זאת היא תלויה בכל מה שמסביבה.

קיבלתי השראה מן התחולה הסיאמית, הזקנה שלי. את החייתיות ואת הנשיות של בברה שהיא סקסית מאוד, נשית, חזקה ורכה, באותו זמן".

איך נראית דמות כל-כך גדולה מן החיים, כל-כך טבעית על הבמה?

„עבדנו הרבה על כושר גופני. אני נועלת נעלים שהעקבים והפלטפורמות בהן כל-כך גבוהות, שהן כמו קביים. זה עינוי. צריך ללמוד ללכת, לרקוד ולרוץ על קביים ולהתאים את הגוף כך, שזה יראה הכי טבעי. שכך הולכים. יש לי חזה מלאכותי, החזיה עשויה אומגם מן החומר הקל ביותר שניתן למצוא, שלא יפריע, אבל בכל זאת מקבל הגוף תנוחה אחרת. אז צריך ליצור תנועה, שהחזה יראה אינטגרלי לגוף. יש עלי פיאת שיער ענקית. שמלה שיש לה שובל של קוברה, זנב שצריך להסתדר איתו. אלה קשיים שצריך להפוך אותם ליתרון. אני מאופרת מאוד בהצגה. פה ענק של כוכבת קולנוע של סרטים לחרשים ולאילמים. עיניים של מפלצת, פנים לבנות, אפילו האוזניים מאופרות. זה מזכיר לי שלורנס אוליבייה — מוקיון בסצינה אחת ב„אותלו", התיישב והפשיל את גלימתו, כדי שיראו בקהל, שהוא מאופר עד קו התחתונים. אם כושי — אז כושי גם מתחת לבגד. זה יפיפה בעיני. האשליה היא המציאות — מקסים. אני אוהבת להשתעשע על הבמה. דברים כאלה מזכירים לי, שהמקצוע שלי הוא מוקיונות וליצנות. אני מרוצה, בשבילי אי-אפשר אחרת."

ולמרות עודף השפע את נראית שם נשית מאוד.

„אני חייבת להיות נשית, אחרת זה היה הופך לסיפור על איש אחד שיש לו בעיה פסיכיאטרית. אין לו בעיות פסיכומטיות לפרעוש הזה שנקרא ברוך — הוא כזה. הוא כמו איצהו. אז מדוע אני רוצה את איצהו ולא אותו? ככה. אילו היה ברוך פסיכופטי-אימפוטנט זה לא היה מעניין. בזה מטפל פסיכיאטר ולא תיאטרון."

קונצרט

ההצגה הזאת קרובה מאוד לתיאטרון תנועה. מעין בכל מראה ללשון?

„אולי זה חלק מהפיוט. מן הדבר שההצגה לא ריאליסטית, זו לא בדיחה קטנה על גבר מכוער שמתאהב באשה שלא מעוניינת וכו'.

בתהליך העבודה חשבנו הרבה על תיאטרון יפאני-מסורתי. הכל מסוגנן מאוד, נקי מאוד ומדוייק מאוד, בלי שיראה מכני-רובוטי, כמו בקונצרט. תלוי בשחקנים אתם אתה עובד. עם תחיה זה פשוט הגיע לדרגה, שאפשר לחוש בלי צורך לדבר, או אפילו להסתכל זו בזו. תוך כדי עבודה נעשינו כמו גוף אחד. זה תענוג. נותן ביטחון. אותו דבר היה עם איצהו, שיש לי מגע גופני אתו. וקרה דבר נהדר, ככל שעבדנו יותר כצוות, כך התבלט כל אחד מן השחקנים כסולן. מן התפקיד הראשי עד תפקיד המשרת — פנינה של ביצוע, שעושה יעקב כהן."

משתתפים נוספים: מוסיקה — דן הנרלסמן, תאורה — בריאן הריס („עלובי החיים"), תפאורה ותלבושות רות דר.

קונצרט ראשון

שפה עדכנית

מאת אביבה שלח

קונצרט מיספר 2 של קבוצת מוסיקה נובה בניצוחו של יצחק תמיר, עם מירה זכאי (אלט), בתוכנית „בעיקר כחול לבן": פרטוש — בלדה לרביעיית פסנתר; בן יוחנן — מוסיקה לשישה כלים; יוחס — ארבעה שירים למילים של דוד פוגל; שנברג — סרנדה אופ. 24. בית יד לבנים, 25.1.88.

מה שמאפיין ביותר את חברי קבוצת מוסיקה נובה היא ההתלהבות, ההשתתפות הפנימית ביצירה המשותפת, גם אם זו חריגה ולא שגורה, ואולי דווקא בשל כך. הבלדה לרביעיית פסנתר, מיצירותיו האחרונות של פרטוש, שכולן ביטוי ישיר ומזוכך של תמצית ווזר והיא חרוזה גם בצליליה וצלליה של ירושלים שאהב, נוגנה ברגישות רבה ובטעם טוב, שהבליט את יופיה.

פחות מעניינת ממנה היתה המוסיקה של בן יוחנן. ההתלהבות אמנם לא פגה, אבל לא היה די כדי לצקת תכנים חדשים ביצירה שכל עיקרה במשחקי צבע וצליל, גם אם אלה בוצעו במיומנות רבה. ארבעת השירים למילים של דוד פוגל בלבוש צלילי של יוהס, היו מרשימים. מוסיקה נוגעת, ומציירת בכלים עזי עוצמה וביטוי ונגינה נפלא של מירה זכאי וצוות הנגנים.

לסיום, הסרנדה של שנברג, בה שולטים סרקאזם, היתול ... אכזר של דפוסים מסורתיים, הלובשים ... מעוותות בשפה עדכנית חדשה. ... גם כזו היה הביצוע ראוי לשבח כמו ... הקפדני והמדוייק.

מחול ראשון

בת-דור במקצב קליל

„נהורה" – יצירתו של נילס כריסטי

מאת גיורא מנור

מזמן לא כתבתי על הופעותיה של להקת בת-דור. זאת, בשל מדיניותה התמוהה של להקה זו לא לקבוע תאריך לבכורה — ועל כן, גם לא לזמן את מבקרי-המחול. האם נוהג זה, שאינו הולם להקה ציבורית המכבדת את עצמה, ישונה בעתיד, עם פרוס תקופה חדשה במוסד, שמנכ"לו הוא מעתה אלי מלכא?

מכל מקום, הוזמנתי למופע הלהקה בירושלים. צפיתי שם בתכנית, הכוללת שלוש עבודות חדשות. היצירה הטובה ביותר בערב היתה, לדעתי, „נהורה", מאת נילס כריסטי האורח מוכר מעבודתו עם הלהקה הקיבוצית. היה שנים רבות איש „תיאטרון המחול הנדרלנדי", ולאחרונה נתמנה מנהל אמנותי של „באלט סקאפינו" ההולנדי.

האורה שבכוונתו באה לידי ביטוי בכל מרכיבי המחול הנאה הזה — החל בתלבושות הלבנות והרקע המואר באורות צבעוניים, שעיצב קסו דקר, ובתאורה של דני ררלר. כריסטי יצר תנועה סוחפת, וניכר בעבודתו, שלמד כמה דברים חשובים מהכוריאוגראף יירי קיליאן, שעימו הרבה לעבוד. אבל, אין כאן חיקוי או שאילת אלמנטים זרים. ניכרת כאן הפנמת „גישתו של קיליאן, שבלי ספק הוא אחד היוצרים החשובים ביותר במאה ה-20, והשפעתו על דור ממשיכיו ... התנופה, הטיפול המיוחד ביחסים ... לפרטנרית שלו, „שיווי-הזכויות" ... של הרקדן — כל אלה, עם המוסיקה ... עיצוב התנועה, מתבטאים ... בכוריאוגראפיה של נילס כריסטי. ... היא מאת פראנסיס פולנק.

כניגוד למחואי, רשאי המוזיקה ... להכניס ולהוציא את המבצעים אל ... הבימה בכל עת שהדבר נראה לו. ... שכריסטי, כרבים מעמיתיו, משתמש ... בתדירות גבוהה מדי. כניסות ויציאות ... הבימה הן אמצעי חוק, המחייב ... בערב כולו בלטה הרקדנית ... במיוחד התבלט רקדן צעיר, ... ומוכשר מאוד, איתן סיבק, שתנועתו ... ללא אימוץ, ושוודאי עוד נשמע עליו ...

דומני רייטר-סופר, יוצר הנוטה ... לנושאים כביכול פילוסופיים-עמוקים ... הפעם „דיברטימנטו" לא יומרני, ... מאת ליאונרד ברנשטיין. אין זו יצירה ... אבל היעדר היומרנות מאפשר ... ליהנות מן המחול שהם מבצעים.

הערב הסתיים בעבודה מאכזבת ... מאוריציו וויינרוט, יוצר יהודי ... אמריקה. אחרי „ליכטנגר" המצוין שלו, ... על-ידי בת-דור בשנה שעברה, ציפיתי ... ליותר. „אריאטה" שלו — שם ... אוורירית — סתמי למדי, וזה, ...

מוסיקה

הזוג המושלם

מאת יצחק שור

ערב לידר עם מיצוקו שיראי (סופראן) והרטמוט הול (פסנתר). שירים מאת מנדלסון, ליסט, שימנובסקי, וולף. אולם רבקה קראון 21.1.88.

הזמרת היפנית מיצוקו שיראי, ובן-זוגה באמנות ובחיים, הרטמוט הול, מופיעים יחד זו השנה השש-עשרה ומגישים ערבי לידרים. כך עשו גם בירושלים בשבוע שעבר. ה„לידר" הוא שיר אמנותי, שבו נודע שוויון ערך ללחן, לטקסט ולליווי. יוצרי הלידרים הגדולים היו שוברט, שומן והוגו וולף. רוב הטקסטים של הלידרים הם גרמניים, אבל נכתבו גם לחנים לשירים מאת שקספיר ובירון, מיכלאנג'לו וסרוונטס.

במרכז הקונצרט שלפנינו עמדו לחני הוגו וולף. שיראי-הול הציגו את ... באורח דרמטי. השירה והנגינה ... הטקסט — משפט אחר משפט. ... נשא אופי רצטטיבי. הכרומטיקה ... המתח ואילו התבניות הרתמיות ... הרקלום הבהיר של מלות השיר.

המנעד הרחב של שיראי איפשר ... לצלילים נמוכים, בקול שנשמע ... תושני. זה היה איזון נאות לקולה ... כפיאנו של הרגיסטרים הגבוהים. ... הרטמוט הול כמו צמחה מתוך ... שיראי ויצרה איכות לירית נדירה. ... המוסיקאלית שיראי-הול הם זוג מושלם.

אירוע

השכונה שלי

מאת יוסי וננו

בשכונת התקווה החליטו לחפש את העתודה הזו או החיים משה הבאים. מה עושים? פסטיבל בשורנות צעירים, כמובן. אשר ראובני, אמרגן, הבטיח בפרס ראשון — תקליט די. גי. עוטרת חזות, זמרת, הבטיחה לכתוב את השיר. אין הבדל מהותי בין פסטיבל שכונת התקווה לבין פסטיבל בשורנות צעירים אחר, מלבד אולי הפרס, הארגון, הכוונות שמאחורי... השכונה או אם לדייק יוצאי השכונה, זוכרים לה חסד נעורים וזה גם לא מזיק לדימוי הציבורי.

סיכום הפסטיבל הביא למסקנה, שזה היה שיעמום אחד גדול, אם כי יש כמה כשרונות מעוררי עניין. למה צריכים זמרים/ות צעירים/ות לשיר שירים (משעממים צריך לומר) של אחרים, בליווי מוסיקלי מינימלי, כמעט ללא הדרכה בימתית. אם מדובר בפסטיבל פנים-שכונתי זה בסדר, אבל אם מדובר בכוונות אחרות, יומרניות יותר, אז קצת מחשבה לא היתה מזיקה. נדמה שהפסטיבל הזה מסמן את מה שקורה לזמרים והבוגרים שיצאו מהתקווה, הכל מחפשים לגיטימציה ובדרך הקצרה, ואם למבוגרים מותר על אחת כמה וכמה לצעירים.

הייחוד של השכונה, אם ישנו דבר כזה ואם בכלל צריך שיהיה, לא בא לידי ביטוי בפסטיבל הזה. הזמרים עצמם, בגילאי 16-26, שרו שירים משל עפרה חזה, חיים משה, נעמי שמר, אילנה אביטל, קורין אלאל והיה גם צדיק בסרום ששר שיר מהמקורות. הרשימו יוסי שאער עם קול חיים משה טיפוסי. נוית אביב עם קול מצויין, הבטחה שצריך לשים לב אליה. יואב דרור, הצדיק בסרום, חייל צעיר שכבר בכיתה ד' הוציא קלטת עם שירים תימניים. דרור, עם הרבה ביטחון, סילסל להנאת הקהל, שהחל לרקוד ריקודי בטן במעברים. אשה מהקהל, שישבה לידי, הבטיחה לי, שמדובר בזוהר ארגוב הבא ומי אני שאתנגד.

גם לרוני סינואני יש קול נעים, שהתבזבז על שיר משעמם של חיים משה. אגב, סינואני זה הוא אחיו הצעיר של מיכאל סינואני, מי שהיה סולן לצידה של עפרה חזה בסרטת שכונת התקווה ראו. סינואני הזה המריאו ביותר רק שחזה טסה עד היום. ככה זהו.

חיו עוד כמה זמרות שניסו לשיר כמו ריטה, לרקוד כמו אילנה אביטל ולהופיע כמו חזה. באמפי גוחל אהבו את כולן, מה שנקרא גאווה שכונתית. אחר-כך הופיעה עוטרה חזה, כששכונה שלצידי העירה: חזה נהייתה משוררת לאחרונה. אגב, לירדנה ארזי לא היה ייצוג, יש למישהו הסבר...? בפרס הקלטת ה-די.ג'י. זכה יואב דרור.

בעריכת צביה בן-שלום

על קללות וחינוך

אין לך דבר יותר משחרר ונעים מתקיע איזו קללה עסיסית בעיתות מצוקה ומשבר. אפשר להכניס בתוך המלה הקטנה הזו את כל עוצמת הנפש, התיסכולים והשבלונות. אחרי שפולטים קללה עסיסית בשפה עברית, ערבית, פולנית או אנגלית, חשים איך משתחררים ממעמסה כבדה. לקלל כך סתם, זו לא חוכמה גדולה. בקללה יש להשקיע רגש, כי לא חשובה המלה, אלא הטון שבו היא נאמרת.

כשהייתי קטנה, אסור היה לקלל. אצל אמא ואבא לא אמרו דברים גסים. כשהיה צורך להסתיר מאיתנו את עובדות החיים, דיברו ביידיש. בין הילדים, פה ושם, כשלא היינו בחברת מבוגרים, היינו משתמשים במילים, שאז נחשבו מגונות, ולרוב לא הבנו את משמעותם. פעם, שלא במתכוון, פלטתי קללה בין כותלי ביתנו. הורי הנדהמים פערו עיניים משתאות והטפות המוסר נמשכו ימים רבים.

היום — הקללות הפכו חלק מן הלקסיקון השוטף של מבוגרים וילדים. בהנאה לא מוסתרת אני אומרת את המלים האסורות, ומרגישה שזהו מרד הנעורים שלי. באובססיית הקללות אני מגנה איברים נסתרים בגוף האדם, מדביקה תארים נבחרים לשנואי נפשי, מחלקת „מחמאות" מפוקפקות לקורבן תורן שעלה על לשוני. ותאמינו לי שאני נהנית מכל רגע.

דבר אחד אינו מובן ומציק לי באופן קבוע. איך קרה שבני הרך והתמים, יפה-הנפש, שכיעור העולם עוד לא דבק בו, איך הוא התחיל לנבל את פיו? לא עזרות הטפות המוסר, שיחות הנפש ותחנונינו. הנ"ל מקלל כמו ימאי שיכור. והקללות השגורות על פיו מסמרות שיער.

אני שואלת את עצמי ולא מבינה, היכן רכש הילד המתוק הזה את „השפה העשירה", ואני מגיעה למסקנה שהחינוך של היום זהו לא מה שהיה פעם. באיזו טכניקה איומה ובלתי מתורבתת שוהה בנו להן יגיע עם לקסיקון כזה?

סיגנה טלמון

ביום ראשון תפוחי-אדמה

כמעט בכל מטבח של עמים תרבותיים תוכלו למצוא תפוחי-אדמה. זה המזון הבסיסי, טוב לעצמו, מצוין כתוספת לכל מאכל אחר. היו תקופות שכל עם ואפילו כל אזור והמאכל המיוחד שלו מתפוחי-אדמה בקליפה, מטוגן, מבושל, מרק, פום-פריט, צ'יפס, כופתאות ובצורות פודינג או טופלה. אין גבול לאפשרויות והרב-גוניות של תפוחי-האדמה. ידוע ריכוז הפחמימות הגבוה קצת מקשה, אך לשומרי משקל. מצד שני, ידוע שתפוח-אדמה ללא תוספת של גלוז ושומן הוא אחד התרופות הטובות לירידה במשקל מן הגוף. ולבנון, מינראלים וויטמינים מאפשרים לתפוח-האדמה להיות אחד מן המרכיבים העיקריים שלנו במזון היום-יומי. מחוץ לכל זה, תפוחי-האדמה נחשבים המוצר הזול ביותר בין כל מוצרי המזון. התפוח „נולד" (לפי האגדות) במאה ה-14 באמריקה הדרומית. עד לשנות 1580 הספיקו תפוחי-האדמה להגיע לספרד איטליה, אנגליה, וגרמניה.

כל מיני סיפורים נרקמו סביב השורש הזה — הגדל מתחת לאדמה — והיו שאסרו את הכנסתם לנורמנדי כי אמרו שהוא מביא למחלת הצרעת. אך התפוח ניצח, ובשנת 1806 הופיע ספר בישול מאת אנטואן פארמנטייה אשר שיבח במיוחד את תפוחי-האדמה.

בחורף כדאי להכין אותם חמים בצורות הרבות שאפשר למצוא בכל ספר בישול ובקיץ, הוא נפלא בצורה קרה בתוך סלטים למיניהם.

המרשמים אשר למצוא בחוברת „מבחר תבשילי תפוחי אדמה" בהוצאת מרכז תנובה-אגף הירקות. נרשם על-ידי טובה ארז.

בצק תפוחי-אדמה בסיסי

המצרכים:

1 ק"ג תפוחי-אדמה מבושלים בקליפתם
2 ביצים
½ ק"ג קמח אוסם תופח מאליו (1½ ח')
קורט מלח

ההכנה:

קולפים את תפוחי-האדמה וטוחנים אותם במטחנת בשר. מוסיפים בהדרגה את הביצים, הקמח והמלח ולשים לבצק אחיד. אם הבצק דביק — יש להוסיף מעט קמח. מבצק זה ניתן להכין מטעמים שונים, כמו לביבות, בסיס למלית ירקות שונים, כופתאות מבושלות במי-מלח או במרק, אצבעות אפויות ועוד.

צ'יפס – נתחי תפוחי-אדמה מטוגנים

המצרכים:

1 ק"ג תפוחי-אדמה מקולפים
שמן לטיגון עמוק

ההכנה:

חותכים את תפוחי-האדמה הקלופים לרצועות בעובי 1 ס"מ ומייבשים היטב במגבת בד, לספיגת עודפי המים. מחממים שמן בסיר גדול ונוזל. כשהשמן חם מאוד, מטגנים בו את רצועות תפוחי-האדמה עד לקבלת צבע זהוב. מוציאים בעזרת כף מחוררת, בוזקים מלח ומגישים.

הערה:

כדי שהצ'יפס לא יספוג כמות גדולה של שמן, יש לטגן אותו בכמויות קטנות, ואז טמפרטורת השמן לא תרד.

תפוחי-אדמה מבושלים ומטוגנים

המצרכים:

3 תפוחי-אדמה מבושלים בקליפתם ופרוסים לפרוסות בעובי 1 ס"מ
2-3 כפות שמן
מלח ופלפל לטעם

ההכנה:

מחממים את השמן במחבת. מוסיפים את פרוסות תפוחי-האדמה, מתבלים אותן ומטגנים עד לצבע זהוב, משני הצדדים.

מאפה תפוחי-אדמה ברוטב בשמל וגבינה מוקרמת

המצרכים: (6 מנות; תבנית חסינת אש 40 X 24 ס"מ)

1½ ק"ג תפוחי-אדמה מבושלים בקליפתם וקלופים
50 גרם מרגרינה
1-2 כפות קמח
1½ כוסות חלב קר
1 כפית חרדל אמיתי
קורט סוכר
½ כפית אגוז מוסקט
מלח ופלפל לבן לטעם
1 כף מיץ לימון
1 כף גדושה שמיר קצוץ
150 גרם גבינת „עמק"
מעט פפריקה מתוקה
מעט מרגרינה קשה
מעט פירורית

ההכנה:

פורסים את תפוחי-האדמה לפרוסות בעובי ½ ס"מ. משמנים תבנית אפייה במעט מרגרינה קשה ופורים מעט פירורית. מסדרים את פרוסות תפוחי-האדמה בשורות ובוזקים עליהן מעט מלח ופלפל לבן. (את הפרוסות מניחים כך, שפרוסה אחת תכסה מעט את הפרוסה שלפניה, כמו קשקשי דגים).

הכנת הרוטב:

ממיסים את המרגרינה בסיר קטן, מוסיפים את הקמח ובוחשים בכף עץ, עד לקבלת גוון זהוב. מסירים מהאש ומוסיפים את החלב, תוך כדי הקצפה במטרפה-יד, עד לקבלת עיסה אחידה ותוך הקפדה שלא ייווצרו גושים. מחזירים לאש ומבשלים על להבה נמוכה, תוך כדי טריפה במטרפת יד, עד לסמיכות הרצויה (כמו שמנת). מסירים מהאש, מוסיפים חרדל, מיץ לימון, קורט סוכר, אגוז מוסקט, פלפל לבן, קורט מלח ומחצית כמות הגבינה הקשה המגוררת. טורפים היטב ומשפרים את הטעם. מחזירים לאש ומביאים שוב לרתיחה ומכבים את האש. יוצקים את הרוטב על פרוסות תפוחי-האדמה בצורה אחידה, מפזרים מלמעלה את ייתרת הגבינה הקשה ובוזקים מעט פפריקה. מכניסים לתנור שחומם מראש ואופים בחום בינוני לצבע זהב. מגישים חם בתוספת „דנונה", יוגורט או סלט מירקות העונה.

ואקום טרי

אריזות הוואקום, ששומרת על טריות מוצרי מזון וטעמם הטבעי, ידועה כבר שנים רבות באירופה וארצות-הברית. האריזה המיוחדת הזאת חשובה במיוחד בארצות כמו ישראל, היכן שהאקלים החם והלח לא מאפשר לשמור מזון לזמן רב, מבלי שיתקלקל ויסכן את בריאות האוכלים אותו.

מפעל „הוד לבן", שהוקם בשנת 1972 על-ידי קבוצת משקיעים פרטיים מארה"ב, הצליח לכבוש את שוקי שווייץ ושוודיה, שתי ארצות הידועות בדרישותיהן הגבוהות לטיב מעולה, אריזה סטרילית גם יחד. צרפת, אנגליה, הולנד, יוון, איטליה וארצות-הברית שייכות לקניינים קבועים של מוצרי כשר של חברת „הוד לבן".

חידוש החשוב ביותר של החברה הוא שימוש באריזה החדשה, אריזת הוואקום שפותחה על-ידי חברת גרייס האיטלקית, המכונה „ואקפרס", מאפשרת יצוא בלי חשש, שתכולות המוצרים ייפגעו ותוכנן (הבשרים), יתקלקל. האריזה החדשה שומרת על המוצר אפילו אם גוזרים חלק ממנה, אך לא פותחים אותה קרוב מידי למוצר. באריזת הוואקום אין איבוד נוזלים של המוצר וזה נשמר חודשים מיספר, כל זמן שהוא סגור.

רוב המוצרים מורכבים מבשר הודו במיוחד, והמוצר העיקרי לייצוא הוא חזה הודו. בזמן האחרון פיתחה החברה תשעה מוצרי בשר חדשים, באריזת הוואקום החדשה. הודו מפולפל, הודו בפפריקה, הודו צרפתי, הקר מעושן, עגל מעושן, מעדן אווז, נקניק קוניאק, נקניק צרפתי ונקניק מיין. השם — אורל-הילה, מעיד על הקו הצרפתי, והטעם המיוחד שבו. האריזות, בנות 150 הגרם כל אחת, יקרות ביותר מ-30% אחוז, מאותו המוצר בקניה לא ארוזה. אך גם ללא אריזת הוואקום נחשבים מוצרי אורל-הילה לגבוהים. נקניק מיין, הזול במשפחת אורל-הילה עולה, 100 גר. 3.60 ש"ח ועגל מעושן, היקר ביותר - עולה, 100 גר. 5.00 ש"ח.

אחרי פתיחת האריזה אסור לשמור את המוצר יותר מאשר כל מוצר בשרי אחר, כלומר 2-3 ימים וכמובן במקרר. את הבשר שומרים בעטיפת נייר פרגמנט ולא בשקיות ניילון.

חיה יוסף

אירועים ומופעים שחבל להחמיץ נעמת-שוק פורים

נעמת לא מוותרת על שוק פורים, וגם השנה מארגנות החברות משהו מיוחד. שוק פורים בדיזנגוף סנטר בתל-אביב. הפתיחה החגיגית תהיה ביום חמישי, 3.3.1988 וביום האחרון של השוק, במוצאי-שבת 5.3.88 תתקיים הגרלה גדולה. בשוק, 40 דוכנים ביניהם גלריה לתמונות, ביתן דרום-אמריקאי, ביתנים לאופנה ועוד אחרים. כל הכנסות השוק הינן קודש למוסדות הילדים של נעמת תל-אביב יפו.

מצעד הפרוטות של איל"ן

„מצעד הפרוטות" תשמ"ח יחיה ה-30 במניין ויתקיים ב-8 בפברואר. 60 הסניפים של איל"ן כבר הכינו את כל חומר ההסברה. התקציב התפעולי של איל"ן לשנת 88 הוא 12 מיליון ש"ח ואילו תקציב הפיתוח הוא 6 מיליון ש"ח. 13.000 נפש מונה איגוד ישראלי לילדים נפגעים. הם זקוקים לטיפול מקיף, חינוכי, שיקומי ופרא-רפואי במוסדות של איל"ן. אל תתנו למתנדבים לצאת מביתכם בלי תרומה.

קומה שלישית לאוהבי אמנות

הצגות ילדים חדשות אפשר לראות בתיאטרון „הקומה השלישית" בר"ח יפת 13 ביפו. „סוד המכשפות" ו„הרוטל המגמגם". פרטים אפשר לקבל טל': 828712 או-821768.

מידע רפואי דרך טלפון

קו טלפון שבועי תורנו, אליו ניתן להתקשר ולקבל המלצות של רופאים **ואינפורמציה** לגבי בעיות שמיעה, הנושאי הרופאים נשיבו אפשר לקבל **יום ב' בין השעות** 19.00-17.00 במספר הטלפון: 03-249197.

תרבות על גגי הנוף

ספריית שער-ציון ובית אריאלה, מציעים ימים של סדנאות, הרצאות, **הצגות ילדים** והצגות למבוגרים. פרטים אפשר לקבל: בספריית שער-ציון, **בית אריאלה**, שדרות שאול המלך 25, תל-אביב טל': 03-210141.

הדגמת ניתוח חדיש בבי"ח „מאיר"

הבעיה של מום מלידה אצל תינוקות שנולדו ללא פי הטבעת היתה נושא השתלמות רופאים בתחום הכירורגיה „האנו-רקטלית" שהתקיימה לאחרונה מטעם המחלקה לכירורגיית ילדים בבית-החולים „מאיר" המסונף לבית-הספר לרפואה של אוניברסיטת תל-אביב.

פרופ' פניה מניו-יורק וד"ר מוטוביץ מבית-חולים „מאיר"

ההשתלמות בהשתתפות רופאים מכל בתי-החולים בארץ התנהלה בהדרכתו של פרופ' אלברטו פניה, המשמש כמנהל המחלקה לכירורגיית ילדים במרכז הרפואי היהודי „לונג-איילנד" בניו-יורק. ממרכז רפואי „ספיר"-בכפר-סבא. נמסר עוד, כי פרופ' פניה ידוע כיום כמומחה בינלאומי בנושא הנ"ל — כמנתח וחוקר. מארחי האירוע ומארגניו, ד"ר אנטונין מוטוביץ, מנהל כירורגית ילדים „מאיר" וד"ר מרכוס קוליבקר, רופא בכיר במחלקה דאגו גם שהניתוחים שבוצעו בימי ההשתלמות ע"י פרופ' פניה יוקרנו בטלוויזיה במעגל סגור בפני הנוכחים — באולם ההרצאות ע"ש ד"ר קוט, בבית-חולים „מאיר".

האירוע הנ"ל, שזכה להיענות ולהתעניינות מירבית של רופאי כירורגית ילדים מרחבי הארץ, נתאפשר, לדברי דוברת מרכז רפואי ספיר, רבקה אחימאיר, תודות לתרומתה של הנדבנית, סטלה רוזן, מפאריס.

הצפייה בניתוח שארך. שלוש שעות והשיחה עם ד"ר מוטוביץ הבהירה לנו כי העבודה המרעית שהמחלקה לכירורגית ילדים בבית-חולים „מאיר" עשתה בנושא הנ"ל, וכן שיטת הניתוח החדישה של פרופ' אלברטו פניה, המורכבת מפתיחת פתח במעי הגס (הסתום מלידה) וחיבורו לפי-הטבעת. שגם לה נפתח פתח כמעט במקום המיועד לכך מן הטבע מאפשרים למנותחים הפעוטים תפקוד נורמלי. עד הניתוח הגואל מתנקזת הפסולת מגופם של בעלי-מום כמו שתואר כאן, מבעד לפתח בבטן, ניתוח אותו יש לבצע מיד עם היוולדו של התינוק.

בתצלום: משמאל — פרופ' אלברטו פניה וד"ר אנטונין מוטוביץ; להחזיר בעלי-מום לתפקוד טבעי.

כתבה וצילמה: נ. חנה

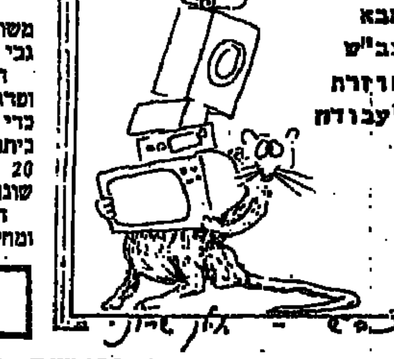

משהו חדש במחשב

„הגמדים מלמדים" — סידרת לומדות מצוירות לילדים ולנוער יצאה לשוק על-ידי חברת „בסט".

שיטת הלימוד, המיושמת בסידרה זו, מהווה חידוש בטכניקה של הקניית ידע ולימוד עצמי באמצעות מחשב. ציורים מרהיבים, קטעי אנימציה ודברי הסבר משולבים בתוך משחקי למידה, ומופיעים על-גבי המסך כסרט מצוייר.

הסידרה הוכנה בייעוץ של מורים ומדריכים, כאשר הדגש מושם על לימוד תוך כדי משחק, המאפשר קליטה והבנה של החומר ביתר קלות ובדרך מהנה. הסידרה כוללת כ-20 לומדות בנושאים שונים ובדרגות קושי שונות, המתאימות לכל גילאי בית-הספר.

הלומדה מתאימה למחשבי י.ב.מ. ותואמיו ומחירה 40 שקל.

צביה בן-שלום בחופש
את המדור עורכת חיה יוסף

ישראל החמיצה נצחון על צרפת במחצית שנייה טובה — 1:1

רוזנטל נגח ליד... „שער הנצחון"

לאחר מחצית ראשונה חלשה ומשעממת התעורר המשחק ★ מלמיליאן בעט לקורה בדקה ה־50 ★ סטופירה כבש שער לצרפת לאחר צירוף מקרים ישראלי אומלל בדקה ה־60 ★ אבי כהן מירושלים השווה בנגיחה כעבור שבע דקות ★ בדקה ה־84 החמיץ רוזנטל נצחון בכורה בעידן־מיחיץ'

ישראל — צרפת 1:1 (0:0)

● השער לצרפת: יאניק סטופירה (60).
● השער לישראל: אבי כהן מבית"ר ירושלים (67).
האיצטדיון הלאומי ברמת־גן. 10,000 צופים. שופט: אלן ג'און (אנגליה); קוונים: יעקב שיינר ועובדיה בן־יצחק.

ישראל		צרפת	
אבי חדד	4	ברונו מרטיני	6
אבי כהן (רם)	6	ויליאם עייש	5
אבי כהן (ריינג'רס)	6	באסיל בולי	5
ניר אלון	6	איוואן להדרו	5
יגאל הלל	5	מנואל אמורוס	6
ניר קלינגר	6	לויאס פרננדז	5
מרדכי איוניר	5	פאבריס פולאן	5
אורי מלמיליאן	6	ג'ראלד פאסי	7
דניאל בראיילובסקי	5	אריק קנטונה	5
שלום תקוה	5	הווז טורה	5
רוני רוזנטל	5	ברונו באלון	5
	59		59
עופר פביאן	6	יאניק סטופירה	6
משה אייזנברג	—	פאסקאל דאספידו	—
		ז'ן מרק פאררי	—

פרשנות
מוטי חביב

המאמן היוגוסלבי של נבחרת ישראל, מילינקו מיחיץ', סיים אמש את המשחק העשירי שלו ללא נצחון, אבל אין ספק שהיה זה הישגו הגדול ביותר מאז נחת בארץ וקיבל את „מנדט" המשימה האולימפית. תיקו 1:1 מול נבחרת צרפתית, בעלת מוניטין ברחבי תבל, ייזכר במכובד מאד.

נכון שנבחרת צרפת לא היתה אמש במיטבה, אבל נכון עוד יותר שנבחרת ישראל היתה צריכה אמש לנצח משתי סיבות עיקריות: אינני שלם עם החלטת השופט האנגלי גאן שלא לאשר שער לאחר שאורי מלמיליאן בעט כדור־עונשין שפגע במשקוף הפנימי ונחת לקרקע, ומנגד כבשה נבחרת צרפת שער שעה שהשוער אבי חדד שכב פצוע.

שתי סיבות שקבעו את התוצאה הסופית, כשאיני נכנס לנושא ההחמצות שהן חלק מהמשחק.

המחצית הראשונה היתה עלובה. עלובה יותר מהמחצית הראשונה של השבוע שעבר מול בלגיה. או לפחות שיחקו הבלגים וכבשו. אמש גם צרפת היתה צל־של־עצמה ושריקות־הבוז של רבבת הצופים כאשר ירדו השחקנים להפסקה הבהירו אולי לאותם שחקנים שהקהל רוצה מחצית טובה הרבה יותר.

בחינה אמיתית

ואמנם כך היה. המחצית השנייה נפתחה בכדור־עונשין שירה אורי מלמיליאן למשקוף שער צרפת, ומשם לקרקע, והמשחק קיבל צורה שונה לגמרי. גם צרפת התלה לשוב לעצמה, והקהל כבר קיבל מנת־כדורגל סבירה בהחלט.

אבל גם אם ההישג הוא גדול, וגם אם הנבחרת שלנו לא איכזבה במחצית השנייה, חובה להסתכל על המשחק ועל הנבחרת המשקפת אוקיאנית, שכן אוטוטו יעלו השחקנים על כבש־המטוס בדרך לניו־זילנד ולאוסטרליה, כדי להתעמת במשימה האמיתית: וכאן עולות מחשבות נוגות, אולי מדאיגות.

תקופה קצרה לפני אותם משחקים עדיין אין הרכב מגובש. מההרכב הפותח של המשחק לפני שבוע עם בלגיה חסרו שלושה שחקנים: ירון פרסלר, שישב על הספסל, וראה את מחליפו ניר אלון, מבצע עבודה יעילה; אבינועם עובדיה, שאיכזב, ואת מקומו נוטל חברו לקבוצת שמשון תל־אביב, יגאל הלל, ואלי כהן מהפועל תל־אביב, שאיחר להגיע לאימון אתמול, ובמקומו שיחק שלום תקוה.

זאת ועוד, ניר קלינגר, ששיחק עד כה בעמדת מגן, הוסט לחולייה המקשרת ודניאל בראיילובסקי, ששיחק כוער, הועבר לחוליית הקישור. שינויים אלה מבהירים חד־וחלק שמיחיץ' עדיין לא מצא את ההרכב שיופיע באוקיאניה ואפשר שעוד צפויים לנו שינויים.

זהו היהב ארוס. מסומן, מה גם שסביר להניח שמקומו של משה סיני הוא בין ה־11, וברור מעל לכל ספק שמקומו של אלי אוחנה הוא בהרכב ולא איישם במבלן. כלומר, הכל פתוח והכל אפשרי. אסור שזה יקרה לנבחרת שניצבת תקופה כל־כך קצרה לפני משימה גדולה.

13 שחקנים מעשר קבוצות

גם אתמול שיחקו 13 שחקנים מעשר קבוצות הפרדה. אתמול גם שיחק רק נציג אחד מארבע הראשונות בטבלה (שלום תקוה).

עד כאן המשקפת האוקיאנית, אבל בואו נדלה את הטוב, ואתמול היה מה לדלות. ניר אלון, בהופעת־בכורה במדי הנבחרת הלאומית, הותיר רושם חיובי למדי, וביצע את תפקיד הבלם הקידמי לבטח טוב יותר מירון פרסלר, שבנוי, כנראה, לתפקיד בלם אחורי. ניר קלינגר שבקישור טוב יותר מניר קלינגר המגן (אגב, בקבוצתו מכבי חיפה הוא משחק... בלם). יגאל הלל, גיבור השבת בליגה, לא איכזב בהופעה הראשונה שלו, אבל גם לא הלהיב. לגבי דניאל בראיילובסקי הרי שלפי משחקו אתמול מקומו בחוץ, ולא בקישור, אם־כי במקרה הזה ברור כשרוזנטל ואוחנה ישחקו בחוץ, אסור לוותר עליו כקשר.

סיפוק היה גם ממשחקו של הירושלמי אבי כהן. יש לעשות הפרדה מוחלטת לגביו בין משחק ההגנה למשחק המיתקפה. כהן מסייע רבות לחלוצים, שועט באגפו ומבצע פעולות התקפיות טובות. מנגד, מוניה לעתים את העורף. בעייה זו ניתנת לפתרון כמו בנבחרות רבות בעולם, שעה שהקשר הנסוג, או אחד הבלמים, סותם את הפירצות שנוצרות.

והיו גם אכזבות אישיות. הגדולה שבהן — אבי חדד. השוער השמשוני יצא אתמול כמה פעמים בצורה פזיזה, שגרמה דפיקות־לב מאוצות: בעת כיבוש השער היה חדד פצוע, ולכן אין לבוא אליו בטענות.

מוטי איוניר, שלא עשה כלום בליגה מאז הגיע מהולנד, ממשיך לקבל אשראי לא ברור, ושלום תקוה נראה אתמול כבד, אישי והססן. השליטה שלו בכדור לא באה לידי ביטוי במשחק והוא היה הכדורגלן שבילה יותר מכל שחקן אחר על הדשא. תקוה הוא „חומר למחשבה" בכל הקשור למקום בהרכב הפותח של הנבחרת.

לסיום הפרק הישראלי: שלושה ותיקים — אבי כהן מגלאזגו ריינג'רס בטוח ויציב; הקפטן אורי מלמיליאן הוא בורג חשוב ויעיל במכונה שלנו, כמו גם רוני רוזנטל, שאמש היה אמנם פחות טוב מאשר נגד בלגיה אבל עדיין מסוכן. ההחמצה שלו, סמוך לסיום, היתה החמצה היסטורית, ומן הסתם הזכירה לי את ההחמצה המפורסמת ביותר שלו באוסטרליה, מול הנבחרת המקומית במשחק קדם הגביע־העולמי.

פאסי – תענוג

בין קורות שער צרפת רציתי לראות את ג'ואל באטס מפאריס סאן־ז'רמן, אבל קיבלנו את ברונו מרטיני מאוקסר, שלא איכזב.

היהודי של צרפת, ויליאם עייש, לא הלהיב, ומהעבר השני עשה מנואל אמורוס עבודה טובה יותר.

במרכז השדה היה ז'ראלד פאסי, בהופעתו החמישית בנבחרת, משכמו ומעלה. הוא ניווט את משחק הנבחרת כולה, והריץ את החלוצים לעמדות הבקעה ליד השער הישראלי. פאסי, בן ה־24, הגביה באומנות את כדור השער לראשו של יאניק סטופירה, ואלמלא חולשת חלוצי צרפת היו עושים עוד כמה מכדוריו את הדרך הבלתי־רצויה, מבחינתנו, לרשת.

בסך־הכל הישג לישראל. זה עוד לא ואמר שיש לנו נבחרת גדולה! זה עוד לא אומר שאנו מוכנים למשימה האוקיאנית אבל השורה התחתונה לגבי אתמול תיזכר: תיקו עם נבחרת צרפת החזקה.

שוער נבחרת ישראל, אבי חדד, הודף כדור מרגלי הצרפתי יאניק סטופירה   תצלום: אריה קנ

מזל שהיה לנו אבי כהן

מהלך
אורי שטיינבד

ה„אפטרי" של ה„בלגי" שלנו, רוני רוזנטל, אתמול באיצטדיון ברמת־גן, ייזכר עוד זמן רב אחרי שיוטתיים ביקור־הבזק שלו במשחק נגד נבחרת צרפת. רוני ניצב בדקה ה־84 בעמדה קורצת כדי להעניק נצחון־בכורה לנבחרתנו בעידן־מיחיץ', אך השוער ברונו מרטיני נעל את „שער הנצחון", והדף מצויין לקרן.

המהלך החל במסירה מצויינת של שלום תקוה, שהותיר את דניאל בראיילובסקי באגף ימין. זה הרים ראש, ומייד שיגר כדור מצויין לראשו של רוזנטל. רוני נגח מקרוב ומרטיני הדף את צעקת ה„יש" מהוציע.

החמצה זו היתה המשך לחוסר מזל ישראלי בדקה ה־50. אורי מלמיליאן הוכשל על קו ה־16. אורי ביצע את בעיטת־העונשין והכדור ניתז מהחיבורים, ספק־שער־ספק־לא. אבי כהן מירושלים קפץ לכדור החוזר, אך נגח לחוץ.

המאמן תאורה ביצע את החילוף הראשון בדקה ה־51 כששלח את יאניק סטופירה במקומו של ברונו באלון. ז'ראלד פאסי, המצטיין במגרש, שלח בדקה ה־53 בעיטה מ־16 מטר וחדד קלט. כעבור דקותיים חסם חדד בגופו את פרננדז, שפרץ לרחבת ישראל.

בדקה ה־60 כבש סטופירה את שער היתרון כשניצל הססנות בהגנה הישראלית. חדד שואץ לכדור נפגע בתיקול עם אבי כהן הירושלמי, שמטו באגף שמאל של הרחבה. הכדור הוגבה וסטופירה נגח לשער הריק באין מפריע — 0:1.

הישראלים ניסו להניע את השופט אלן גאן מלאשר את השער, אך ללא הועיל. חדד שנפגע קשה בכתפו פינה את מקומו בין הקורות לעופר פביאן.

הישראלים יצאו למתקפה כדי להשיג שער שוויון.

בדקה ה־67 הוכשל תקוה באגף ימין, סמוך לרחבת האורחים. הצמד הירושלמי שלנו, אורי מלמיליאן ואבי כהן, נכנס שוב לפעולה והפעם זה הצליח. אורי הגביה ואבי כהן, שניצב באגף שמאל, נגח כדור מדוייק שחלף מעל שוער צרפת, מרטיני, וחדר לרשת — 1:1.

חלפה דקה ושוב עבירה על תקוה. אורי הגביה על פי השער, אך אף שחקן שלנו לא ניצל את הזדמנות־הפז להבקיע.

בדקה ה־75 הוכיח דניאל בראיילובסקי את שליטתו בכדור. הוא חלף על פני מגיני צרפת, באגף ימין, שלא בחלו בכל אמצעי לעצרו, אך כדור־הרוחב שלו נתקל ברוני רוזנטל וחמק לחוץ.

חלפו שלוש דקות ומוטי איוניר שילח כדור־עונשין מ־30 מטר מעל שער האורחים.

פאסי ניסה שוב את כוחו (דקות 80 ו־83), אך ידו של השוער עופר פביאן היתה על העליונה.

הטלוויזיה: הכדור של מלמיליאן – שער חוקי!
מאת מוטי חביב

הכדור שבעט אתמול אורי מלמיליאן בדקה ה־50 לעבר שער נבחרת צרפת, פגע במשקוף ונחת לקרקע, היה שער חוקי לגמרי. הכדור עבר במלוא היקפו את הקו - כך הוכיחה הטלוויזיה כששחזרה בחצות קטעים מהמשחק.

אורי בעט בכדור, שלחו למשקוף, ומשם ניתז אל מעבר לקו. השופט האנגלי אלן גאן הורה להמשיך, והקוון הישראלי עובדיה בן־יצחק לא סימן על השער.

כך ברור מעל לכל ספק שהנבחרת שלנו קופחה והחמיצה הזדמנות להשיג נצחון היסטורי על צרפת.

הצרפתים עוד החמיצו בדקה ה־86 כאשר אבי כהן הירושלמי צרר כדור במרכז המגרש, אך תיקן את עצמו, כשחילץ מסדרי לקרן מה נוצלה.

זאת היתה המחצית הטובה שראינו אתמול ברמת־גן. הטובה ביותר שראינו בעידן־מיחיץ'.

החלק הראשון היה חלש מאד. אבי חדד בשער „תפס" כמה כדורים רק את „האוויר" והעמיד את נבחרת ישראל במבוכה. השיא מבחינתו היה כשחדד זהיה בדקה ה־32, כאשר יגאל הלל, בהופעת־בכורה, הציל אותנו כשחילץ כדור מקו השער.

ישראל ניסתה את כוחה על שער צרפת בדקות ה־14 וה־22, איוניר ומלמיליאן בעטו הלש לידי מרטיני. ניר אלון, גם כן בהופעת בכורה בנבחרת, נגח (26) כדור עונשין של מלמיליאן לחוץ, ופרננדס ניסה את חדד בבעיטה מ־20 מטר (דקה 30).

רוני רוזנטל נשמר בנוקשות על־ידי הצרפתים, והוכשל פעמיים תוך דקה (36). מלמיליאן הגביה וניר אלון לא השתלט על הכדור ברחבה.

נצחונות לסלטיקס ולליקרס

לוס־אנג'לס (רויטר). לייקרס ניצחו בליגת האנ.בי.איי. את נאגטס — 100:111, ובוסטון סלטיקס גברה על אטלנטה הוקס — 97:102.

תוצאות נוספות: ניו־יורק ניקס — ג'רסי נטס 101:022; שיקאגו בולס 93:97 דאלאס; סאן־אנטוניו 111:128 יוסטון; לוס־אנג'לס קליפרס 124:... מילווקי; פורטלנד — ... 106:112; סיאטל — ... 100:116.

מיחיץ': אלון פתר לי בעייה בהגנה

מאמן צרפת, מישל: „עם קצת סבלנות תוכלו לנצח באוסטרליה"

דעות
נפתלי כהן

מילינקו מיחיץ', מאמן נבחרת ישראל, עדיין ללא נצחון. אמש, לאחר משחק, הרגיש כמנצח, למרות התיקו עם צרפת. מיחיץ' פיזר חיוכים מאוספים.

במסיבת עתונאים אחרי המשחק אמר מיחיץ': „אחרי שקיבלנו שתי סטירות־לחי נגד נבחרות שוויץ (0:2) ובלגיה (2:3), למרות שהיינו שווי־כוחות עמן, כבר שיחקנו הפעם אחרת. אני מרוצה מיכולת הנבחרת. יש שיפור גדול בכושר הגופני של השחקנים".

כשנשאל אם הוא מרוצה מהתיקו השיב: „לא התוצאה היא הקובעת, אם־כי יכולנו לנצח. אם אשחזר לכם את הכדור של אורי מלמיליאן, שפגע בקורה, ירד ועבר את הקו, ואת ההחטאה של רוני רוזנטל, הרי שיכולנו לנצח. הגישה של השחקנים היתה שונה מאשר בעבר. ראיתי את הבחורים שומרים על איזון לאורך כל שלבי 90 הדקות. ידענו לצאת להתקפות־פתע מתפרצות".

האם מרוצה מיחיץ' מהשחקנים החדשים שהצטרפו לסגל? „קשה עדיין לאמוד את יכולתם במשחק ראשון".

על ניר אלון אמר המאמן: „הוא פתר לי את הבעייה בהגנה שהיתה חוירה במשחק נגד בלגיה".

על השוער אבי חדד הדגיש: „אני עדיין רואה בו את שוער הנבחרת. זה שתפס תולשה הרי שלכל שוער יש יום גרוע".

מאמן צרפת, הנרי מישל, אמר: „ידעתי שזה יהיה משחק קשה, אך נא לא לשכוח כי אני עדיין בשלב הכנה של נבחרתי. הפגרה בצרפת פגעה בנו. בנבחרת ישראל מצאו חן בעיני אורי מלמיליאן ודניאל בראיילובסקי".

מישל „פירגן" לנבחרת ישראל על היכולת שהציגה. „אני עוקב אחרי נבחרת ישראל ואני יודע מה שהיא מסוגלת. עם קצת סבלנות תנצחו באוסטרליה".

השוער הישראלי אבי חדד נאנק מכאבים לאחר שנפגע בכתפו בהתנגשות עם חברו לנבחרת, אבי כהן הירושלמי
תצלום: אריה קנפר

באחריין – צבא צרפת 0:2

נבחרת הכדורגל של באחריין ניצחה במאנאמה במפתיע את נבחרת הצבא הצרפתי 0:2.

הערב ישראל נגד המבורג במשחק שלישי

נבחרת הכדורעף של ישראל תקיים הערב ב־8.30 באולם העירוני בנס־ציונה משחק אימון אחרון נגד נבחרת המבורג ממערב־גרמניה.

בשני המיפגשים הראשונים ניצחו שחקני ישראל — 18:35 ו־21:22.

יצחק שניאור על הפועל ת"א והשובב את הקבוצה:

לי לא יגידו עתונאים את מי להרכיב ולנפות

שהעתונאים לא יחפשו בחדרי־ההלבשה „שטינקרים" תמורת ציונים טובים ★ עשיתי בחוכמה שלא נתתי לסיני ללכת למכבי חיפה ★ הדרבי בשבת חשוב ביותר לשתי הקבוצות ★ שחקני הפועל תל־אביב הם מברזל שממשיכים להתאמן ולשחק אחרי מה שקורה איתם

מאת יצחק ויסהוף

ערב משחקי המחזור ה־20 בליגה הלאומית בכדורגל ניצבת קבוצת הפועל תל־אביב בעמדת זינוק טובה לקראת ה„פיניש" של משחקי הסיבוב השני ולפני הפלייאוף.

הפועל ת"א צמודה למכבי נתניה בצמרת הטבלה עם 38 נקודות לכל אחת. על מאמן הפועל ת"א, יצחק שניאור, אין עובדה זו משפיעה. לדידו הכל עדיין פתוח ועד למשחקי הפלייאוף יכולים לחול שינויים. שניאור סבור כי כיום הפועל ת"א מסוגלת להיות ארון לעצמה מאחר שאין סיבה שלא תמשיך להציג יכולת טובה, כפי שגילתה במחזורים האחרונים, שהביאוה לצמרת הגבוהה.

התקשורת פוגמת

30 שנה מאמן שניאור כדורגל. לדבריו, השנה יותר מאשר בעבר, פגעה העיתונות בכדורגל פגיעה רצינית, פגיעה בתדמית הענף, עובדה שמבריחה קהל מהמגרשים: „כל הרכילויות והחיפוש אחרי הרע והמכוער מבריחים את קהל חובבי הכדורגל. כל הזמן אני לוחם כדי שיציינו גם את החיוב, אך מה שמעניין את כולם זה רק השלילה. לא רק בכדורגל מחפשים את הרע. גם בפוליטיקה ובכל שטחי חיינו. הספורט חייב להיות ספורט. הסיקור הספורטיבי צריך להיות על טהרת הספורט, ולא לחפש שטינקרים בחדרי־ההלבשה שידליפו לעיתונאים מה קורה ומי עשה או אמר משהו".

שניאור מספר כיצד חש על בשרו עיתונאים ש„מצצו את דמו": „שתלו סוכנים בחדרי־ההלבשה, בדמות שחקנים, שהעבירו ידיעות מהחדר תמורת ציונים בעיתון. לאחר שהשחקנים הדליפו יצרו עלי לחצים. הסיתו את הקהל נגדי ואחר־כך ניסו גם להשתלט עלי. היו אומרים לי את מי להרכיב ואת מי לנפות. למזלי אני אגוז קשה לפיצוח, ולא הלך להם איתי, אבל יש מאמנים שנכנעים ואיתם זה הולך קל יותר. זה דבר שקשה לתאר. אפשר רק להיות עצובים מכך".

שניאור כואב את מצב הכדורגל בארץ, וכל מה שקורה סביבו.

שניאור סבור כי שובו של משה סיני להפועל ת"א תרמה לקבוצה תרומה נכבדה. „ידעתי עד כמה משה סיני חיוני להפועל ת"א, ולכן התנגדתי בכל תוקף להצעות מכבי חיפה לרוכשו. כיצד הייתי נראה כיום אם סיני היה משחק במכבי חיפה? היו הורגים אותי אם הייתי נותן לו ללכת. הפועל ת"א שיחקה טוב ונכון לפני שמשה סיני שב אליה אבל סיני הוא שחקן בעל רמה לכל קבוצה מהדרג הגבוה ביותר בכדורגל הישראלי. משה הוכיח את עצמו בכל התחומים. בחור טוב, ספורטאי, מנהיג, הוגן והגון וכיף להתאמן איתו. הוא עוזר לכולם. זה לא רק השערים שהוא מבקיע, הוא „מבשל", כובש מבעיטות־קרן, ממצבים נייחים ועוד. הצער של ההנהלה שנתנה לו לנסות את מזלו בחו"ל היה נכון. היו לו חלומות לשחק באירופה ואת זה אי־אפשר למנוע, אך בסופו של דבר הוא הבין כי המקום הטבעי שלו זה בהפועל ת"א."

הדרבי מפחיד

בשבת הקרובה יהיה שניאור מעורב, יחד עם קבוצתו, בדרבי התל־אביבי הגדול, נגד מכבי ת"א: „למכבי ת"א חשוב הדרבי כדי להימנות אולי על גוש 1־8, וחשוב יותר מבחינתם להיחלץ מתחתית הטבלה. לנו המשחק קובע כדי לא לאבד את המצב הנוח בצמרת. אנו לא נקל ראש במשחק זה, שהוא מפחיד אותי יותר מאשר הדרבי הראשון בין הקבוצות. אז אנו פתחנו את הליגה בצורה לא מוצלחת במיוחד. מכבי ת"א הכריזה על הליגה לאליפות. באנו למשחק כשאין לנו מה להפסיד בו. הצגנו רוח־לחימה וניצחנו. הפעם מכבי ת"א יכולה להשתמש באותו הנשק ולהפתיע אותנו. נכין את השחקנים מבחינה פסיכולוגית ע"י שיחות. נקווה כי זה יעזור".

שניאור אינו מכחיש שבהפועל ת"א יש בעיות. לא בשטח המקצועי, אך מחשבות השחקנים על משכורות או בונוסים, שלא הגיעו לכיסם, מטרידה גם את המאמן שמודה כי מבחינה ניהולית ייתכן שהיתה פגיעה: „אני מקווה כי הכל יבוא על מקומו בשלום. בסך־הכל הבחנתי כי השחקנים בהפועל ת"א הם מברזל. כל הכבוד להם שממשיכים להתאמן ולשחק. אני רק יכול לקוות כי ההנהלה תדע להתגבר על המצב הכלכלי הקשה, ולא תחמיץ הזדמנות שיש לנו כיום להשיג תואר".

שניאור לא מוכן לעשות ספקולציות על אליפות. סיכומים עושים בסוף עונה ולא באמצע.

שתי הגדולות המשיכו לנצח גם קבוצות צמרת

מטה אשר: משחק מבריק / קרית־אתא: עבודת צוות

כדורעף

מאת יעקב צלאל

ביום שלישי בערב, לפני המשחק עם הפועל מטה אשר, ערך איציק רוזמן את היכרותו עם שחקני כפר־סבא וחשף למאמנם מעקבות התפטרותו של אליהו רבינא. רוזמן, שעקב אחרי הפועל כפר־סבא במהלך כל העונה, „חשף" במירוץ למשרה את לוי מלכין ויובל ראובני.

כפר־סבא הציגה מול מטה אשר את משחקה הטוב העונה. לחימה בלתי־מתפשרת לאורך כל המשחק, הצלות מצויינות במשחק ההגנה, משחק התקפה טוב יחסית בשילוב תרגילים פשוטים וסידרת חסימות טובות איפשרו לכפר־סבא להיצמד למטה אשר במערכות הראשונה והשלישית.

אולם ברגעים אלה באה ה„ראבליסטית" לעזרתה. מטה אשר גילתה רק בדקות ספורות משלוש המערכות את עליונותה. באותן דקות היו לשחקניה „סרבים" מצויינים, חסימה איתנה וכמה תרגילים אלגנטים שהותירו את חסימת כפר־סבא על הפארקט.

מצרך נדיר

במערכה הראשונה (12:15) היו מכות־הפתיחה של מטה אשר חלשות וקבלות הסרבים לא מדוייקות. גם החסימה לא הסתדרה עם התקפת היריב. רז בורר בכפר־סבא היה בכושר מצויין בהתקפה ובהגנה, ואמיר אקרמן בלט בחסימה. גיל פישל שמר על „שקט תעשייתי" ובכך תרם תרומה חשובה להצלחה הקבוצתית. ליאו קנטור פישט את משחק ההתקפה ותרם בכך תרומה חשובה ליציבות הקבוצה.

בצד השני בלט אמיר סנפיר, שלאורך כל המשחק היה המנהיג הבטוח ביותר של האלופה. אורן שר, עדיין תחת השפעת כאבי־הגב ווירוס שתקף אותו, אינו בכושר מלא. יוחאי בורנשטיין עושה עבודה טובה כשדורון שרמי הפעיל אותו מהאמצע, אולם אינו מספיק יעיל בחסימה, למרות שהוא תופס עמדת אמצע. אורי חבר מבצע את מבצעיו באלגנטיות אופיינית. אין לי ספק שהיותו גם מאמן פוגעת קשות ביכולתו כשחקן, על־אף שניהול המשחק הופקר הפעם בלעדית בידיו של אלכס רובינשטיין.

שרמי, כיום המגיש הוותיק בליגה, יודע להפעיל היטב את האמצע, אולם רק עד שמתקרבים לסוף המערכה. ברגעים אלה הוא מפעיל הרבה יותר את הקצוות בהגשות פשוטות יחסית, ובכך מקל על מלאכת יריביו. האיום שלו על הרשת, יחסית למגישי צמרת אחרים בלאומית, אפסי. הנחתות קו אחורי של מטה אשר היו מצרך נדיר בכפר־סבא.

שבע נקודות מערכה הצליחו שחקני כפר־סבא להציל עד שמטה אשר זכתה בנקודה האחרונה במערכה הראשונה. הסיבה לחוסר תכליתיות בחסימה ובשני מקרים אף בהתקפה עם כדור עובר.

המערכה השנייה נפתחה בסערה. סידרת „סרבים" מצויינים וחסימות טובות העניקו למטה אשר יתרון מיידי שצמח ל־4:13. רק טעויות טיפשיות איפשרו לכפר־סבא לצמצם.

בשלישית נתפסה מטה אשר בתרדמה. כפר־סבא עלתה ל־5:9 יתרון שאבד לה תוך זמן קצר. המארחים לא ויתרו ועלו ל־10:12 ו־12:13. ייצוב שורות קצר במטה אשר, חסימה על בורר וקבלת „סרב" גרועה של כפר־סבא סיימו את „מאבק הגבורה" שלהם באלופה.

המטרה — המעפיל

„המטרה שלנו היא המעפיל, שככל הנראה תהיה יריבתנו במשחקי ההכרעה" — אמר רוזמן לאחר המשחק מול מטה אשר. „שחקניו עלו ללא תקווה לנצח, ולכן שמרו על שקט נפשי שהוא המפתח להצלחה, ושחסר להם במהלך כל העונה. אם יהיו מסוגלים לשמור על אותו שקט גם במשחקים החשובים באמת, הרי שיש להם סיכוי להיות יריב להעפיל בחצי־הגמר". רוזמן, אגב, גם מקווה להפתיע את מטה אשר בעוד עשרה ימים בחצי־גמר גביע־המדינה!

לאחר שחזיתי בשתי המובילות ניתן לומר שהפועל קרית־אתא עדיפה מבחינה קבוצתית, ומטה אשר מגלה משחק מבריק יותר.

שמלוק מחליף כובעים: מכדורסל לכדורגל

תיקו בדרבי התל־אביבי / באר־שבע וחולון ינצחו

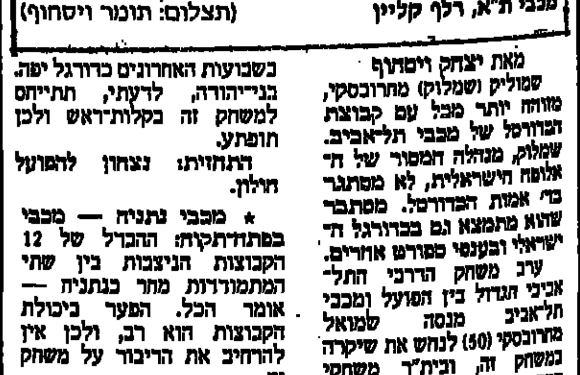

שמואל מחרובסקי (משמאל) בחברת מאמן הכדורסל של מכבי ת"א, רלף קליין   (תצלום: תומר ויסחוף)

מאת יצחק ויסהוף

שמוליק (שמלוק) מחרובסקי, מזוהה יותר מכל אחד עם קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב. שמלוק, מנהלה המסור של האלופה הישראלית, לא מסתגר בדל"ת אמות הכדורסל. מסתבר שהוא מתמצא גם בכדורגל הישראלי ובענפי ספורט אחרים.

ערב משחק הדרבי התל־אביבי הגדול בין הפועל ומכבי תל־אביב מנסה שמואל מחרובסקי (50) לנחש את שיקרה במשחק זה, וביתר משחקי המחזור ה־21 בליגה הלאומית בכדורגל.

★ שמשון ת"א — מכבי חיפה. שמשון בביתה טובה יותר ממכבי חיפה. בכלל, לגבי שמשון צריך לדעת שכאשר תופסת יום היא מסוגלת לנצח כל קבוצה. כמו־כן אני אוהד שלהם.
התחזית: נצחון לשמשון ת"א.

★ הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים: הגיע הזמן שבאר־שבע תנצח. למרות שיש לי סימפטיה לבית"ר ירושלים אני מעריך כי 3 הנקודות ישארו בבירת הנגב.
התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

★ הפועל פתח־תקוה — הפועל לוד: אני צופה הפתעה. לוד תגיע לפ"ת ותצליח לשוב לביתה עם משהו מהנקודות.
התחזית: תיקו.

★ בני־יהודה ת"א — הפועל חולון: חולון מציגה בשבועות האחרונים כדורגל יפה. בני־יהודה, לדעתי, תתייחס למשחק זה בקלות־ראש ולכן תופתע.
התחזית: נצחון להפועל חולון.

★ מכבי נתניה — מכבי פתח־תקוה: ההבדל של 12 הנקודות הניצבות בין שתי המתמודדות מהר כנתניה — אומר הכל. הפער ביכולת הקבוצות הוא רב, ולכן אין להרחיב את הדיבור על משחק זה.
התחזית: נצחון למכבי נתניה.

★ הפועל כפר־סבא — בית"ר תל־אביב: הפועל כפר־סבא היא קבוצה העומדת נכון במגרש. קבוצה זו מנוהלת היטב ושחקניה הם בעלי בטחון רב. בית"ר ת"א, אחרי ההפסד בדרבי להפועל ת"א בשבוע שעבר, והצהבת של חלק משחקניה, לא תלקק דבש.
התחזית: נצחון להפועל כפר־סבא.

★ הפועל תל־אביב — מכבי תל־אביב: הייתי אומר כי הפער בין הקבוצות הוא כמו בין מכבי נתניה ומכבי פ"ת, אך אני רוצה להיות בסדר עם כולם, ולכן אומר כי המשחק יסתיים בתיקו. זו לפחות התוצאה שאני הייתי רוצה לראות. כיום הפועל ת"א קבוצה טובה יותר ממכבי ת"א, אך המשחק לא יוכרע.
התחזית: תיקו.

פיקנטריה | ישראל פז

דורון ג'מצ'י ממכבי ת"א מול היוגוסלבי דז'ורדז'ביץ' במשחק תהפסד בסוף השבוע בבית־הגמר בגביע־אירופה לפרטיזן בלגראד (85:77)   תצלום: איי.פי.

סיכום־ביניים בגביע־אירופה לאלופות:

רעננות יוגוסלבית־יוונית / שחיקה איטלקית־ישראלית

בשבוע שעבר קראתי משפט מפי מוקי ברקוביץ שמצא חן בעיני: „הכדורסל היוגוסלבי הוא הטוב באירופה; כדורסל כלבבי". גם כלבבי. זהו כדורסל בריא. שחקנים תוצרת־בית המבליטים לא מעט את המלאכותיות שיש בקבוצות המערב־אירופיות והישראליות, התלויות בכדורסלני־תיגבור אמריקנים.

ההבדל הגדול בין הכדורסל היוגוסלבי לזה של קבוצות הצמרת המערב־אירופיות הוא בכך שיוגוסלביה מהווה חממת־ענק לכשרונות צעירים, אותם מטפחים בצורה שיטתית ומדעית. זו עבודה קשה, עם הרבה סבלנות, בעוד שבמערב־אירופה ובמרכזה מעדיפים ללכת בדרך קלה יותר. כדאי גם לא לשכוח שביוגוסלביה יש עקרונות וגם מציאות. יוגוסלביה, גם אם היתה רוצה לחזק עצמה באמריקנים, אין באפשרותה לעשות זאת מכמה סיבות, ביניהן אידיאולוגית ובעיקר קופת המדינה זקוקה לדולארים ולא להוצאתם. היפוכו של דבר, כדורסלנים יוגוסלבים מקבלים רשות לשחק בחו"ל.

סיפור־הצלחה

אבל גם ללא אמריקנים הצלחת הקבוצות היוגוסלביות העונה בגביעי־אירופה רבה. פרטיזן בלגראד מובילה בבית־הגמר בגביע־האלופות, בצורה משכנעת: בקוראץ' עלו לחצי־הגמר שתי קבוצות יוגוסלביות: ציבונה זאגרב והכוכב־האדום בלגראד.

על הנבחרת היוגוסלבית אפשר רק לומר שהיא מהטובות בעולם.

פרטיזן בלגראד היא ללא ספק סיפור־הצלחה בסיבוב הראשון בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות. שישה נצחונות משבעה משחקים. מעידה רק במילאנו, נגד טרסר (93:83). לעומת זאת נצחונות־חוץ בברצלונה (84:88) ובקלן (95:101). פרטיזן בלגראד כבר יצרה לעצמה עמדת זינוק לפליי־אוף.

קבוצה נוספת עם סיכוי רב לעלות לפליי־אוף היא אריס סלוניקי. הצלף ניקוס גאליס, ביעילותו הרבה, סחף את הקבוצה היוונית לתנופה אדירה. גאליס הוכיח, כמו שכבר ידענו, שהוא מכונת־סלים שאי־אפשר לעצור אותה. לאריס — חמישה נצחונות ורק שני הפסדים למכבי ת"א, ביד־אליהו (95:91) ולפרטיזן, בבלגראד (101:94). אריס סיימה את הסיבוב הראשון בנצחון נפלא באולמה על טרסר מילאנו, אלופת אירופה (95:120).

לטרסר ולמכבי ת"א יש מאזן זהה: ארבעה נצחונות לעומת שלושה הפסדים. שתי הפיינליסטיות בגביע־אירופה, בלוזאן השנה, חסרות יציבות. לעומת הרעננות של פרטיזן ואריס ניכרו בכמה משחקים של טרסר ומכבי ת"א פגמים. אפשר שזו שחיקה מסויימת לאחר שנים רבות בצמרת האירופית.

לשלוש מתוך ארבע הראשונות צפויים ארבעה משחקי־חוץ בסיבוב השני, שיחל ב־10 בפברואר. למכבי ת"א הדירבות הקשות ביותר בחוץ: ברצלונה, אריס, טרסר ואורתז. פרטיזן תשחק בחוץ נגד דן־בוס, אורתז, אריס ומכבי ת"א, ואריס נגד אורתז, קלן, דן־בוס וטרסר. לעומת זאת צפויים לטרסר מילאנו רק שלושה משחקים בחוץ, שאחד מהם יהיה נגד דן־בוס והשניים האחרים יהיו בבלגראד ובברצלונה.

זהירות מברצלונה

מי מסוגלת לסכן את הרביעייה המובילה — פרטיזן, אריס טרסר ומכבי ת"א? לסאטורן קלן יש אמנם נקודה יותר מאשר לברצלונה אולם דווקא הקבוצה הספרדית מדאיגה אותי. כמו שברצלונה איכזבה בסיבוב הראשון כך מסוגלים סן־אפיפניו וחבריו לזנק קדימה בסיבוב השני ולהתברג בין הארבע.

מכבי ת"א תפתח את הסיבוב השני בברצלונה. יהיה זה משחק חשוב במיוחד, הן למכבי ת"א והן לברצלונה. נצחון מכבי ת"א יקבע, כמעט סופית, שארבע הראשונות כיום הן אכן יתמודדו בחצי־הגמר ובגמר בין ה־5 ל־7 באפריל בעיר הבלגית גנט. לעומת זאת נצחון ברצלונה יסבך את המצב, לפחות מבחינתה של מכבי ת"א. אז עלולות גם לקבוע הפרשי סלים בין כמה קבוצות.

מה שברור שלמען השקט הנפשי חייבת מכבי ת"א בנצחון־חוץ, בנוסף לשלושה נצחונות בבית על דן־בוס, סאטורן קלן ופרטיזן בלגראד. בינתיים נראה המצב לא רע. תקוותי שכך גם יישאר.

וינקרנץ לא יסע ליוגוסלביה
מאת יצחק ויסהוף

משה וינקרנץ, מאמן כדורסלני הפועל ת"א, לא ייצא מחר כמתוכנן ליוגוסלביה כדי לחזות בשבת במשחק ציבונה זאגרב, יריבת קבוצתו בחצי־גמר גביע קוראץ' ב־10 בפברואר ביד־אליהו.

וינקרנץ נמצא כיום בשירות מילואים, עובדה המונעת ממנו ל„רגל" אחרי הקבוצה היוגוסלבית.

● גרג קורנליוס, כדורסלן מכבי ת"א, שהושעה מאימוני קבוצתו לאחר תקרית־מכות עם חברו איציק כהן, יועמד ביום ראשון לדין באגודתו ועד אז לא ישתתף באימונים.

שייט

האחים שנטל חזרו למקום הראשון
מאת יצחק אשל

צמד השייטים ניר ורן שנטל מדורג במקום הראשון באליפות העולם לנוער במפרשיות מדגם 420 המתקיימת ליד סידני שבאוסטרליה.

הישראלים חזרו לתפוס את המקום הראשון בתום שמונה שיוטים מתוך העשרה באליפות זו. הצמד הישראלי מקדים ב־6 נקודות צמד צרפתי.

15 מדינות משתתפות באליפות זו.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשימוש חורג ממוסך לרפואת שיניים בקומת כניסה לתקופה של 5 שנים ברחוב ארלוזורוב מס' 90 גוש 6215 חלקה 264.

תיק בנין 7/183־090
בקשה מס' 871024

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל כבקשה זו רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

"זמורה"

מודעה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" ע"י המועצה המקומית מזכרת בתיה בגוש: 3898 חלקה/מגרש 32־37, 173 במזכרת בתיה בקשה ליתן אשור לאי התאמה בין השטחים שבתשריט לבין התוכנית בינוי ערים זמ/44.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה" רח' בית הפועלים 6, רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

צ. כהן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "זמורה"

מרחב תכנון מקומי

רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה
בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 ניתנה בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 6% לתוספת בניה בבנין על חלקה 189 בגוש 3698 רחוב הפועל הצעיר 10 רחובות, כך שטח הדירה בבנין יגיע לסה"כ של 126 מ' במקום 115 מ'. המותרים. למתן הקלה של 5% לתוספת בניה בבנין על חלקה 264 בגוש 3700 רחוב הבריגדה רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 56% במקום 50% המותרים. והקלה של 10% לקווי בנין צדדיים כך שקווי הבנין הצדדיים יגיעו ל־3,60 מ' במקום 4,00 מ' המותרים.
כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ר', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

● רב־סקר שמואל שם־טוב קיבל השבוע את הפיקוד על תחנת אילת במקומו של רב־סקר ירוחם קיים, היוצא לפו"מ וללימודים אקדמיים.

● מזכירי מועצות הפועלים יעשו ככל יכולתם למען חיזוק הדו־קיום היהודי־ערבי בישראל, החליט אתמול חבר המזכירים במועצות הפועלים שהתכנס בפקיעין לציון עשר שנים למועצת פועלי מרכז הגליל.

ועדת משנה לתכנון ולבניה —

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ת.ב. 4732/214

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 241 בגוש 6757 רחוב קרית שמונה מס' 50 חולון הכוללת מתן הקלה ב:
א. אחוזי בניה 6% בכל הקומות;
ב. קווי בנין צדדים 4.70 במקום 5.0.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים 3.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדויות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ז. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
תשריט איחוד חלוקת מס' 267/88

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה. הוגשה על ידי: קופ"ח מאוחדת כתובת שד' יעקב 6 ר"ג, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה רחוב שד' יעקב גוש 6533 חלקה 129, 130 ומהווה הקלה/חריג האמור, והיינו: מבקשים לאחד את החלקות המהוות סטיה מתכנית מתאר 253 א' המאושרת.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון לבניה מרחב הרצליה

מדינת ישראל

חוק התכנון ובניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי

הגליל המרכזי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה. הגליל המרכזי שבשוק עירוני עכו.
מופקד שינוי תכנית מתאר הנקרא תכנית מס' 5876 שינוי לתכנית מתאר מס' 998 — שינוי יעוד למבני ציבור וספורט דיר אל אסד. ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתוכנית: גוש 18816 חלק מחלקה 2.
עיקרי מטרת שינוי התכנית שינוי יעוד השטח מחלק א' למבני ציבור, שטח ספורט וציבורי פתוח.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בנין או כל פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו. רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

עיריית טבריה

משרד מהנדס העיר
טלפונים: 4־3־2־91911, ת.ד. 508

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה טבריה—שבעיריית טבריה, מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 5930, שינוי לתכנית מפורטת מס' 2855 — מרכז תחנת טבריה, ביחד עם תשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 15013 חלקות 3, 6, 7, 39, 41, 42, 46 וחלקות כביש.
עיקרי מטרת שנוי התכנית: הסדרת הבינוי, הסדרת התנועה, החניה, והספקה לבנינים קביעת צפיפות הבניה, גבהי הבנינים והשמושים המותרים.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה.
את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

יגאל ביבי, יו"ר הועדה המקומית

טלוויזיה

08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 קשת וענן האדם עץ השדה (כ). 08.40 ראשית הקריאה כלי סורות חיריק 4. 09.00 ארץ מולדת אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה (כ). 09.20 מרעי הטבע (ו' ט') מדור לדור, רביה והתפתחות. 10.10 אנגלית ה' 10.30 מה פתאום ט"ו בשבט. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת (ו' ה') יום עסל ויום בסל. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מרעי הטבע (על יסורי) הורמונים. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה מתולדות ישראל התפוצה האירית 3. 13.30 מוסיקה מסע אל המוסיקה של יפן. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 כלי סורות. 14.30 קשר משפחתי שידור חוזר מ־25.1.88 (כ). 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 16.00 זהו זה שידור חי. 17.00 ערב חדש מנחה: דן מרגלית. 17.30 הקלברי פין (פרק אחרון). 18.25 הגיע זמן לשון אבשלום קור מגיש לנו "שעוני זהב" בפינת הלשון השבועית שלו. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגזין לאמנות (ערבית). 19.00 מפגש (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 בית דין לילי — פרק ראשון: "מלחמת עולם שלישית" השופט הארי סטון וצוותו נעשים מעורבים ביחסים בין שתי המעצמות... 21.55 סרט תעודה מי רוצה למות...? הסרט מגולל פרשה של הברחת היוראניום דרך בריטניה לארה"ב, השתלשלות החקירה, בתפיסת ראש הרשת והועמדו לדין בלונדון, בשנת 1985. 22.45 מסלוק. 23.30 הגיע זמן לשון — אבשלום קור ייחד את פינתו לט"ו בשבט שיחול בשבוע הבא — "חג לאילנות או בורא העץ". חדשות הלילה.

ערוץ 2
08.30 משפט דמיאניוק שידור ישיר. 18.30 "קימבה" - האריה הלבן". 19.00 האחים פרק שישי: נקודת מפנה. 18.50 בקרוב בערוץ 2. 20.00 תקציר משפט דמיאניוק. 20.30 קלאסית 2: שומן קונצרט לצ'לו. 21.00 תעשיות עתידות מדע הפרק השלישי: התעשיות הבטחוניות. 21.30 פוס 2: "דיבור חריש", "מערון התרבות" וחוליו איגלסיאס.

רדיו

קול המוסיקה
06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה — קמבינר: חמישייה לכלי־נשיפה מס' 2 בפה מינור; פרגולזי: קונצ'רטו בסי מינור לכנור וכלי קשת; מוצרט: קסציון בסי מג'ור; מוצרט: אקסולטטה יובילטה; שוברט: פתיחה בסגנון איטלקי; ביזה: סימפוניה מס' 1 בדו מג'ור. 09.00 קונצרט בוקר — בטהובן: סימפוניה מס' 2; היידן: קונצ'רטו לחצוצרה; מוצרט: דיברטימנטו מס' 11; פרוקופייב: קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר ותזמורת; צ'ייקובסקי: סימפוניית מנפרד. 11.57 פינת השיר — משירי ארז ביטון. 12.00 מן הסרטיה — וילהלם פרידמן באך: סונטה לשני חלילים וקונטינואו (כ. אבירם/א. שהם/א. ברגמן/א. נרימרק); לידרדי: 4 פרקי תפילה (נ. גורן חברי התזמורת הקאמ. של קול־ישראל); באך: סויטה צרפתית מס' 5, בסול מג'ור (א. ארלשטיין); ברהמס: שלישייה בלה מינור לקלרנית צ'לו ופסנתר (ע. אבן/מ. הרן/ע. קרסובסקי). 13.05 בהאזנה נינוחה — י.ס. פאש: סונטה ברה מינור (התז. הקאמ. של דורטמונד מערב גרמניה / הריינהארדט); בוקריני: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לצ'לו ולתז. (ר. דה פרה עם התז. הקאמ. האנגלית / ר. ברנוביה); שוברט: שמיניה בפה מג'ור (אנסמבל אקדמית סנט־מרטין); מוצרט: סימפוניה מס' 28 בדו מג'ור (התז. הפילה. הוינאית/ג'. לוין). 15.00 מפגשים מוסיקליים. 16.00 אתנחתא (שידור חי): עמנואל קרסובסקי — פסנתר; בטהובן: סונטה כעין פנטסיה במי במול מג'ור אופוס 27/1; שנברג: סויטה, אופוס 25; מ. אבידום: 6 מכתבים; שוברט: סונטה בלה מג'ור. 17.30 קשת של צלילים. 18.00 אנתולוגיה בצליל — שיץ ותקופתו בגרמניה. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה — הנדל: שאול. 23.00 דור הזהב — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות הזמרת ירמילה נוקטנה תכנית ראשונה מיצירות: פיביך, סמטנה, דבורז'אק, אופנבאך, מוצרט ויודרי.

רשת א'
07.30 רדיו קל. 08.05 הפוגה מתונה. 08.27 משפט דמיאניוק, שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 15.00 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 16.30 האוניברסיטה הפתוחה — צרפתית למתקדמים מס' 47 (ש"ח). 16.05 ארץ לא נודעת. 17.00 חדשות ותכנית באנגלית. 17.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 18.08 מינחת ערב, משדר יומי להווי דתי ומסורת. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום, עם יובל כץ: עם הפסיכולוגיות ניצה אברבנאל ומיכל רביה.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים ענין. 09.05 ביקור ביה, עם שמואל שי. 10.05 כל צבעי הרשת. 12.10 אלף־אלף בבית, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות. יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, הווי והומור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים, מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 זרקור. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.33 שירים עבריים. 20.05 שורשים, שבועון לעניני פולקלור ועדות. 22.05 הלילה החמישי, עם אליעזר שטורם. 00.15 להאחז בחלום, שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — מלכותו של הורדוס — עלייתו של הורדוס. 06.30 פוקחים עין. 07.05 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו. 13.05 דו רה יומי. 13.55 40 לאחור, סיפור היום בתש"ח, עם דודו דיין. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק בן־נר. 16.05 שירים לחג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהרים. 16.54 באומן מילולי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 יעד משודר, מגאזין גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון (ש"ח). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. פרופ' אבל ארליך מגיש הרצאה בנושא: הרווחים על מלודיה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מלכותו של הורדוס עלייתו של הורדוס. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה, עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות, עם ישראל אלירז־מישורר. 00.05 ציפורי לילה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2
08.30 תיק פלילי 373/86 — מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק, שידור חי. 19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר. 20.00 צו"8, תוכנית יומית לחיילים, עם אברי גלעד. 22.05 הספקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול תג'או הזה, עם דני קרפל.

רשת ג'
06.04 בחורה לאושר, להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר, שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע, אבי אתגר. 10.05 דברים טובים, עם שמירה אימכר. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית, עם יוסי סיאס. 13.05 רק בחרמון, עם מנחם פרי. 15.05 חדש, חריש ומחודש. 16.05 הצגה יומית, עם יקיר אביב. 18.06 קוליבו, שבועון פופ. 20.05 קו ההתחלה, תקליטי שרדים ראשונים. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב
4.10, 7.15, 9.30
אסתר: שחיתות בגדול 5, 7.15, 9.40
אורלי: המאבק לחיים 5, 7.15, 9.30
בן־יהודה: אבא גנוב 4.10, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: מטורף עלייך 7.00, 9.30
דקל: נאדין, אהבה משוריינת 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: זעקת הנשרים 7.45
הוד: ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: ללא מוצא 4.10, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: שגעון בחלל 5, 7.15, 9.10
פאר: יופיו של החטא 5, 7.10, 9.30
פריס: גדול מהחיים 2.12, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.40
חן 2: הנסיכה מבברלי הילס 5, 7.25, 9.45
חן 3: מחלון חדר המיטות 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: חנות מעבר לפינה 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.10
תל־אביב: השוטר מלוס אנג'לס 5, 7.15, 9.30
תכלת: גן השיש 4.10, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עוכרות 2, 4, 7, 10.00
לב 2: טמפופו 2, 4.10, 7.15, 9.50
לב 3: המשפחה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הדבורים 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן
אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: הנסיכה מבברלי הילס 5, 7.20, 9.40
גן 2: יום במלכודת 5, 7.20, 9.40
גן 3: עכבר הבארים 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: השוטר מלוס אנג'לס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכודת 4.10, 9.15
רון: תל־אביבי ברלין 4.10, 7.00, 9.00
בית אגרון:
רמבו הפיל המעופף 16.30
זאב אמריקאי בלונדון 18.15
מעקב חושני 20.15
עמנואל 22.15
מעקב חושני 24.00
כפיר: עכבר הבארים 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: הקיסר האחרון 4.30, 7, 9.15
מיטשל: שגעון בחלל 7.00, 9.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין 7.00, 9.15
חבירות: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: הצייר 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זעקת הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: זאב בדלת 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: יופיו של החטא 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
עדן: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.30
תיאטרון ירושלים: 4.30, 7, 9.30
מאנון + ז'אן דה פלורט 18.45, 21.45

חיפה
אורות: ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15
חן: יום במלכודת 4.30, 7.00, 9.30
עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שגעון בחלל 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.15
רון: אבא גנוב 4, 6.30, 9.00
אורלי: בוקר טוב בבילונית 6.45, 9.15
קרן אור המחודש:
יופיו של החטא 7.00, 9.15
מאר: מעקב חושני 5.00, 7.10, 9.30

נתניה
שרון: ללא מוצא 5, 7, 9.15

חולון
סביון: השוטר מלוס אנג'לס 5, 7.15, 9.30
מגדלי: מעקב צמוד 6.00, 9.00
ארמון: אבא גנוב 5, 7.10, 9.30

בת־ים
עצמאות: מחלון חדר המיטות 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: אבא גנוב 5.00, 7.15, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: אבא גנוב 5, 7.15, 9.30
היכל 2: ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: ריקוד מושחת 7.15, 9.15

עפולה
מופתורון: המשפחה

ראשון־לציון
רון 1: אבא גנוב 7.30
רון 2: ריקוד מושחת 7.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
היום יום ה', 28.1
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 28.1 בשעה 20.30
פולה

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב 2, חולון.
חולון
אהרון — הזמיר 52.
ירושלים
קרית משה — קרית משה 1.
נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9.
פתח־תקוה
מיני פארם — שפרינצק 20.
רמת־גן
רמת־גן — ביאליק 51
תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
סולר — כול 44.
חיפה
שפרינצק — דרך צרפת 57.
רעננה–כ"ס
מגריאל — דרך מגריאל 54, הוד השרון.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, ביקור חולים - פנימית, א.א.ג. שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדיה.
מוקד קופ"ח כללית
המוקד יוסמר מידע טלפוני בימים א'–ה' בי 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי - 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתד' לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנביא 26, קומה ג', טל': 523666. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות מוקד טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשכיה) קומה א'. טל': 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.
סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 03.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, ובני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, רמלה — 101, טל' 08-221022, טבעון — 101, טלפון 065-93334, נהריה — טל' 04-923333, 04-931401, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767, שח"ל בגוש דן, טל' 03-330868.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.40, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.45, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.36.
● הרכבת תופעל בימי א' בשבוע החל מ... חג בלבד.

הקצין המצרי בטאבה השתיק נערים שקראו "אש"ף אש"ף" לעבר ישראל

אירועי השטחים פגעו פגיעה קשה בתיירות לאילת, בעיקר מגרמניה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

קצין הקישור המצרי בטאבה פיזר בלשום המונה של צעירים מצריים, שקראו קריאות תמיכה באש"ף לעבר קבוצה ישראלית.
בלשום בארבע וחצי אחה"צ הגיע אוטובוס עם מטיילים מצרים שרובם היו בני נוער, לגדר הגבול בטאבה.
לעבר השני של הגדר הגיע אוטובוס של הסוכנות, עם קבוצה גדולה של בני נוער יהודים מחו"ל. הנערים המצרים החלו לקרוא ונסקלה לעברם, "אש.אל.או, אש.אל.או". בצד הישראלי לא הגיבו על ההתגרות. דקות ספורות לאחר מכן הגיע למקום קצין הקישור המצרי, מלווה בכמה חיילים, אשר עיכבו מיד את ההפגנה.
שעה מאוחר יותר נפגש הקצין המצרי עם עמיתו הישראלי והתנצל על המקרה.
המהומות בשטחים פגעו קשה בתיירות לאילת. במרבית המלונות נרשמו ביטולים רבים ותפוסת בתי המלון פחות מ־50 אחוז. עודני התיירות באילת חוששים שאם לא תהיה רגיעה מיידית במצב בשטחים עלול הדבר לפגוע קשה בעונת התיירות, שכיום היתה צריכה להיות בעיצומה.
עיקר הביטולים הם של גרמנים. ומטוסים המגיעים כיום מגרמניה ריקים כמעט. טיסה אחת לפרנקפורט, השבוע, בוטלה מחוסר נוסעים.
בעלי המלונות פונים לישראלים שיבואו ויצילו את העונה. חלק מהמלונות, בעיקר הגדולים שבהם, אף פתחו במבצעי הוזלה מיוחדים לישראלים בינואר ובפברואר.

● חולדות טרפו ואכלו תינוק, שנשאר בביתו על ידי הוריו בדרום עזה. התינוק בן חודש נמצא מת כשחלק מגופו אכול, כאשר הוריו חזרו הביתה מהעבודה.

צוללת תיירות לתיירות הצוללת

בתוך שנה יוכלו המבקרים באילת להשתתף בהפלגה בצוללת תיירים, בעולם האלמוגים והדגים האקזוטיים. יוקם גם מצפה תת ימי נוסף ומורחב, אשר יתחבר במנהרה לאתר הקיים. הצוללת, מתוצרת מספנות בסקוטלנד, היא החמישית מסוגה. הראשונה הופעלה בהצלחה לפני כשנתיים באיי בהאמה. 48 תיירים יישבו על כורסאות דומות לאלה שבמטוסים, מול חלונות תצפית גדולים, בעומק של 30 מטר מתחת לפני הים.
בתמונה, רפי הוכמן, ראש עיריית אילת (משמאל), ומוריס קאהן, נשיא חברת מצפה תת ימי אילת, מול דגם הצוללת. (צילום: ישראל סאן)

הרצוג מודאג מהשפעת הסיקור הטלוויזיוני על יהודים בעולם

מאת יואב אביב, וניצה רימון, כתב "על המשמר"

"אני מודאג מכך שהיהודים בעולם מושפעים מהדיווחים המשטחיים של הסיקור הטלוויזיוני", אמר אתמול נשיא המדינה, חיים הרצוג, בביקורו בחדרה, על האירועים בשטחים. הנשיא הוסיף ואמר, כי הוא ניסה להבהיר את הדברים בחליפת מכתבים עם הרב שינדלר.
לדברי הרצוג, יש נטייה לראות את הבעיה בזוית ראייה צרה. "כואב לי מאוד שמשתמשים בכוח, אבל צריכים ללמוד מכל התפתחות", אמר והוסיף, כי משא ומתן על כל נושא שבעולם צריך לחיות על בסיס רגוע. הנשיא סומך על שר הביטחון ועל צה"ל, שאם היו או יהיו חריגות, הן יטופלו ויתוקנו.
הנשיא סייר בעיר ונפגש עם תלמידי כיתות יב' של התיכון העיוני. לציון 100 שנות תעשייה בישראל, נבחרו מפעלי נייר חדרה לארח את הנשיא לארוחת צהריים בחדר האוכל.
הנשיא סייר במפעל חדש שנפתח לאחרונה, מפעל אמניר, למחזור פלסטיק ולאיסוף ומיון פסולת עירונית.

מפ"ם בהסתדרות מתנגדת לשינוי התקנון לטובת המהנדסים, הטכנאים והאקדמאים

אפרים זילוני במכתב לקיסר: ההסתדרות תיהפך לבת ערובה חסרת יכולת

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מליאת סיעת מפ"ם בהסתדרות החליטה בישיבתה אתמול, להתנגד לעריכת שינויים בתקנון ההסתדרות, שיעניקו אוטונומיה מורחבת לכמה איגודים מקצועיים. לא ברור עדיין אם הצעה לתיקונים תעלה על סדר היום של מועצת ההסתדרות, שתתכנס ביום שלישי.
יו"ר סיעת מפ"ם בוועד הפועל, אפרים זילוני, שלח אתמול מכתב חריף אל המזכ"ל, ישראל קיסר, ואל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בו הוא מתריע מתוצאות הצעד: "ההסתדרות תיהפך לבת ערובה, חסרת יכולת לקבוע עקרונות של מדיניות כוללת לשם הגשמת מגמות יסוד חברתיות של שוויון חברתי וצדק סוציאלי", נאמר במכתב.
חיים הברפלד אמר אתמול בישיבת הוועדה המתאמת, כי מתן מעמד של ארגון יציג למהנדסים, לטכנאים לאקדמאים במדעי החברה והרוח יגרור אחריו צעד דומה כלפי האיגודים המקצועיים האחרים. דברים אלה עומדים בסתירה למגמה להעניק את זכות היתר לשלושת האיגודים האלה, כדי למנוע את מימוש איומם לפרוש מההסתדרות.
הוועדה המכינה של מועצת ההסתדרות הקרובה עדיין לא "שומרת במגירה" את ההמלצות לשינויים בתקנון, ויתכן שיוחלט לגנוז אותן. דבריו של הברפלד נאמרו בתשובה לשאילתא של נציג מפ"ם בוועדה המתאמת, דן שוורצברד.
מליאת סיעת מפ"ם קיימה אתמול דיון מיוחד לקראת מועצת ההסתדרות, בהנחיית יוריה לבן, יו"ר האגף לביטחון סוציאלי, דב פלג, העלה את ההצעות בעניין קופת חולים. בישיבה התנהל ויכוח על השינויים המוצעים: פיצול בין יו"ר ההנהלה למנכ"ל, ביזור וכו'. המתנגדים תבעו לשים את הדגש על השלמות, בעיקר תקציביות.

התנועה ליהדות מתקדמת:

"הרב הראשי אליהו מתנשא על הערבים כי הוא מתעלם מההיסטוריה היהודית"

המרכז לפלורליזם יהודי של התנועה ליהדות מתקדמת מחה אתמול על דברי הרב הראשי לישראל, מרדכי אליהו, כי "הרמנו את הערבים מאשפתות והם בסוף מוכה — שייזהרו". הדברים האלה ודברים אחרים שאמר לכתב "הארץ" ("נתנו להם לאכול, חרמנו אותם, עשינו להם, שיעריכו מה שעם ישראל עושה למענם") מעידים על קהות חושים והתנשאות. הראשל"צ אינו רואה בערביי הארץ בני אדם שווים, וכל התייחסות אומרת אדנות ופטרונות, אומרת הודעת המרכז ומוסיפה כי הרב אליהו מתעלם מן ההיסטוריה היהודית ושוכח כיצד חשנו אנו, בני העם היהודי, כאשר גויים התייחסו אלינו כאל מיעוט התלוי בחסדם. דווקא בימים אלה ניתן לצפות מרבנים לסובלנות והרגעה, לדברים המעלים על נס את שוויון ערך האדם.
ראוי לו לרב אליהו שיפעל ברוח התורה: "כאזרח מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים אני ה' אלוהיכם" (פרשת קדושים ויקרא י"ט 34), מצטטת ההודעה. (שע"ח)

אסיר ציון, אלכסנדר חולמיאנסקי, הגיע ארצה

אסיר ציון, אלכסנדר חולמיאנסקי, שהגיע אתמול לפנות בוקר דרך בודפשט לישראל, אמר בנמל התעופה בן־גוריון בקבלת הפנים הנרגשת שנערכה לו ולמשפחתו: "המאבק כה תם, ונמשך עכשיו, כאן". חולמיאנסקי שבא יחד עם אשתו אנה (28) ובתו התינוקת, בת פחות משנה, נאבק על זכות עלייתו מ־1978.
בין מקבלי הפנים הרבים נראו ח"כ דן מרידור וח"כ חיים דרוקמן. העולה החדש הודה בעברית רהוטה ויפה לכל אלה שסייעו לו במאבקו.

קבוצה מ"העבודה" בראשות מזכיר סניף הכרמל בחיפה נטשה והצטרפה ל"צומת"

מאת קובי מנדל

קבוצת חיפנים חברי מפלגת העבודה ובראשם מזכיר מפלגת העבודה בסניף הכרמל, שי חורב, פרשו מחברותם במפלגה והצטרפו ל"צומת", של ח"כ רפאל איתן.
בהודעה שמסר שי חורב אתמול נאמר בין השאר: "מפלגת העבודה איבדה את דרכה הרעיונית, הערכית והמוסרית. צמרת המפלגה נטשה את ערכיו ודרכו של דוד בן־גוריון ומפא"י. מפלגת העבודה הפכה "למפלגת בוסים" והקשר שלה עם העם העובד מקרי בלבד. הדרך החדשה שבה מנהיגי המפלגה ונעריהם מזמינים לחצים והתערבות המעצמות בענייניה הפנימיים של ישראל מעוררת שאט נפש. השמאל שהשתלט על המפלגה, אינו זכאי לאמון הציבור הנאמן שהלך כל השנים עם בן־גוריון וחבריו".
לדברי חורב, תנועתו של ח"כ איתן תנועה שורשית "והכתובת היחידה לציונות השפויה, לערכיה האמיתיים ולדרך האמת שלה."
בתגובה לפרישתו מסר אתמול מזכיר מפלגת העבודה בחיפה, דב גרפונקל, "אם האיש הגיע למסקנה כי אין לו מקום במפלגת העבודה, אני מכבד את רצונו". גורמים במחוז חיפה של מפלגת העבודה ציינו אתמול כי להערכתם פרישתו של חורב אינה נובעת משיקולים אידיאולוגיים, אלא מבעיות שונות שהיו לו בסניפו.

ההוצאות לפרסום בישראל ב־1987 — 450 מיליון ד'

מאת חיים מרגלית כתב "על המשמר"

ב־1987 היו ההוצאות לפרסום כ־450 מיליון דולר — מסר איגוד המפרסמים בפגישה עם כתבים כלכליים שנערכה אתמול בתל־אביב. ההוצאה לפרסום לנפש הסתכמה ב־102 דולר, ובכך הצטרפה ישראל למועדון של 13 מדינות בהן ההוצאה לפרסום עולה מעל 100 דולר לנפש.
לדברי ראשי איגוד המפרסמים, גידול ההוצאה לפרסום משקף את ההתחרות בין המשווקים, את העלייה ברמת החיים, ובמיוחד את העלייה במחירי הפרסום, שהתייקרו בכ־25 אחוז לעומת 1986.
הפרסום בעיתונות הוא כ־43 אחוז מכלל הפרסומים. הפרסום המודפס תפס ב־1987 71,5 אחוז בהשוואה לכ־39 אחוז — השיעור הממוצע בעולם.
דירוג ההוצאות לפרסום מראה, כי בעיתונות היומית כולה הושקעו כ־192 מיליון דולר: מקומונים — 55 מיליון, כתבי עת שונים — 42 מיליון, שבועונים וירחונים — 31 מיליון, פרסום ברחובות — 29 מיליון, תערוכות וקידום מכירות — 26 מיליון, טלוויזיה — 10 מיליון, קולנוע — 6 מיליון והוצאות ייצור ואדמיניסטרציה במשרדי הפרסום — 13 מיליון דולר.
בראש המפרסמים ניצבים הבנקים — כ־14,5 מיליון דולר ובראשם בנק לאומי, הפועלים שני ודיסקונט שלישי.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים
אכלנו אותה
יואל מרקוס
סדקים בהיכלי הצדק
גדעון אלון ורומן פריסטר
רעידת־אדמה
כך התקבלו החלטות בממשלה
אייל ארליך
יודאיקה: אנשים וחפצים
מרדכי ארציאלי
חופי הכרך
תרבות רוכבי האופנוע
אסתר והביאן
א. שווייצר על נטל ידידים ● גדעון סאמט על שמיר כאיש מפחיד ● רן כסלו באבו־גוש ● אריה לביא על חבות אושיות
מקורות מדיניים, עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים, אילן שחורי ● כתב זה תום שגב ● כוסות רוח/ב. מיכאל ● כספת וזמיה שטרסלר, יונתן שרמן ויהודה שרוני ● הטלוויזיה של השבוע הדה בושם

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי

ראשל"צ

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה ראשל"צ, בקשה למתן הקלות חלקה 291 בגוש 3945 רחוב בורוכוב 13 לפי תכנית מיתאר תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ב' ומותר לבנות עליה: קיים בית מגורים פרטי.
בקשת בעלי החלקה: הקלה 6% עבור תוספת בניה. ו־2% עבור מבנה עזר.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו.
כאם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ראשון־לציון

טלקס

● ביתה של אסתר לויט במטולה הוסב למוזיאון

ביתה בן 90 השנה של כלת „פרס ישראל" אסתר לויט במטולה הוסב למוזיאון והמשפחה הוציאו ספר לחנוכת זיכרה ומורשתה. לרגל הוצאת הספר, ופתיחת ביתה לציבור, תתקיים עצרת לזכרה במטולה ביום שלישי הקרוב, בהשתתפות שרי ממשלה, ח"כים, קציני צה"ל, חיילים, התאחדות האכרים, ויצ"ו, מושבות הגליל ואורחים מדרום לבנון.

אסתר לויט, מבנותיה הראשונות של מטולה, הצטרפה בצעירותה לגדוד העבודה. מסכת קשריה עם האוכלוסייה הערבית בדרום לבנון לאחר מלחמת השחרור והיכרותה עמם, תרמה רבות לביטחון מטולה ומושבות הגליל. לאחר מלחמת ששת הימים, עת החלו ארגוני המחבלים לפגוע בישובי הצפון, פתחה את ביתה לחיילי צה"ל. על מפעל חייה זכתה בפרס ישראל לשנת 1976.

ביתה, שנפתח למבקרים, הוא מבתי האבן המפורסמים שאיפיינו את ההתיישבות היהודית בגליל העליון עוד במאה הקודמת.

יוסף גלילי

● „מוצרי תכן" בבאר־שבע – למבנה חדש

חברת „מוצרי תכן" – המשווקת את מוצרי התעשייה הקיבוצית – תשקיע 700 אלף דולר בהקמת מבנה חדש בבאר־שבע. בימים אלה הונחה אבן הפינה למבנה החדש בנוכחות ראש עיריית באר־שבע, מר משה זילברמן, נציגי התעשייה הקיבוצית והנהלת „מוצרי תכן".

חיים להט, מנכ"ל החברה, מסר כי המבנה החדש, שיושלם ככל הנראה עד ספטמבר 1988, יקיף בשלב ראשון מחסנים בשטח כולל של כ־1000 מ"ר ומשרדים בשטח 250 מ"ר.

פעילות זו עולה בקנה אחד עם הגידול בהיקף מכירותיה של „מוצרי תכן" בשנת 1987. במרוצת שנה זו גדל היקף המכירות בכ־12 אחוז לשנה הקודמת והסתכם בכ־135 מיליון ש"ח. (שע"ה)

כנס ראשי ערים נגד איחוד הבחירות לכנסת ולרשויות

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

כנס ארצי של ראשי ערים וראשי מועצות מקומיות שהתקיים אתמול ביוקנעם קרא לא לשנות את החוק הקיים ולהמשיך להפריד בין הבחירות לכנסת והבחירות המוניציפליות.

יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית פתח־תקווה, דב תבורי, הציע לראשי הערים והמועצות בכנס להודיע לחברי הכנסת של מפלגותיהם, שאם הם לא יתמכו בדיון בכנסת בקיום החוק הקיים להפרדת מועדי הבחירות, יימנעו ראשי הערים מלתמוך במועמדותם לקדנציה נוספת לכנסת.

בכנס נכחו כ־30 ראשי עיריות ומועצות מקומיות ובלטו בהיעדרם ראשי הערים הגדולות תל־אביב, חיפה וירושלים וכן חולון, באר־שבע ועוד.

ראש המועצה המקומית יוקנעם, אילן גבריאלי, שאירח את הכנס, הרגיש, כי ראשי הרשויות אינם מוכנים להיות כלי משחק בידי הפוליטיקאים וכי תפקידם לדאוג לבוחריהם.

הדוברים ציינו, כי תפקידו של ראש רשות מקומית, הוא לטפל בזבל המקומי ולא בזבל הלאומי. הקיצוניים מביניהם קראו ללכת לבחירות ברשימות עצמאיות ולא לשתף פעולה בבחירות לכנסת עם המפלגות. אחרים קראו להפעיל לחץ כבד על חברי הכנסת והיה מי שקרא לעתור לבג"ץ נגד הכוונה לאחר את מועדי הבחירות.

ראש מועצת אזור, יצחק אלישיב, אמר, כי ה„עבודה", המפד"ל ומפ"ם כבר החליטו לתמוך בהפרדת יום הבחירות והבעיה היא רק עם הליכוד שמתנגד לכך.

ראש עיריית דימונה, אלי הללי, איש הליכוד, הזהיר את מפלגתו מתמיכה באיחוד מועדי הבחירות באומרו, כי שגיאה זו תעלה לליכוד ביוקר.

ראש מועצת הוד השרון, אליהו שמעוני, שהוא ראש המועצה היחיד בארץ מטעם מפ"ם, אמר, כי „נבחרתי לתפקידי משום שידעתי לעשות את ההבדלה בין רמה ארצית ודעות פוליטיות לבין רשות מקומית וצורכי התושבים. שכנעתי את אנשי הליכוד והתחייה בהוד השרון לתמוך בי אחרי שהבטחתי להם שלא אחזיר אף שעל מהוד השרון". שמעוני הוסיף, כי שיכנע את חברי הכנסת של מפ"ם לתמוך בהפרדת מועדי הבחירות.

הכנס בחר מבין משתתפיו ועדת פעולה אשר תפנה ליו"ר הכנסת, לנשיא המדינה ולראשי המפלגות כדי לממש את דרישת ראשי המועצות וראשי הערים להפרדת מועדי הבחירות.

השר צור: הוחמרו התקנות ליציאת יהודים מבריה"מ

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

למרות היתרי היציאה שניתנו באחרונה לאסירי ציון לשעבר, מסורבי עלייה ותיקים ובעלי שם, חלה החמרה משמעותית במצבם של יהודי בריה"מ המבקשים לצאת ולעלות לישראל.

דברים אלה אמר אמש שר־הקליטה, יעקב צור, עם הגעתו ארצה של ותיק מסורבי העלייה בבריה"מ, אלכסנדר לרנר.

השר הוסיף, כי שלטונות בריה"מ החלו מפעילים לאחרונה את תקנות ההגירה החדשות במלוא חומרתן. על־פי תקנות אלו, יציאה למטרת איחוד משפחות תישקל לפי הזמנה מקרובי משפחה מדרגה ראשונה בלבד.

לדברי השר צור, במרוצת 1987 הפעילו השלטונות הסובייטיים את התקנות החדשות באופן ליבראלי יחסית באשר לקיום התנאי של קרבה ראשונה. ואולם, מחודש אוקטובר 1987 שונתה המדיניות בהדרגה, הן כלפי הסירובניקים והן כלפי פונים חדשים.

התנאים החדשים, אמר השר צור, מונעים מרוב רובה של יהדות בריה"מ להגיש בקשות ליציאה. עוד ציין השר, כי סעיף 12 (2) של האמנה הבינלאומית על זכויות אזרחיות ופוליטיות משנת 1966 קובע, כי לכל אדם זכות מוקנת לצאת מכל מדינה (בכפוף להגבלות מצומצמות ומוגדרות ביותר).

בריה"מ חתמה על אמנה זו ולכן היא חייבת להתיר הגירה חופשית.

לדעת השר, עקרון איחוד המשפחות אינו יכול לשמש תחליף לזכותו של כל יהודי לעלות למולדתו, גם אם אין לו קרובים מחוץ לבריה"מ. עוד אמר השר, שהסכמי הלסנקי משנת 1975 אינם באים במקום הצהרות והסכמים בינלאומיים, הכוללים את הזכות הבסיסית של כל אדם לצאת, ובמקרה שלנו — להתאחד עם עמו.

התנהגות בריה"מ נוגדת את המשפט הבינלאומי ואינה הולמת את רוח שיתוף הפעולה הבינלאומי שמציג מיכאל גורבצ'וב בהופעותיו מחוץ לארצו, אמר צור.

10 אלפים עצים יחולקו לתושבי ת"א בט"ו בשבט

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

עיריית תל־אביב תחלק בשבוע הבא 10 אלפים שתילי עצים לתושבי העיר לקראת ט"ו בשבט. העצים יחולקו ב־13 מוקדים ברחבי העיר לתושבים הנושאים תעודות תושב. במקביל תיטע העירייה באותו יום 130 דונם חורשות.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול אמר סגן ראש העיר, יצחק כספי, כי הכוונה היא שכל אזרח יטע עץ בחצר ביתו וכי הקמת גנים וטיפוח הקיימים נובעת מהתפיסה שאין איכות חיים בעיר ללא ריאות ירוקות.

שמואל שחר, מנהל האגף לשיפור פני העיר, אמר, כי העירייה וקרן ת"א לפיתוח השקיעו השנה 16 מיליון ש"ח בטיפוח הגנים, הכניסות לעיר והקמת 30 גנים חדשים.

הוא מסר, כי בעיר ניטעו 6,000 עצים וכן פותחו רצועות ירוקות המשלבות פרחים ועצים מסוגים שונים לאורך 130 ק"מ כבישים בעיר.

כהתייחסו לגן מאיר אמר שחר, כי הסתיים שלב תיכנון שיקומו של הגן ובקרוב תחל העירייה בשיקום הגן. התיכנון נעשה על־ידי הפסל דני קראוון, שאביו עיצב את גן מאיר עם הקמתו.

● בבית־החולים הממשלתי בנהריה נותרו עדיין 16 חיילים וחיילות מפצועי תאונת־הדרכים שהיתה שלשום בבוקר בצומת חוסן, בכביש מעלות־נהריה.

● 180 עולים מארגנטינה הגיעו השבוע לישראל. 100 מהם הגיעו אמש במטוס ק.ל.מ. אנשי הקבוצה, רובם סטודנטים אקדמאים ובעלי מקצועות חופשיים, נתקבלו ע"י חיים אהרון, ראש מחלקת העלייה בסוכנות.

מחר ב"המשמר" ובמוספו השבועי חותם

כרזים – עוד שיטת לוחמה בכובשים – אבי בניהו

★ מנהיגות השטחים – איפה היא עכשיו – פנחס ענברי
★ ארח"ב: ישראל במצב גרוע - דליה רפאל
★ מותמד וותד: מת מרגיש ערבי, אזרח ישראלי. ראיון – אריה פלגי

יבנאל – החרדים זוממים לתפוס את ראשות המועצה – שלמה גלזר

★ המוצא הוא הפסקת האלימות – מארק גפן
★ יש דיבור: בית־ספר לידידות
★ פוקוס אישי: גיורא מנור, יהודה לחב, גדעון ספירו עמירם כהן – על הפנים; יוסף מונדי – רשימות מן החבית; דני ורטו – קולנוע; דורית קדר – תערוכות

בחותם

פנקס קרוע – ראיון עם משה עמירב שטולק ממוסדות חרות – מאת אהוד דור

★ ירוק בעיניים – ט"ו בשבט ביערות בית־נבאללה – מאת עמירם כהן
★ ביד קשה ובנפש רפויה – השפעת האלות על נפשם של חיילים. ראיון עם רותי ליס – מאת ישראל זמיר
★ פרחים בוואדי־ערה – המחומות ויחסם של ערביי ישראל – מאת אהוד דור
★ שולחן פתוח – המזרחן צבי אלפלג מעריך את מצב ערביי ישראל והשטחים – מאת גבי בשן
★ חיינו כולנו חלוצים – תערוכה נוסטלגית – מאת חיים מאור
★ ימים של תהילה – סרטי יידיש עולים על המסכים – מאת יעל ישראל

על עציר ללא משפט ועל מאבק לזכויות הפרט – „פידליו" לבטהובן. אופרה. השבוע ב„היכל התרבות" – מאת יוסי שיפמן

★ לא כל העוברים שווים – כל מה שביקשת לדעת על התפלות בישראל – מאת טלי ברזילי־זוכנפלד
★ הר מעש שכבה – ויולט חורי – שלושים לפטירתה – מאת יהודה צור
★ שלום בית – מאת חיה יוסף
★ טורים מאת: עודד ליפשיץ, חנוך בארי, מיכאל הרסגור, זאב חור, אלי הכהן, גיגו, יעקב רבי

בדפים לספרות

★ אשתר קמרון על יצירתו של פול צלאן
★ ישראל שמיר: „הסופר שחזר מהכפור" (על „ממורדות הלבנון" לעמוס עוז)

אלאן גינזברג: „יהוה ואללה יוצאים למלחמה" (שיר)

אנו משתתפים באבלה של חברתנו
רות מאיר
על מות
האם
בשוויץ
תנחומים למשפחה
קיבוץ משמר העמק

הננו מודיעים בצער
על פטירתה בשיבה טובה של
שרה בן שלום
ההלוויה היום בשעה 15.00 בבית העלמין של הקיבוץ
המשפחה
וקיבוץ סער

בפלילים

המשטרה: נחשף מכון סאדו־מזוכיסטי בת"א

בלשי מחלק המוסר והיחידה המרכזית בתל־אביב חשפו שלשום בית־בושת ברחוב לסל שפעל, לפי החשד, במסווה של מכון עיסוי ואשר בו, בין היתר, נערכה פעילות מינית סאדו־מזוכיסטית. 4 מעובדי המקום נעצרו.

לאחר תצפיות בהן נראתה תנועה לקוחות רבה נכנסת לתוך דירת הקרקע ברחוב לסל, החליטו בלשי מחלק המוסר להכנס לפעולה. שני בלשים לבושי אזרחית התחזו ללקוחות ונכנסו לדירה, שם ביקשו לקבל טיפול. בעוד הבלשים ממתינים ל„מטפלות", הם שמעו לפתע צעקות מאחד החדרים בדירה. הם זיהו את עצמם והחישו את צעדיהם לאותו חדר, שם גילו קבוצת אנשים שעסקה בפעילות מינית סאדו־מזוכיסטית, שלוותה במכות ובהצלפות שונות ומשונות.

בעליו של המכון, תושב חולון (38), אשתו (35) ושתי מטפלות בנות 24 ו־35 מבת־ים ומרמת־גן — נעצרו. (עתים)

נעצר חשוד בתאונת „פגע וברח" בחיפה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

נהג ה„וולבו" החשוד בתאונת „פגע וברח" בחיפה בה נפצעו קשה זוג קשישים, שלמה ומרים בנדרהיים, נעצר אתמול על־ידי המשטרה לאחר שבא להתלונן על היעלמות מכוניתו.

הנהג, תושב הכפר ירכא בן 23, סיפר במשטרת התנועה, כי עקבותיה של מכוניתו אבדו. החקירה הוברר כי מדובר במכונית ה„וולבו" שדרסה ערב קודם לכן את בני הזוג החיפנים, המאושפזים במצב קשה בבית־החולים רמב"ם.

המכונית נמלטה מהמקום ונמצאה לאחר זמן קצר נטושה על־ידי בוחן המשטרה.

בבדיקה במסוף המשטרתי הוברר כי המכונית איננה גנובה ובעלת הרכב היא אמו של החשוד בגרימת התאונה.

המכונית דרסה את בני הזוג בנסיעה לאחור והמשטרה בודקת אם הנהג היה שתוי בעת התאונה.

6 מפעילי טלוויזיה בכבלים נעצרו בחולון

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

שישה מפעילי תחנות טלוויזיה פירטיות, ביניהם עבריין מוכר למשטרה, נעצרו בפשיטה לילית שערכה שלשום המשטרה בליווי נציגי הפדרציה לסרטים ואנשי משרד־התקשורת על שתי דירות בחולון.

בחיפוש בדירות שברחוב סמטב ורחוב קראווה נתפסו 34 קלטות וידיאו, 2 מכשירי וידיאו, כרטיסיות מנויים וציוד הפעלה.

אנו מודיעים בצער ובכאב
על פטירת חברנו היקר
איתן עמרי
ומשתתפים באבלם של
אברהם, עדנה, שרון אורן, מיכל והמשפחה
ההלויה תערך היום, יום חמישי, 28.1.88, בשעה 15.00
קיבוץ שער העמקים

ליעקב רבין
אנו משתתפים בצערך על מות
האם ז"ל
קיבוץ כפר־מסריק

לקיבוץ ברעם ולמשפחה
משתפים בצערכם על מותו של
שמואל יער ז"ל
בית סאסא

לז'אן־פייר ולמשפחה
אבלים אתכם במות
האם ז"ל
בית סאסא

עובדי המינהל והמשק יפתחו בשביתה כללית ביום ראשון

לאחר שהשיחות אתמול נקלעו למבוי סתום ● השביתה תקיף את כל מוסדות האישפוז הממשלתיים ● גם האחיות מאיימות לשבש העבודה ● רופאי המדינה יקיימו היום אסיפות הסברה

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים החליטו לפתוח בשביתה כללית ביום א' לאחר שהשיחות אתמול נקלעו למבוי סתום ולא נקבע מועד לפגישה נוספת.

יו"ר ועד עובדי המינהל והמשק הודיע, כי ועדת המעקב שהתכנסה אתמול לדון בתביעותיהם לא גילתה כל רצון לסיים את הסכסוך.

השביתה תקיף את כל מוסדות האישפוז הממשלתיים, לרבות בתי־חולים פסיכיאטרים וגריאטרים, ותכלול את עובדי המינהל והמשק, כוחות עזר, קבלני משנה ועובדי השטחים המבצעים עבודות נקיון בבתי־חולים.

שירותי המינהל והמשק יינתנו רק לכוחות הביטחון, חולי דיאליזה וחולי סרטן.

אתמול הוקם מטה שביתה שיפעל בבית־החולים שיבא בתל־השומר.

במברק ששלחה יו"ר הסיבת האחים והאחיות בבתי־החולים אילנה כהן, נאמר, כי האחיות רואות בנושא התקינה את עיקר מאבקן, שבו תלוי עתיד הרפואה בבתי־החולים.

האחיות תובעות לקיים דיון במסקנות המכון לפריון העבודה בנושא התקינה.

אסיפות הסברה של רופאי המדינה

הבוקר יתקיימו אסיפות הסברה של רופאי המדינה בכל בתי־החולים הממשלתיים והעירוניים בין השעות 11־9. בשעות אלו לא יקבלו חולים במרפאות החוץ בכל בתי־החולים.

חדרי הניתוח יהיו סגורים היום ומחר, בבתי־החולים „הלל יפה" בחדרה, „אסף הרופא" בצריפין ו„רוקח" בת"א.

מרפאות החוץ בבתי־החולים „שערי צדק", „ברזילי" „שמואל הרופא", ביה"ח בטירת הכרמל, ביה"ח הפסיכיאטרי באר־יעקב וכן בבתיה"ח הגריאטריים בפרדס־כץ ובראשון־לציון יהיו סגורות עד להודעה חדשה. טיפולים יינתנו רק לחולי דיאליזה ואונקולוגיה.

יו"ר ארגון רופאי המדינה התריע אתמול, כי מערכת הבריאות הממשלתית צועדת לקראת קטסטרופה ואילו משרד־האוצר עוסק בחשבונאות.

הרופאים המרדימים ישביתו היום את חדרי הניתוח בבתי־החולים „מאיר" בכפר־סבא, „רוטשילד" בחיפה ו„הדסה" הר הצופים בירושלים. אם לא תהיה כל התקדמות עם הרופאים המרדימים, ימשיכו בשבוע הבא להשבית מדי יום שלושה בתי־חולים.

ההוצאה לנפש בעשירון העליון גבוהה פי 6 מאשר בתחתון

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המשפחה העירונית בישראל מוציאה לתצרוכת אישית 2,200 ש"ח בחודש. כך עולה מנתונים ראשונים של סקר הוצאות המשפחה שפורסמו אתמול ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום ממוצע זה מסתיר מאחוריו את ההבדלים הבולטים בין עניים לעשירים בחברה הישראלית. המשפחות בעשירון התחתון מוציאות כ־1,270 ש"ח בחודש, לעומת 3,550 ש"ח שמוציאות משפחות בעשירון העליון.

מכיוון שמשפחות עניות הן גדולות יותר, הפערים במונחים של הוצאה לנפש גדולים עוד יותר. ההוצאה לנפש בחודש במשפחות העשירון התחתון היא כ־250 ש"ח, בעוד משפחות בעשירון העליון צורכות סכום גבוה פי 6 – כ־1,420 ש"ח בחודש.

כרבע מההוצאות של המשפחות בישראל הולכות לקניית מוצרי מזון, כולל ירקות ופירות. כ־13 אחוזים מוצאים על חינוך, תרבות ובידור, 14 אחוז לתחבורה ותקשורת ו־16 אחוז לשירותי דיור.

ל־99 אחוז ממשקי הבית בישראל יש מקרר. ל־81 אחוז יש תנור אפייה, ל־87 אחוז מכונת כביסה, ל־80 אחוז טלוויזיה צבעונית ול־85 אחוז טלפון. ל־43 אחוז מהמשפחות מכונית פרטית. שיעור בעלי המכוניות בקרב העשירון העליון הוא 78 אחוז. ל־46 אחוז מהמשפחות העשירות יש מזגן, לעומת אחוז אחד בקרב העשירון התחתון.

מהסקר עולה של־9 אחוזים מהמשפחות יש מחשב ביתי, ל־20 אחוז מכשירי וידאו ול־10 אחוזים מדיח כלים.

עוד עולה מהסקר, שמשפחות בישראל מרכזות את קניות המזון שלהן בימי רביעי וחמישי. כמחצית מקניות המזון נערכות בשני ימים אלה. והישראלים מעדיפים עדיין את חנות המכולת. כ־28 אחוז מקניות המזון נערכות בהן, לעומת 26 אחוז בסופרמרקטים ו־7 אחוזים בשוק.

צוקר: הבכירים בעיריית תל־אביב מועדפים במתן שירותים והטבות

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

עיריית תל־אביב מפלה לטובה את עובדיה הבכירים בכל הקשור לבדיקות רפואיות הניתנות להם במסגרת שיפור תנאי השירות בעירייה. כך טוען חבר מועצת העיר, אריה צוקר.

בשאילתה שהגיש לראש העיר, שלמה להט, טוען צוקר, כי ל־200 מעובדיה הבכירים של עיריית תל־אביב, לרבות חברי מועצת העיר, מאפשרת העירייה לקיים בדיקות רפואיות תקופתיות ע"י המכון לבדיקות רפואיות מיוחדות שליד המרכז הרפואי העירוני.

צוקר מוסיף וטוען, כי מחוזר שהופץ ע"י מנהל מנגנון העירייה עולה, כי כל נבדק מתבקש לשלם 30 ש"ח כהשתתפות לכיסוי חלק מההוצאות, כאשר מחיר הבדיקה מגיע, לדבריו, ל־150 ש"ח.

צוקר שואל את ראש העיר, על־פי איזה קריטריונים מוגדרים חברי המועצה כעובדי הסגל הבכיר וכן מהו העיקרון שהינחה את העירייה בהערכת עובדים כבכירים על פני עובדים אחרים, כעובדים בעלי וותק, עובדים שסובלים ממחלות שונות או עובדים בעלי דרגות שכר נמוכות.

בשיחה עם כתב „על המשמר", אמר צוקר, כי ההטבות הללו הינן למעשה המשך המדיניות של מתן הטבות לעובדים בכירים וקיפוח הדרגות הנמוכות ללא כל הצדקה.

בתגובה אמר אמש דובר העירייה, בני כהן, כי באופן הצגת הדברים של צוקר יש משום עיוות.

לדבריו, בדיקות רפואיות תקופתיות הינן חלק מתנאי עבודה רגילים בכל חברה ומדינה. הבדיקות נערכות במסגרת מחקר שעורך הגוף הרפואי על אנשים בעלי עמדה בכירה. הוא ציין, כי הקריטריונים נקבעו על־ידי הגוף הרפואי ולא על־ידי העירייה. הדובר הוסיף, כי האגף לרפואה ציבורית של העירייה עורך בדיקות רפואיות לכל עובדי העירייה, כגון בדיקות לחץ דם ורמת הכולסטרול בדם.

עובדי משרד־החוץ תובעים זכות הצבעה לכנסת לנציגי ישראל בחו"ל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

עובדי משרד החוץ תובעים כי תוענק זכות הצבעה בבחירות לכנסת לנציגי ישראל בחו"ל. האסיפה הכללית של עובדי משרד החוץ ביקשה אתמול כי תישלח הנחיה לנציגי ישראל בחו"ל שלא לטפל בהעברת הקלפיות של היומאים לארץ, עד אשר תוענק אותה זכות גם לאנשי משרד החוץ העושים בתפקידים דיפלומטיים בחו"ל.

יצויין, כי עובדי משרד החוץ מעלים בעיה זו כבר שנים ארוכות. עד כה הם נענו, כי יש בעיה להגדיר מי הוא שליח, ומאחר שלישראל יש בחו"ל שליחים רבים מטעם מוסדות שונים, אין לדבר גבול. עובדי משרד החוץ מציעים, כי זכות הצבעה תינתן לכל מי שנושא דרכון דיפלומטי.

האסיפה הכללית יפתה גם את כוחו של ועד העובדים לנקוט בעיצומים סלקטיביים כדי לקדם את מאבק העובדים לתוספות ייחודיות בעת שירותם בחו"ל.

האסיפה הביעה תרעומת על מינויים חריגים כגון — הקפצות בתפקיד, בקרב עובדי המשרד. במהלך הדיון בנושא זה לא הוזכרו שמות מפורשים, אך היה ברור, כי הכוונה היא לראש לשכת שר החוץ ויועצו לענייני תקשורת אורי סביר, שמונה לקונסול כללי בניו־יורק.

הוכר כנכה צה"ל לאחר שלקה בקצרת בעת שירותו בצוללת

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני חיילים מחיל־הים הוכרו בנסיבות שונות כנכי צה"ל על־ידי ועדת ערעורים. אחד מהשניים, לוחם בקומנדו הימי, טוען, כי הוא סובל מכאבי גב בגלל זעזועים וטילטולים שעברו עליו בשירותו הצבאי.

התביעה הראשונה הוגשה לקצין התגמולים של צה"ל על־ידי חייל ששירת בצוללת במשך שבע שנים. החייל לקה במהלך שירותו במחלת הקצרת וטען בתביעתו, כי המחלה נגרמה כתוצאה משירות בתנאים קשים ותוך חשיפה לתומצות וצבע בצוללת. השופטים קבעו בהחלטת הערעור שלהם שיש להכיר בחייל כנכה שכן הוא התגייס בריא וכי תנאי שירותו היו „לחיצה על ההדק" שגרמה להתפרצות מחלה שהגיעה לידי קצרת שנתיים לאחר גיוסו. השופטים העלו על נס את העובדה שהחייל המשיך להתנדב לצוללות במשך חמש שנים נוספות.

במקרה השני הגיש חייל מהקומנדו הימי תביעה בה טען כי פעילות מוגברת ומואצת במהלכה היה עליו לסחוב ציוד קרבי במשקל 40 ק"ג הסבה לו כאבי־גב חריפים מהם הוא לא יכול להרפא עד היום. במהלך שמיעת ערעורו בבית־המשפט התברר כי החייל גוייס לשירותו הצבאי עם מום מולד בגבו, עליו לא ידע. למרות זאת קבעה ועדת הערעורים, כי הכאבים מהם סבל, ואשר הביאו להורדת הפרופיל הצבאי שלו, אכן נגרמו בגלל שירותו בקומנדו הימי ועל צה"ל להכיר בנכותו.

● **המסקת המים** לתושבי דימונה תוגבל מתחילת השבוע הבא למי שתייה בלבד וגם זאת לסרוגין, בשעות מסויימות בלבד. על כך הודיעה חברת „מקורות" לעירייה, שטרם פרעה חוב של חצי מיליון שקל.

2 עובדי רפא"ל נפצעו קשה מהתפוצצות במעבדה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני עובדי רפא"ל נפצעו אתמול באורח קשה מהתפוצצות חומר נפץ במהלך ניסוי, במעבדה לחומרים פטרוכימיים במפעל חיפה. הפיצוץ אירע סמוך לשעה 11.00 בבוקר והוא נשמע היטב בכל האזור.

עובד רפא"ל אחד בן 30 נפצע קשה במיוחד, שתי ידיו נקטעו, והוא סבל מכוויות בראש וברגל. עובד שני, נפצע אף הוא. השניים היו העובדים היחידים שהיו במעבדה בעת ההתפוצצות, מיד לאחר הפיצוץ החלה המעבדה להישרף.

הפצועים הועברו באמבולנסים של מד"א לביה"ח רמב"ם.

חוקרי משרד הביטחון ומשטרת ישראל פתחו בחקירה.

כנס „יש גבול" בעקבות תיגבור המילואים בשטחים

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

חברי תנועת „יש גבול" החליטו לערוך כנס ביום שבת בשעה 10.00 בתיאטרון נווה צדק, לאור המשך המאורעות בשטחים, ובעקבות החלטתו של שר הביטחון יצחק רבין לשלוח כוחות מתוגברים של חיילי מילואים לפעולות דיכוי בשטחים.

לדברי המארגנים, יאפשר הכנס חילופי דיעות בין חברי ואוהדי התנועה, המבקשים לגבש את צעדיהם בעתיד. בשבועות האחרונים הגיעו למשרדי יש גבול, מספר רב של חתימות לעצומה, הקוראת לשר הבטחון שלא להציב את הנחתמים בפעולות דיכוי בשטחים. מצפים להשתתפות גדולה בכנס שייערך בשבת. נודע על אפשרות להפרעות מטעם מתנגדי הסירוב לשרת בשטחים, מקרב מפלגות הימין.

מועצת פועלי חיפה: להציל הרפואה השוויונית

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

מליאת מועצת פועלי חיפה קוראת להסתדרות להיאבק נגד ניסיונות הממשלה לפגוע ברפואה השוויונית, ולהתייצב מאחורי מאבקה של שרת הבריאות, להקצאת אמצעים נוספים למערכת הבריאות. ההחלטה התקבלה בישיבת הפעילים במהלך דיון שקיימה מליאת המועצה על קופת החולים.

מנהל קופת חולים במרחב חיפה והגליל המערבי אלי פרסר, מסר בדיון כי באזור חיפה והגליל המערבי כ־338,000 מבוטחי הקופה, ו־15 אחוז מהם מעל לגיל 65. כן מסר כי באחרונה הונהגו מספר חידושים בשיטת מתן הטיפול למבוטחי הקופה, הכוללים קבלת חולים במרפאות הקהילתיות ע"י רופאים מקצועיים ממרפאות „ליין" וזבולון וכן קיצור התור לרופא המקצועי לשבוע ימים. חבר הוועדה המרכזת וסגן יו"ר האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, משה זלוטניק, מסר כי קופת חולים צמצמה בשנתיים האחרונות את מצבת כוח האדם שלה באחוז ניכר.

60 אחוז מעובדי השטחים בלתי מאורגנים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

60 אחוז מעובדי השטחים העובדים בישראל הם בלתי מאורגנים והם עובדים ללא פיקוח וללא תנאים אלמנטריים, כך נמסר אתמול לועדת העבודה והרווחה.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, אמר, שהעבודה הבלתי מאורגנת היא סרטן האוכל בתעשיה ובמשק. כן מחה על מסירת תיקונים של אוניות „צים" להונג־קונג, בשעה שבארץ מתקנים עובדים ביומיים אוניות של הצי השישי האמריקני.

שר־העבודה־והרווחה, משה קצב, קבל בפני הוועדה על הצפת השוק הישראלי במוצרים ביהודה, שומרון ועזה, שמחיריהם נמוכים בשל היעדר מיסוי. אשר לעובדים זרים אמר השר, כי בארץ מועסקים 2000 זרים ברשיון ועוד 8000 ללא רשיון. קצב שולל הבאת זרים לישראל ומעדיף לשכנע הישראלים לצאת לעבודה על ידי שיפור בשכר העובדים ותיקון בחוק ביטוח אבטלה.

ייסגר המרכז הרפואי באיזור מטה יהודה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

החלטה בדבר סגירת מרכז רפואי המשרת 5000 תושבים ב־10 מושבים בגוש מטה יהודה, התקבלה בימים אלה על־ידי הנהלות המועצה האזורית מטה יהודה וקופ"ח במחוז ירושלים.

ראש המועצה האזורית, דוד דהן, אמר, כי במשך שנים היה הסכם בין קופ"ח למועצה וכל צד נשא כ־50 אחוז מהוצאות ההסעות שהגיעו לכ־10 אלפים ש"ח לחודש. לאחר שלוש שנים של קיום ההסדר התנערה קופ"ח ממנו והמועצה המשיכה לשאת לבדה בנטל הכספי של הסעות חולים למרכז הרפואי בבית שמש. בשל מצבה הכספי הקשה של מועצת מטה יהודה הוחלט להפסיק את ההסעות.

משרד־החינוך דורש העלאת התשלום לשירותים נוספים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

30 אחוז מן ההורים המשלמים אגרת בריאות לרשויות המקומיות אינם נהנים משירותי בריאות. כך מסר אתמול יו"ר ועדת החינוך, ח"כ נחמן רז.

נציגי קופות־החולים טענו בוועדה כי הם נותנים לתלמידיהם שירות שעולה להם פי שניים מן התקציב שהם מקבלים ממשרד הבריאות, ולפיכך צריכה הממשלה לכסות את ההפרש.

משרד־החינוך ביקש מן הוועדה לאשר את העלאת התשלום המירבי תמורת שירותים נוספים בשנת הלימודים הבאה ב־16 אחוז. שירותים אלה כוללים ביטוח תאונות, שירותי בריאות, טיפול שיניים, חומרי מלאכה, ספרי עיון, חומר לימוד משוכפל ועוד.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 6־12, רמת־הגולן 6־10, צפת 5־8, חיפה 11־17, טבריה 10־17, עפולה 8־16, שומרון 9־16, תל־אביב 10־17, לוד 8־17, יריחו 7־20, עזה 9־19, באר־שבע 4־18, אילת 10־22.

מזג האוויר יהיה מעונן ובשעות הבוקר עדיין ייתכן גשם מקומי.